

นิทานชาวบ้าน

นิทานมีความหมายตามรูปศัพท์ว่า เหตุ เรื่องเดิมที่เล่าสืบต่อกันมา นิทานชาวบ้าน เป็นเรื่องที่ชาวบ้านเล่าให้คนในท้องถิ่นฟังมาเป็นเวลานาน วัตถุประสงค์ของการเล่านิทาน มีความมุ่งหมายเพื่อจะให้ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทั้งได้รับความรู้สึกด้วย กรม ศิลปากร¹ อธิบายความหมายนิทานชาวบ้านว่า "คือเรื่องราวที่บุคคลในท้องถิ่นต่าง ๆ แต่ง ขึ้น และเล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน มีความมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องบันเทิงใจ และสั่งสอนบุคคลให้กระทำความดี เช่น มีความกตัญญูกตเวที ซื่อสัตย์สุจริต และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ บางเรื่องแต่งขึ้น เพื่ออธิบายคำพังเพยเก่า ๆ ของไทย เช่น นอนสูงให้นอนคว่ำ นอนต่ำให้นอนหงาย หรือเนื้อไม้ไถกินหนังไม้ไคร้รอง เอากระดูกแขวนคอ"

นิทานที่ชาวบ้านเล่าในสังคมของตนนั้น เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดก่อให้เกิด ความอบอุ่น และเป็นวิมุติที่ง่ายที่สุดที่ทำให้คนเกิดความสนุกสนาน ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการเล่าของแต่ละบุคคล คนในสังคมจะได้เรียนรู้ถึงความเชื่อ ปัญหาทางสังคม จริยศึกษา ซึ่งจะทำให้คน กระทำหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ คร. กิ่งแก้ว อัครถาวร² ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณค่า ของนิทานชาวบ้านว่า

1. ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตาม
2. คุณเคยกับความเชื่อถือต่าง ๆ และสิ่งที่ได้กระทำกันมานาน
3. เรียนรู้ปัญหาสังคม และการแก้ปัญหาโดยใช้ศีลธรรมเข้าช่วย

¹กรมศิลปากร นิทานชาวบ้านภาคที่ 1 ภาคที่ 2 (พระนคร สำนักพิมพ์บรรพกาลาร 2514 หน้า 1-2).

²Kingkeo Attagara, The Folk Religion of Ban Nai A Hamlet in Central Thailand. Kurusapha Press by Nai Kamthorn Sathirakul Bangkok 1968 p.136.

นิทานชาวนาที่ผู้วิจัยได้ค้นพบ ณ หมู่บ้านเมืองเก่า ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นนิทานชาวนาเล่าสักระยะเวลานาน นิทานบางเรื่องจะปรากฏในหนังสือ นิทานชาวนาของกรมศิลปากร เช่น เรื่อง จัญไรไฟไหม้ เชียงเหมียง ศรีชนอุทัย เป็นต้น ที่กรมศิลปากรจัดรวบรวมไว้เป็นนิทานชาวนาจากจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงเป็นการยืนยันได้ว่า นิทานชาวนาบางเรื่องเป็นที่รู้จักในบางท้องถิ่นของภาคอีสาน¹ แต่ผู้วิจัยมิได้ศึกษาถึงแหล่ง กำเนิดและการแพร่สะพัดของนิทานชาวนา

การถ่ายทอดนิทานชาวนา มักจะถ่ายทอดโดยวิธีมุขปาฐะนิทานชาวนาบางเรื่อง จะมีคณะหมอลำนำมาแต่งเป็นกลอนลำนำเรียกว่า ลำ ลำพัน ลำหม่อม ลำเรื่อง ลำพัน หมายถึง การลำเลาเรื่อง โดยใช้ทำนอง มีหมอลำคนเดียว ส่วนลำหม่อม ลำเรื่องนั้น เป็นการลำเลา เรื่องใช้ผู้แสดงมาก เช่นเดียวกับลิเก เรื่องที่นำมาแสดงได้แก่ ชูลนางอ้ว สังข์ศิลป์ชัย แต่งอ่อน จำปาสี่ตน เป็นต้น

ความสำคัญของการถ่ายทอดนิทานชาวนานั้นขึ้นอยู่กับสำนวนโวหารและวิธีการเล่า ของวิทยากรแต่ละคน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากวิทยากร 4 ท่าน คือ

1. พระมหาทองสา ปรีชาคิลก.	อายุ 42 ปี
2. นางผิง ไกรสรกุล	อายุ 83 ปี
3. นาย คำ พลเชียงสา	อายุ 72 ปี
4. นางพันทิพา ยอดแก้ว	อายุ 45 ปี

วิทยากรแต่ละท่านแตกต่างกันในด้านวัยวุฒิ ดังนั้น จึงทำให้สำนวนโวหารของ บุคคลดังกล่าวมีความแตกต่างกัน เช่น นางผิง ไกรสรกุล มีอายุ 84 ปี นาย คำ พลเชียงสา อายุ 72 ปี ใช้ถ้อยคำภาษาโบราณเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นาง ผิง ไกรสรกุล

¹พจนานุกรม ภาคอีสาน-ภาคกลาง ฉบับปณิธาน สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ศิลาสมหา- เถระ) โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด นครหลวงกรุงเทพธนบุรี 2515) หน้า 350-350.

มีพรสวรรค์ ในการเล่าเป็นพิเศษ สามารถเล่าเป็นบทกลอน จดจำได้อย่างแม่นยำ ส่วน
พระมหาทองสา ปรีชาคิลก อายุ 40 ปี กับ นางพันทิพา ยอดแก้ว อายุ 45 ปี ใช้ภาษา
สมัยใหม่ในการเล่านิทานชาวบ้าน

ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทนิทานเท่าที่รวบรวมมาดังนี้

1. นิทานเรื่องสัตว์
2. นิทานคติ
3. นิทานมุขตลก
  - มุขตลกหยาบโหลน
  - มุขตลกนักบวช
  - มุขตลกเจ้าปัญญา
4. นิทานทรงเครื่อง

วิเคราะห์คุณค่านิทานชาวนาน

นิทานจัดว่าเป็นวรรณกรรมที่ถ่ายทอดโดยวิธีมุขปาฐะ มีผู้นำมาเล่าสู่กันฟังเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจแล้วยังมุ่งที่จะให้ผู้ฟังได้รับความบางประการ กล่าวคือชี้ให้เห็นหลักศีลธรรม และจรรยาอันเป็นความเชื่อกับแนวปฏิบัติต่าง ๆ¹ กับทั้งความคิดที่จะให้ผู้ฟังได้เข้าใจถึงประสบการณ์ที่ตนได้พบเห็น ผู้วิจัยได้รวบรวมนิทานชาวนาน 17 เรื่อง มาวิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจคุณค่า ตลอดจนความรู้อารมณ์ความรู้สึกน่านานาประการที่จะทำให้เข้าใจความคิดของชาวนานเมืองเก่า โดยจัดแบ่งนิทานตามวรรณกรรมจากบ้านใน²

นิทานเรื่องสัตว์

เรื่องนกกระแดก แสดงคุณค่าความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม นกที่ใจนำไปเลี้ยงก็จะมีนิสัยเยี่ยงใจ ส่วนนกตัวที่ตามีเอาไปเลี้ยงก็มีนิสัยเยี่ยงญาติ สามารถสวดมนต์ และสั่งสอนพระราชินีให้เลิกฆ่าสัตว์ ศศิธรรมที่มีในเรื่องนี้คือ น้ำพระทัยของพระราชินีทรงสำนึกผิดและไต่ทรงบำเพ็ญบุญกุศล เพื่อทดแทนการกระทำบาปของพระองค์

เรื่องนกแขกเต้า ชี้ให้เห็นโทษของการที่ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อผู้เป็นบุพการี และคุณค่าของการเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดาจะได้รับชัยชนะ รอดพ้นจากภัยอันตราย ดังที่นกแขกเต้าได้รับชัยชนะจากรุง

นิทานดึกดำบรรพ์แสดงชาติกำเนิดของสัตว์โลกที่คนโบราณพยายามจะให้คำอธิบายอย่างมีเหตุผลว่ามนุษย์สัตว์ที่ถือกำเนิดจะได้รับหน้าที่และมีหน้าที่ของตนโดยเฉพาะ นิทานดึกดำบรรพ์อีกเรื่องหนึ่งชี้ให้เห็นว่าคนในสมัยแรกเริ่มนั้นไม่ได้รับการศึกษา การที่จะอาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่ได้ แต่มีความพยายามที่กล่าวคำอาราธนาสิ่งลี้ลับและมักหาสิ่งที่ตนเองคุ้นเคยมากกว่า

¹ กิ่งแก้ว อัจฉการ, วรรณกรรมจากบ้านใน, หน้า 16.

² กิ่งแก้ว อัจฉการ, วรรณกรรมจากบ้านใน, หน้า 110.

นิทาน คติ

เรื่องความกังวล ชี้ให้เห็นสภาพจิตใจของมนุษย์ที่มีความกังวลในสิ่งใดก็มักจะ
ตั้งใจแน่วแน่จะตายไปแล้วก็ยังมี ความกังวลในเรื่องนั้นอยู่ ยังผลให้เกิดเป็นสิ่งนั้น

เรื่องผีน้อย เป็นนิทานที่แสดงคุณค่าของความศรัทธาในศาสนา เคารพนับถือ
พระสงฆ์ เรื่องความเชื่อความนุญก่อนที่จะมาจุดนั้นจะเป็นวิญญาณ อาจจะมีทั้งวิญญาณดีและ
วิญญาณชั่วร้าย วิญญาณชั่วร้ายปรารถนาจะไปเกิด เพื่อไปล้างผลาญคุณดีที่มีความเชื่อมั่นใน
พระสงฆ์ยอมไม่สามารถจะทำอันตรายผู้เจตนาบริสุทธิ์ เพราะธรรมย่อมชนะอธรรม

นิทานเรื่องผีน้อย ชี้ให้เห็นคุณค่าของความอดทนและมีใจบริสุทธิ์ มีความตั้ง
ใจจริง คึงชายผู้เป็นสามีของนางผีน้อย ด้วยความจำเป็นมีความปรารถนาอย่างแรงกล้า
ที่จะกลับบ้าน เมื่อทำที่ตายนางผีน้อยจะจักจะจื้ออย่างไรก็ไม่ทำให้หัวเราะได้ จึงได้ผล
ตอบแทนเป็นไทเงินไหลทอง ตรงกันข้ามกับสหายผู้มีความโลภเป็นที่ตั้ง จึงถูกฆ่าตายในที่สุด

เรื่องแม่ชี่ เรื่องที่หนึ่งและเรื่องที่สอง ให้คตินิยมอย่างเดียวกันคือความศรัทธา
ในพระพุทธศาสนา ปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ทำตนเป็นโยมอุปัฏฐากสงฆ์ ด้วยมีความ
เชื่อมั่นว่าจะไ้รับอันสงส์ แม่ชี่เรื่องที่หนึ่ง คนจีนชายหนุ่มเป็นตัวแทนของคนอีกหลายคนที่มี
ความเข้าใจว่าถ้าทำบุญจะทองโคอันสงส์ เป็นสิ่งที่มีตัวตน แม่ชี่จึงใช้ปัญญาตอบปัญหาว่า
ทำบุญแล้วสามารถเหาะได้ แม่ชี่แสดงเป็นตัวอย่าง โดยกระโดดจากต้นไม้ใบตาลผูกติด
หลังและเหาะได้ดังที่พูดไว้ เพราะด้วยความมีศรัทธาเป็นที่ตั้ง แต่จีนคนนั้นทำบุญเพื่อหวัง
ผลตอบแทน ไม่ได้ทำบุญเพื่อการกุศล เพื่อเจตนารมณ์บริสุทธิ์จึงคอหักตาย

แม่ชี่เรื่องที่สอง เป็นนิทานคติที่ชี้ให้เห็นคุณธรรมอันสูงส่งของแม่ชี่ แม่ชี่ไม่ไ้รับ
การศึกษาที่ทองบนภาวนา ด้วยคำพู่กาย ๆ เช่น อยากรให้ทานตาย ตนตายอยากให้ทานคัก
ตนคักคำภาวนามีความหมายในเชิงวิฎุจักร มีจิตใจแน่วแน่ที่จะบำเพ็ญกุศลไม่ขาดตัว ผลกรรม
จึงตอบแทนในที่สุด

นิทานมุขตลกหยาบโหลน

มุขตลกเป็นทางออกอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นวิธีหาอิสรภาพจากกรอบของกิจวัตร และประเพณี ขาหนึ่งหยิ่งบนความจริง อีกขาหนึ่งทดลองหยิ่งไปในสภาพที่แปลกออกไป เพื่อ กู้สิ่งใหม่ และระบายความคับข้องบางประการ¹

วรรณกรรมจากบ้านในของ ดร. กิ่งแก้ว อัครถาวร ได้แบ่งมุขตลกออกเป็น 2 แบบ คือ

1. มุขตลกแบบหยาบโหลน มักจะชี้ให้เห็นความขัดกันระหว่างพรหมจรรย์กับราคะ วิตถาร ของบุคคล
2. มุขตลกแบบไม่หยาบโหลน มักชี้ให้เห็นความขัดกันระหว่างจินตนาการกับความจริงทางธรรมชาติ ความไม่เป็นไปตามกฎแห่งกรรมและความขัดแย้งในเหตุผลกับความหมายในการใช้ภาษาระหว่างบุคคลและส่วนรวม

มุขตลกหยาบโหลน

นิทานชาวบ้านที่รวบรวมได้จากหมู่บ้านเมืองเก่า เฉพาะมุขตลกหยาบโหลน 3 เรื่อง นิทานก้อมหรือนิทานสั้นนี้มุ่งให้ความสนุกสนานในแง่ขบขัน แต่มีแนวคิดแฝงอยู่ว่า พฤติกรรมของมนุษย์เมื่อ "เอาตัว" หรือแต่งงานจะต้องเสพลังวาส ผู้เป็นสหายของสามีจึง ได้กึกอุบายมาบอกให้ภรรยาเพื่อนรู้ว่า การที่ไม่เสพลังวาสตามธรรมชาติของมนุษย์นั้นอวัยวะเพศ จะตองอดตันและตองตายในที่สุด ในตอนจบของเรื่องวิทยากรทิ้งท้ายด้วยคำพูดที่ทำให้ผู้ฟัง ขบขันที่ภรรยาบนพร้าอยากไห้สามีกลับจากท้องนาภายในเวลาอันรวดเร็ว

เรื่องพี่เขยเอาน้องเมีย เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ให้คุณค่าในด้านเพศศึกษา เพราะการ เล่านิทานนอกจากจะได้รับความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้รับคติหรือแนวคิดบางประการจากเนื้อ

¹ กิ่งแก้ว อัครถาวร, วรรณกรรมจากบ้านใน, (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา).

เรื่อง นีทานเรื่องนี้ก็เช่นเดียวกัน ให้ความคิดว่าหญิงสาวแรกนั้นไม่รู้ว่าการที่พี่ชายฝาก
ปัสสาวะกลับบ้านโดยสอดใส่อวัยวะเพศเข้าไปในอวัยวะเพศของตนหมายถึงการ เสพสังวาส
โดยปกติแล้วหญิงสาวชาวบ้านไม่เคยได้รับการบอกเล่าเรื่องเพศเลย ผู้ใหญ่จึงสอนด้วยการ
เล่านิทานเป็นเครื่องเตือนใจ

อหฺยุกินปู เป็นเรื่องที่ดีให้เห็นว่าหญิงสาวในความนิยมของสังคมชาวบ้าน จะต้อง
เป็นคนที่มีความเรียบร้อย เมื่อนั่งไม่เรียบร้อยจนกระทั่งมองเห็นอวัยวะเพศของตนและไม่
รู้จักว่าคืออะไร จึงใช้คำแทนว่าอหฺย และเมื่อเผลอหอยเผลอปูยื่นออกมาจากเตา หอยปูก็ก
ลงไปข้างล่างทุกครั้ง จึงคิดว่า อหฺยนี้แหละกินของตน จึงตีและดุด่า ครั้นปัสสาวะออกมาก
ห้ามไม่ให้ ความขบขันจากความไร้เดียงสาของหญิงสาวที่ไม่รู้จักอวัยวะเพศของตน
ในฐานะที่ผู้วิจัยถือกำเนิดในหมู่บ้านเมืองเก่าได้สอบถามชาวบ้านถึงนิทานเรื่องนี้ ชาวบ้าน
จะรู้จักกันทั่วไป และรู้ว่าอหฺยเป็นตัวแทนของฉลาม

มุขตลกไม่หยาบโลน

มุขตลกนักบวช

หลวงพ่หรือเจ้าหัวพอ เป็นคำที่ชาวบ้านหมู่บ้านเมืองเก่าเรียกพระที่มีวิญญูด้วย
ความขบขัน และสอนลูกหลานให้เรียก ชาวบ้านมีความเคารพนับถือพระสงฆ์เป็นอย่างมาก
แต่ละคนก็มักมีมุขตลกนักบวชเล่าสู่กันฟังซึ่งมีใ้ค้หมายคามว่าเป็นการลบหลู่คนนั้นแต่อย่าง
ใด การเล่าเป็นไปในเชิงขบขันของหลวงพ่ในเรื่องเป็นพระที่ชาวบ้านนับถือครั้งไปตั้งหมู่บ้าน
ใหม่จึงนิมนต์พระ เณรมาจำพรรษาเป็นที่พึ่งที่เคารพ คุณค่าที่แสดงออกในเรื่องนี้คือความสามัคคี
ของชาวบ้านที่พร้อมใจกันสร้างศาลาและจัดงานฉลอง ความศรัทธาในหลวงพ่และเณร
ประกอบด้วยความรัก ความไม่เข้าใจบทเทศน์โดยปกติจะเทศน์เป็นภาษาบาลี อมาสกอบาสีกา
จะได้รับฟังสำเนียงเทศน์ที่ไพเราะเท่านั้น ข้อความที่หลวงพ่และเณรเทศน์นั้นกล่าวถึงนก
ไก่ป่า นกออกหอน นกเอี้ยง ชาวคนคิดคั้นหมา มดค้ำคแดงไตตนฮอย ซึ่งไม่มีสาระอะไรแต่
ชาวบ้านชื่นชมยิ่งนัก

มุขตลกเจ้าปัญญา

ผู้ฟังได้รับความสนุกสนาน ชบชื่นจากความเจ้าปัญญาของตัวเอกในเรื่อง จนทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ชวนหัว

เรื่องภรรยาสาหัสขี้เหนียวอุบาทว์ แสดงถึงอุบายของคนขี้เหนียวที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด แท้กระทั่งสามีของตน

เรื่องจัญไรไฟไหม้ ให้คุณค่า 2 ประการคือ ประการที่หนึ่ง ความโลภทำให้มีปัญญาออกอุบายขอส่วนแบ่งสองส่วนควยเหตุผลที่ตนมีสองข้อ

ประการที่สอง คือ ความจัญไรที่อุปโลกน์ให้บิดาเป็นเทวดา ซึ่งชาวบ้านโดยทั่วไปเคารพยกย่องเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผลที่ติดตามมาคือสหายจุกไฟเผาเทวดาที่ไม่มีความยุติธรรมสมดังที่เป็นเทวดาอารักษ์

เชียงใหม่หรือศรีษณชูชัย เป็นเรื่องที่เล่ากันแพร่หลายดังปรากฏในหนังสือรวมนิทานชาวบ้าน ฉบับหอสมุดแห่งชาติ

โครงสร้างของเรื่องเชียงใหม่ ศรีษณชูชัยทั้งสองส่วนวนคือความขัดกันระหว่างเหตุผลตามแบบของสังคมกับแบบเฉพาะบุคคล แสดงการใช้สติปัญญาและไหวพริบในการแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของตนและทำให้ตนเองเอาตัวรอดได้ เชียงเมี่ยงส่วนวนที่หนึ่งนั้น วิทยากรโคเนนให้เห็นความเป็นคนเจ้าปัญญา เล่นส่วนวนคำว่าขามนำจะตองกาวขามมีโซลอยคอกขาม ใ้รับผลตอบแทนมากมายจากการทำพนน ส่วนส่วนวนที่สองนั้น เชียงเมี่ยงเอียงนองปฏิบัติตามคำพคของมารคาโหลางทองลางไส้โหนองถึงกับแหะผาทองนอง และเมื่อบวชเป็นพระโคฉันชออย จึงอธิษฐานต่อหน้าพระองค์อินขอให้ตนมีสติปัญญาดี

วิธีการใช้สติปัญญาไหวพริบเป็นเรื่องจำเป็นการให้ได้ผลประโยชน์ส่วนตน แต่หาได้เป็นที่ปรารถนาในสังคมไม่ และยอมพ่ายแพ้แก่วิธีการอันชอบธรรมของคนในสังคม

นิทานทรงเครื่อง

นิทานทรงเครื่องมักเล่ากันในงานทำขวัญหรืองานรื่นเริงส่วนใหญ่นำไปเล่นลิเกละคร เนื้อเรื่องมักเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์และบรรยากาศที่วิจิตรเหมาะกับการตกแต่งฉากให้รับกับภาพจน¹

ผู้วิจัยได้รวบรวมนิทานทรงเครื่องจากหมู่บ้านเมืองเก่า 6 เรื่อง การเล่านิทานทรงเครื่องนอกจากจะมีในโอกาสต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้นก็ยังมีการแสดงหมอลำเรียกว่าหมอลำเรื่อง ซึ่งจัดตกแต่งฉากสวยงามให้ความบันเทิงใจ เป็นที่น่าสังเกตว่านิทานทรงเครื่องบางเรื่องคล้ายกับวรรณคดีเช่น เรื่องสินไซ คล้ายกับเรื่องสังข์ศิลป์ชัย นางจันทิกท้าวจันทอน คล้ายกับเรื่องนกกกระเจาบ และเรื่องสรรพสิทธิ์คำฉันท์² ซึ่งได้เค้าเรื่องมาจากปัญญาสาตก

นิทานทรงเครื่องแต่ละเรื่องค่อนข้างยาว ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและคตินิยมแฝง เป็นตนว่า คตินิยมในความกตัญญูแก่เวทียของท้าวสินไซที่ติดตามไปรับอาตามที่มีบิดาบัญชาแม่จะต้องลำบากต้องต่อสู้กับยักษ์ก็ตาม คตินิยมในกฎแห่งกรรมเวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวรในเรื่องจำปาสีตัน และเรื่องแดงอน คตินิยมในความซื่อสัตย์สุจริตและยึดมั่นในสิ่งชอบธรรมอันปรากฏในเรื่องนางจันทิกท้าวจันทอน และเรื่องอิหล่าอิลัน

นอกจากนี้แล้ว นิทานทรงเครื่องยังให้คุณค่าในด้านเสนอแนะความคิดให้แก่ผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังเห็นความเป็นไปของชีวิต และจิตใจมนุษย์ว่าธรรมชาติของมนุษย์มักจะมีควมอิจฉาริษยา ผูกพยาบาทเช่น นางอัคคี มีความอิจฉาริษยานางค่างลงในเรื่องจำปาสีตัน การผูกพยาบาทจองเวรย่อมทำให้เกิดโศกนาฏกรรมดังเรื่องท้าวชุลนางอิว

ความเชื่อเรื่องการกลับชาติ สัตว์พูดได้และกลับกลายเป็นมนุษย์ในเรื่องอิหล่าอิลัน

¹ กิ่งแก้ว อัจฉากร, วรรณกรรมจากบ้านใน, (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา).

² กรมพระปรมาภิไธยวชิราวุธ, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า สรรพสิทธิ์คำฉันท์ (พระนคร: หางหุ้นส่วนจำกัดศิวิพร, 2511).

นางจันทจิกท้าวจันทจอ ความเชื่อเรื่องเสียงทายดวงชะตา ว่าคนผู้นั้นจะเป็นเนื้อคู่กัน
หรือไม่คงปรากฏในเรื่องท้าวชุลนางอ้วเป็นความเชื่อที่ชาวขานเชื่อต่อกันมานานแม่ใน
ปัจจุบันก็ยังมียู

นิทานเรื่องสัตว์

นิทานเรื่องสัตว์

นกแขกเต้า

ไค้ไปตกใส่ ลูกน้อยไปตกใส่
 กะคนเก็บเอาหนีเก็บเอาหนี
 พึ่งหมวกโจรมาพ้อเอาไปเลี้ยง
 โตะหนึ่งเจ้าฤๅษีมาเห็นกะเก็บไปเลี้ยงไว้
 คั้นโตโจรเอาไปเลี้ยง
 คั้นเห็นคนไปมีของมันฟ้าวบินไปบอก
 ให้เจ้าของมาลักเอา
 พระยาของคั้นคี่มาไปหลงป่า
 ชงเคียงงามงามชะแล้ว
 นอน ๆ หลับยูกลีไปบอกให้ บ้านมาเอา
 กอนนา

กะบินไป ทางนี้กะบินตายหยุด
 คี่มาบินไปสอดเห็นบ้านเจ้าฤๅษี
 พระฤๅษีวาแมนบ้านคน คี่มาเขาไป
 ฤๅษีกะไปบิณฑบาต แต่เขา ๆ ยู
 นกน้อยน้อยกะงออยู่หว่าง
 สวคมนตรีธรรมวัตร เห็นยูกจอยจอยยู
 นกโต้นว่าแมนเณร
 (อทร-นกอโต้นที่ฤๅษีเอาไปเลี้ยงคี่)
 เออโต้นที่ฤๅษีเอาไปเลี้ยงหละ
 เออมีสองโต้น นกโต้นนั้นเหลียวเห็น
 กะวาแมนพหูลักพุกกะวา เชิญ เชิญ

เรื่องที่ 1 นกแขกเต้า

ไซ้ไปตกที่ไหน ลูกน้อยไปตกที่ใด
 คนก็เก็บหนี เก็บเอาไป
 ไซ้โบหนึ่งพวกโจรมาพ้อเอาไปเลี้ยง
 ตัวหนึ่งพระฤๅษีมาพ้อก็เก็บไปเลี้ยงไว้
 ตัวที่โจรเอาไปเลี้ยง
 เมื่อเห็นคนไปมีของมันรีบบอก
 ให้เจ้าของมาขโมยเอาของ
 พระยาของคั้นคี่มาหลงป่า
 ทรงเครื่องงามเหลือเกิน
 นอน ๆ หลับยูกจะไปบอกชาวบ้านมาเอา
 กอนนะ

ก็บินไป ฝ่ายนี้ก็บินถลาไป
 ชี่มาบินไปถึงศาลาพระฤๅษี
 นึกว่าเป็นบ้านคน ชี่มาเขาไป
 ฤๅษีกำลังไปบิณฑบาตทำวัตรแต่เขา
 นกตัวนี้ก็เกาะอยู่บนคอนไม้
 สวคมนตรีทำวัตรเห็นอยู่เลี้ยงเจ็ยแจ้ว
 นกตัวนั้นะ นึกว่าเป็นเณร
 (อทร-นกตัวที่ฤๅษีเอาไปเลี้ยง)
 ไซ้ตัวที่ฤๅษีเอาไปเลี้ยงนั้นแหละ
 มีสองตัว นกตัวนั้นมองค
 เห็นว่าเป็นผู้หลักผู้คี่ ทิวาเชิญ เชิญ

เชิญเข้ามา กะเชิญเข้าไป
 กะไปถามหาพระกะไม่เห็น
 ว่าเป็นไปบิณฑบาต
 พระยามาหญิงว่าขึ้น
 กะว่าพาราณสีมา เช็กเนี่ยในป่า
 โอยเป็นพระยามหากษัตริย์
 มาสาธนาหมาเนี่ยเปี้ยป่า
 สังกะสังนำทำบุญจำศีลภาวนา
 มันกะเป็นจิ้งจกแห้ว
 จิ้งหลงป่าหลง เมืองซีแจง
 บอกความบาปบุญคุณโทษ
 โอยนี่แหละพูดเพิ่นว่าเด็กกนอยนอย
 พระญาเวาแมนบอ พระญาเจ้ากะจำเอา
 ว่าแมนกนอย โคนี่แหละเวา
 หลงไปชนเงินชนคำ
 เลยสร้างวัดสร้างวาวาขึ้น
 พระสงฆ์อายุเมืองพุนไปนิมนต์มาอยู่ในบ้าน
 สร้างนำทำบุญขึ้น
 บแมนคนใดสอนจากเงาะกะคาย

เชิญเข้ามา ก็เชิญเข้าไป
 ไปถามหาพระก็ไม่เห็น
 ว่าท่านไปบิณฑบาต
 พระยามาทำไมว่างั้น
 ก็ว่าพาราณสีมาไล้เนื้อในป่าโน้น
 โอยเป็นพระยามหากษัตริย์
 ทำไมจึงมาหมาเนื่อเบือปลานะ
 ทำไมไม่พาทำบุญจำศีลภาวนา
 มันก็เป็นเช่นนี้แหละ
 จิ้งหลงป่าหลง เมืองซีแจง
 บอกความบาปบุญคุณโทษ
 โอนี่แหละคนแกทานว่าเด็กเล็ก ๆ
 สอนพระยาวาพูดถกตองพระยาท่านก็จำ
 ว่านกลึก ๆ ตัวนี้แหละที่พูด
 สั่งสอนกลับไปชนเงินชนทอง
 สร้างวัดสร้างวาวางั้น
 พระสงฆ์สอนอยู่ป่าอยู่เมืองโน้นไปนิมนต์
 มาอยู่ในบ้าน
 สร้างการบุญว้างั้น
 ไม่ใช่คนใดสั่งสอนจาก พระยากี่เช่นกัน

คำศัพท์

1. บินตายหญา	=	บินถลา
2. งอย	=	เกาะ
3. หลงป่าหลงเมือง	=	เดินหลงทาง
4. สร้างนำทำบุญ	=	ทำบุญสุนทาน (ต้องการคำสัมผัส)

เรื่อง 2

นกกน้อยกะแตก

คือว่าพระพุทเจ้าเป็นนกกน้อย
 เป็นนกกกะแตก บฟังความพอ
 พอสอน บให้ไปกินไก่
 กะสูง¹ สีแสวโค นกโต² นกเคียว
 สูง³ แหวโตะชนลน ชนช² ไป
 คอสาสนกสูง มังมาเป็นบั๊กถอย
 มังคอยหลบหลีกหลังแล้วจึงขยม
 อวควาซุมแซงกา สึงมาหลอนหลังหลอก
 สึงมตอกตอหนา มังอ้างวาคี
 คินวามังคิแหวางกูปะปลอยไปค
 หากมังคอยเบ็งถอนกุกิณอนตอกมัง
 วาแล้วองคค้ำฮอน³ ใจ
 นกกน้อยนอยสังมากาวควมสหา⁴ แทนอวาขัน
 ฮือวาลีฆาตายมอละเมียน

มันกะเลยป่อยไป คินป่อยไปนี่
 กะไปฟังความพอยสองสามมือ
 เกียคิใหสูง บลิมจักเทีย
 ฮอดมือลนกะ นินมาจับกอนชิต
 ฟอนแอะฟอนแอนฮองคาง
 จิวคิต จิวคิต แมนคางสูงเคนน

นกกน้อยกะแตก

นางมิ่ง ไกรสรกุล วิทยากร

คือว่าพระพุทเจ้าเป็นนกกน้อย
 นกกกะแตก ไม่เชื่อฟังคำพอ
 พอสอนบอกว่าไม่ให้ไปกินไก่
 รุงจะจับโค นกตัวนี้ก็โกรชวา
 เขี้ยวจับตัว ชนรวงชนลน
 คุราสโยมิ่ง เป็นตัวถอย
 มังคอยหลบหลีกลับแล้วจึงขยม
 อวควาตนเกงกลา ทำไมหลอนหลังหลอก
 โยไม่ตอกตอหนามัง อ้างวาคี
 ถาวามังคิแหวางกูปะปลอยไปคช
 แล้วมังคอยคเดอะกจะยอนตอกมัง
 วาคังนั้นแล้วคังแคใจ
 นกตัวน้อยโยมากถาวสามหานักกะ
 หรือว่าจะมาให้ตายมรณะ เมียน

มันก็เลยป่อยไป เมื่อป่อยไปแล้ว
 ก็ไปรับฟังคำพูดพอสองสามวัน
 โกรชไทรง ไม่ลิมเลยสักคราวเดียว
 วันต่อมาจับไปจับกอนชิต
 ราวฟอนแอะแอนรองคารุง
 จิวคิต จิวคิต นินคารุงนะนัน

สูงกะเคี้ยววานกคาโต มาญวโต
 (จารุณี-นกกสูง เป็นนกกจิ้งโศคะคุณยาย)
 แผลวใหญ่ฮันนา (จารุณี โอ-แผลว)
 ฮง เคียดแคนบินแอนลงมา
 จงใจหมายภักษา ซาตายมอละเมียน
 นกกะเวียนหลงลงฮูเซาซอกฮงถอตาซัน
 บินกอนบอนโต ปากคาบโคกอนแกนคินคาน
 เลียดปากไหลหลังลงถายัง
 เหมคกำลังสูงตายไปมอละฉาด
 อภาคนี้หละเพาะเพียงลงมอด
 ฮงจิงมอละนาตาย มอดชิวาวังเมียน
 ผลคือนกนี้เพียรจำโคคำสอนของพอ
 จิงโคมีปัญญาหลอกลอลวงสูงไหทาวตาย
 พอเพินสอน

รุงก็กรขวานกคาตน มายวตน
 (จารุณี-นกรุง เป็นนกรุงอย่างไรคะคุณยาย)
 เขี้ยวตัวใหญ่นันนะ (จารุณี-ออ-รุง)
 รุงก็กรขวแคนบินตัวแอนลงมา
 จงใจหมายภักษา ฆ่าให้ตายมรณะเมียน
 นกกะเวียนหลงลงรูเซาส รุงจองตาซัน
 บินเด็ลือกโถลปากคาบโคกอนแกนคินคาน
 เลียดปากไหลหลังลงถายุคยัง
 หมคกำลังของรุงตายไปมรฉาด
 อภเป็นบาดแผลพอเพียงนี้จิงมวย
 รุงจิงมรฉาดตาย คับชิวาเมียน
 ผลคือนกนี้เพียรจำโคคำสอนของพอ
 จิงโคมีปัญญาหลอกลอลวงรุงให้คินตาย
 พอเซาสอน

คำศัพท์

1. สูง	=	รุง เขี้ยวชนิดหนึ่ง
2. ขนขู	=	ขนรวง ขนหลน
3. ฮำฮอน	=	คังแคน เสียใจ
4. ความสหา	=	คำพดสามหา
5. กอนแกนคินคาน	=	กอนคินแข็ง

เรื่องที่ 3

นาง ผึ้ง ไกรสรกุล วิทยากร

นิทานเด็กคำบริพ¹

นิทานอันหนึ่ง พระเพิน²ว่าคนเกิดมาที่แล
เพินแดงโหมมาเกิดขึ้น³

หนึ่งคน สองวัว สามลิง ชีหมา
โหมมาเกิดให้เขาไซ้ คั้นมันให้อายุหมา
ยี่สิบ ให้อายุวัว ยี่สิบ อายุหมาเท่ากัน
หมาไปเหาะโหมย ลงไปให้เขาไซ้เคอสู
กะเลยให้วัวให้เขาไซ้ขนนำขนพื้นละนั้น
ลิงให้ไปเล่นละครให้เขาเบ็ง ให้เขาหา⁴
ให้เขาขึ้น ให้ไปเล่นละครให้เขาเบ็ง
จนวายุยี่สิบ มันเมื่อยมันสิบ โทศชะลื้อ

กะสิบคายง่าย ยาเอาอายุหลาย โอยขอทาน⁵
น้ำเถาะ เอาแต่เพียงสิบปีเถาะ
ลิงวายุขันธ์ หมากะวาคอกัน
วาสิไปเหาะไปหอนกะสิโคนอนลื้อ
กะสิบคายง่ายยาเอาอายุ⁶หลาย
เอาแค่อายุสิบปี ยางขันธ์ไผ่เอาขันธ์
เอาชะคนใหญ่ายคนเอาสำพ้ออายุคน
หลายกั้วสัตว์กั้วชิง เอาของงัว
มาไซ้ เอาของลิงมาไซ้ เอาของ
หมามาไซ้อายุโคหกสิบ

นิทานเด็กคำบริพ

นิทานเรื่องหนึ่ง พระท่านว่าคนเกิดมาครั้งแรก
ท่านจัดแจงโหมมาเกิดสี่อย่าง

หนึ่งคน สองวัว สามลิง สี่หมา
โหมมาเกิดให้เขาไซ้ ครั้นมานี้ก็ให้อายุหมา
ยี่สิบ ให้อายุวัว ยี่สิบ อายุหมาเท่ากัน
หมาไปเหาะโหมย ลงไปให้เขาไซ้ชะเจ้า
ก็ให้วัวให้เขาไซ้ขนนำขนพื้นละนั้น
ลิงให้ไปเล่นละครให้เขาคุ ให้เขารื่นเรึง
ให้เขามันเทิงใจ ให้ไปเล่นละครให้เขาคุ
จนกระทั่งอายุยี่สิบปี มันเมื่อย มันจะไม่มาก
เกินไปหรือ
ก็จะไม่ตายง่าย ออย่าเอาอายุมากขอโคไปรด
เถาะ ขอแต่เพียงสิบปีเถาะ
ลิงพูดเช่นนั้น หมากก็พูดเช่นเดียวกัน
ว่าจะไปเหาะไปหอนก็จะโคนอนหรือ
ก็จะไม่ตายง่ายอย่าเอาอายุมาก
เอาเพียงอายุสิบปี ถ้าเช่นนั้นใครจะเอาละ
ให้คนเอาอายุมากเสีย ให้เปลี่ยนคนมา
มากกว่าสัตว์กว่าสิ่ง เอาอายุของวัว
มาใส่ เอาของลิงมาใส่เอาของหมา
มาใส่อายุโคหกสิบ

นิทานคติ

8. เชียง
9. โศ

นิทานคดี

ผี^๑กอง^๒กอย

หมอนิ่งไป^๑ไซ^๒ไซ^๓ชมือ^๔ชมือ^๕
ไป^๑หยาม^๒ตั้ง^๓แต่^๔เซา^๕เซา^๖กะ^๗บ^๘โค^๙ป^{๑๐}า^{๑๑}จ^{๑๒}ัก^{๑๓}เทื่อ
ป^๑าก^๒ก^๓ว^๔า^๕ผี^๖ก^๗อง^๘ก^๙อย^{๑๐}ค^{๑๑}น^{๑๒}น^{๑๓}ึง^{๑๔}มา^{๑๕}ห^{๑๖}ย^{๑๗}า^{๑๘}ม^{๑๙}ก^{๒๐}อน^{๒๑}ช^{๒๒}ม^{๒๓}อ^{๒๔}
ผี^๑ก^๒อง^๓ก^๔อย^๕ค^๖น^๗นี้^๘มี^๙ผี^{๑๐}ว^{๑๑}มา^{๑๒}ห^{๑๓}ย^{๑๔}า^{๑๕}ม^{๑๖}เซ^{๑๗}า^{๑๘}ป^{๑๙}า^{๒๐}ไป^{๒๑}ก^{๒๒}อน^{๒๓}ช^{๒๔}ม^{๒๕}อ^{๒๖}
มี^๑อง^๒น^๓ง^๔หม^๕อน^๖น^๗ัก^๘ะ^๙เล^{๑๐}ย^{๑๑}ไป^{๑๒}จ^{๑๓}อบ^{๑๔}เบ^{๑๕}ง^{๑๖}น^{๑๗}ัน^{๑๘}ตัว^{๑๙}
ว^๑า^๒เอ^๓ะ^๔มา^๕ว^๖าง^๗ไ^๘ช^๙ม^{๑๐}อ^{๑๑}มัน^{๑๒}เป^{๑๓}น^{๑๔}ห^{๑๕}ง^{๑๖}ง^{๑๗}ง^{๑๘}บ^{๑๙}ไ^{๒๐}ค^{๒๑}

มี^๑ป^๒า^๓จ^๔ัก^๕ม^๖ือ^๗ มัน^๘เพ^๙าะ^{๑๐}เท^{๑๑}ค^{๑๒}ไ^{๑๓}น^{๑๔}อ^{๑๕}
กะ^๑เล^๒ย^๓ไป^๔จ^๕อบ^๖เบ^๗ง^๘ กะ^๙เท^{๑๐}น^{๑๑}แม^{๑๒}ง^{๑๓}ง^{๑๔}พ^{๑๕}ู^{๑๖}น^{๑๗}ึง^{๑๘}
ผ^๑ม^๒แ^๓ด^๔ง^๕แ^๖ด^๗ง^๘ พ^๙น^{๑๐}อ^{๑๑} พ^{๑๒}น^{๑๓}อ^{๑๔}
ก^๑าว^๒ช^๓าว^๔ พ^๕าย^๖ช^๗อง^๘ก^๙อ^{๑๐}จ^{๑๑}อ^{๑๒}ก^{๑๓}อ^{๑๔}จ^{๑๕}อ^{๑๖}มา^{๑๗}
ผี^๑ก^๒อง^๓ก^๔อย^๕เพ^๖น^๗โ^๘ต^๙น^{๑๐}อ^{๑๑}ย^{๑๒}น^{๑๓}อ^{๑๔}น^{๑๕}ิ^{๑๖}ค^{๑๗}เค^{๑๘}ีย^{๑๙}ว^{๒๐}
มา^๑แ^๒ด^๓ว^๔มา^๕เท^๖เอ^๗า^๘ไ^๙ช^{๑๐}อง^{๑๑}แ^{๑๒}เท^{๑๓}ไ^{๑๔}ช^{๑๕}อง^{๑๖}
ไ^๑ช^๒ห^๓ง^๔ เท^๕จ^๖าก^๗เล^๘ย^๙ หม^{๑๐}อ^{๑๑}กะ^{๑๒}เล^{๑๓}ย^{๑๔}อ^{๑๕}อก^{๑๖}มา^{๑๗}
จ^๑าก^๒ที่^๓ช^๔อน^๕ท^๖ัน^๗ที่^๘ สี^๙เอ^{๑๐}า^{๑๑}มี^{๑๒}ค^{๑๓}พ^{๑๔}ัน^{๑๕}ม^{๑๖}ึง^{๑๗}นี้^{๑๘}กะ^{๑๙}เป^{๒๐}น^{๒๑}
ช^๑ิม^๒ย^๓ล^๔ัก^๕ป^๖าก^๗ ก^๘จ^๙ับ^{๑๐}โ^{๑๑}ศ^{๑๒}ไ^{๑๓}ค^{๑๔}ไ^{๑๕}แล้ว^{๑๖}
ก^๑ุ^๒สิ^๓บ^๔ไ^๕ว^๖ี^๗ช^๘ี^๙ต^{๑๐}ม^{๑๑}ง^{๑๒}เล^{๑๓}ย^{๑๔} ก^{๑๕}ุ^{๑๖}สิ^{๑๗}ข^{๑๘}าม^{๑๙}ง^{๒๐}
มัน^๑กะ^๒เล^๓ย^๔ว^๕า^๖โ^๗อ^๘ย^๙ ช^{๑๐}อ^{๑๑}ช^{๑๒}ี^{๑๓}ต^{๑๔}ช^{๑๕}ะ^{๑๖}ก^{๑๗}อน^{๑๘}

ผู้^๑นิ^๒พน^๓า^๔น^๕การ^๖บ^๗ว^๘ช^๙เน^{๑๐}ร^{๑๑}
ค^๑ณ^๒ เช^๓อ^๔ ท^๕าน^๖

เร^๑ือ^๒ง^๓ที่^๔ 1 ผ^๕ี^๖ก^๗อง^๘ก^๙อย^{๑๐}

นาง^๑ พ^๒ัน^๓ท^๔ิ^๕พ^๖า^๗ ย^๘อ^๙ค^{๑๐}แ^{๑๑}ก^{๑๒}ว^{๑๓} วิ^{๑๔}ทยา^{๑๕}กร^{๑๖}

น^๑าย^๒ค^๓น^๔ห^๕น^๖ึง^๗ไป^๘ว^๙าง^{๑๐}ไ^{๑๑}ช^{๑๒}ทุ^{๑๓}ก^{๑๔}ว^{๑๕}ัน^{๑๖}ทุ^{๑๗}ก^{๑๘}ว^{๑๙}
ก็^๑ไป^๒ค^๓ไ^๔ช^๕ต^๖ัง^๗แต่^๘เซ^๙า^{๑๐} ๆ^{๑๑} ก็^{๑๒}ไม่^{๑๓}ไ^{๑๔}ค^{๑๕}ป^{๑๖}ลา^{๑๗}ส^{๑๘}ัก^{๑๙}ที่^{๒๐}
ป^๑ร^๒าก^๓ก^๔ว^๕า^๖ผี^๗ก^๘อง^๙ก^{๑๐}อย^{๑๑}ค^{๑๒}น^{๑๓}น^{๑๔}ึง^{๑๕}มา^{๑๖}ค^{๑๗}อ^{๑๘}น^{๑๙}ทุ^{๒๐}ก^{๒๑}ว^{๒๒}ัน^{๒๓}ทุ^{๒๔}ก^{๒๕}ว^{๒๖}
ผี^๑ก^๒อง^๓ก^๔อย^๕ค^๖น^๗นี้^๘ไม่^๙มี^{๑๐}ผี^{๑๑}ว^{๑๒} มา^{๑๓}ค^{๑๔}ไ^{๑๕}ช^{๑๖}เท^{๑๗}ป^{๑๘}ลา^{๑๙}ไป^{๒๐}ก^{๒๑}อบ^{๒๒}ทุ^{๒๓}ก^{๒๔}ว^{๒๕}
ว^๑ัน^๒ห^๓น^๔ึง^๕หม^๖อน^๗น^๘ัก^๙ะ^{๑๐}เล^{๑๑}ย^{๑๒}ไป^{๑๓}แ^{๑๔}อบ^{๑๕}ค^{๑๖}ุ^{๑๗}น^{๑๘}ัน^{๑๙}แ^{๒๐}ห^{๒๑}ละ^{๒๒}
ว^๑า^๒เอ^๓ะ^๔มา^๕ว^๖าง^๗ไ^๘ช^๙ทุ^{๑๐}ก^{๑๑}ว^{๑๒}ัน^{๑๓}มัน^{๑๔}เป^{๑๕}น^{๑๖}อ^{๑๗}ย^{๑๘}าง^{๑๙}ไร^{๒๐}นะ^{๒๑}จ^{๒๒}ึง^{๒๓}
ไม่^๑ไ^๒ค^๓

ไม่^๑มี^๒ป^๓ลา^๔ส^๕ัก^๖ค^๗ร^๘ัง^๙ มัน^{๑๐}เพ^{๑๑}ระ^{๑๒}ห^{๑๓}ะ^{๑๔}เท^{๑๕}ค^{๑๖}ไ^{๑๗}น^{๑๘}อ^{๑๙}
ก็^๑จ^๒ึง^๓ไป^๔แ^๕อบ^๖ค^๗ุ^๘ ก็^{๑๐}เ^{๑๑}็น^{๑๒}ผ^{๑๓}ู^{๑๔}ห^{๑๕}ง^{๑๖}ค^{๑๗}น^{๑๘}ห^{๑๙}น^{๒๐}ึง^{๒๑}

ผ^๑ม^๒แ^๓ด^๔ง^๕แ^๖ด^๗ง^๘ เล^{๑๐}็ก^{๑๑}เล^{๑๒}็ก

ช^๑าว^๒ช^๓าว^๔ สะ^๕พ^๖าย^๗ช^๘อง^๙เ^{๑๐}ิน^{๑๑}ห^{๑๒}ล^{๑๓}ัง^{๑๔}โ^{๑๕}ง^{๑๖}มา^{๑๗}

ผี^๑ก^๒อง^๓ก^๔อย^๕ท^๖ัว^๗เล^๘็ก^๙ ๆ^{๑๐} น^{๑๑}ิ^{๑๒}ค^{๑๓}เค^{๑๔}ีย^{๑๕}ว^{๑๖}

มา^๑แ^๒ล^๓ว^๔ก็^๕มา^๖เท^๗เอ^๘า^๙ป^{๑๐}ลา^{๑๑}ช^{๑๒}อง^{๑๓}น^{๑๔}าย^{๑๕}ค^{๑๖}น^{๑๗}นี้^{๑๘}ไ^{๑๙}ส^{๒๐}ง^{๒๑}

ไ^๑ส^๒ะ^๓ไร^๔ เท^๕พ^๖ร^๗ว^๘ค^๙เล^{๑๐}ย^{๑๑} น^{๑๒}าย^{๑๓}ค^{๑๔}น^{๑๕}นี้^{๑๖}ก็^{๑๗}จ^{๑๘}ึง^{๑๙}อ^{๒๐}อก^{๒๑}มา^{๒๒}

จ^๑าก^๒ที่^๓ช^๔อน^๕ท^๖ัน^๗ที่^๘ จะ^๙เอ^{๑๐}า^{๑๑}มี^{๑๒}ค^{๑๓}พ^{๑๔}ัน^{๑๕} ม^{๑๖}ึง^{๑๗}นี้^{๑๘}ก็^{๑๙}เป^{๒๐}น^{๒๑}

ช^๑ิม^๒ย^๓ ช^๔ิม^๕ย^๖ป^๗ลา^๘ช^๙อง^{๑๐}ก^{๑๑}ุ^{๑๒} ก^{๑๓}ุ^{๑๔}จ^{๑๕}ับ^{๑๖}ท^{๑๗}ัว^{๑๘}ไ^{๑๙}ค^{๒๐}ไ^{๒๑}แล้ว^{๒๒}

ก^๑ุ^๒จะ^๓ไม่^๔ไ^๕ว^๖ี^๗ช^๘ี^๙ต^{๑๐}ม^{๑๑}ง^{๑๒}เล^{๑๓}ย^{๑๔} ก^{๑๕}ุ^{๑๖}จะ^{๑๗}ข^{๑๘}าม^{๑๙}ง^{๒๐}

มัน^๑ก็^๒จ^๓ึง^๔ว^๕า^๖ โ^๗อ^๘ช^๙อ^{๑๐}ช^{๑๑}ี^{๑๒}ต^{๑๓}ช^{๑๔}ี^{๑๕}ย^{๑๖}เส^{๑๗}ีย^{๑๘}ก^{๑๙}อน^{๒๐}

ยาชาเลย มั่นนี้แหละเป็นคนมาลักป่า
 สีพาไปเอาไหเงิน ไทคำ เพื่อแลกชีวิต
 วายางเขย วายางขันหมอนนั้นกะไปนำ
 ขันแก้ว ไปนำม้นกะเอาเฮ็ดแก้ว
 ฝีกองกอยกะบงูอมไ้หมา เอาเฮ็ดแก้ว
 ไวในถ้ำ บิโหมอนนั้นออกมา
 ทอมาหมอนนั้นกะคิดฮอดบ้านหลาย
 สีเฮ็ดจ้งโค่นอสีโค่นออกมา ม้นกะหาอาหารการกิน

มาเลี้ยงทกมือ ทกมือ จนอนันนางฝีกองกอย
 มีทอง มีทองออกลกมา ลูกม้นมีมือศกคสิทธิ
 หันแหม นิ้วชี้ เวลามันออกหากิน
 ม้นสิเอาคอนหินทับประตูดำของมัน
 ถ้ามือลูกมันไปตักประตูสิกะ เคนออกมาเลย
 ฮาที่ม้นกะซังเคคนสิไป ซังวาลูกเอย
 แมสิไปแล้ว เลว ทาวมาวันน
 วาสิไปแล้ว เลว ทาวมาวันนมันบมายเด
 โคนโค่นจ้งมา

ค่นมือไปมันซังวาแมสิไปฟาวฟาว
 ปี่หน้าจ้งสิมา ม้นสิมาควาเคียว ฮะนี่กะสังเกต

การไปการมาของเมี้ยเดียวหันตัว บาคนี้กะวา
 มึง กรูจักแล้ว กรูจักลักษณะจคออน
 ของมึงแล้ว รูจักเคล็ดลับของมึงแล้ว
 เออกรูจักเคล็ดลับของมึงแล้ว

อยาชาเลย มั่นนี้แหละเป็นคนมาขโมยปลา
 จะพาไปเอาไหเงินไหทอง เพื่อแลกชีวิต
 พุดเขนน พุดเขนน นายคนนั้นก็ไปด้วย
 งันสี ไปกับม้นก็เอาทำแก้ว
 ฝีกองกอยก็ไม่ไหกลับ เอาทำแก้ว
 ไวในถ้ำ ไม่ไหนายคนนั้นออกมา
 ทอมานายคนนั้นก็คิดฮอดบ้านมาก
 จะทำอย่างไรหนอจ้งจะโค่นออกมาม้นก็หา
 อาหารการกิน

มาเลี้ยงทกวัน ทกวัน จนอนันนางฝีกองกอย
 มีทอง มีทองออกลกมา ลูกม้นมีมือศกคสิทธิ
 นิ้วชี้ นิ้วชี้ เวลามันออกหากิน
 มันจะเอาคอนหินทับประตูดำของมัน
 ถ้ามือลูกมันไปตักประตูสิจะกระเด็นออกมาเลย
 คราวนี้มันก็สังกะก่อนจะไป สังวาลูกเอย
 แมจะไปเร็ว เร็ว รีบมาวันน
 วาจะไปเร็ว เร็ว รีบมาวันนมันไมกลับมายนะ
 นาน นานจ้งจะกลับ

ครันวันนี้ไปมันสังวาแมจะไปรีบรีบ
 ปี่หน้าจ้งจะกลับ มันจะกลับเคียวเคียวคราวนี้
 ก็สังเกต

การไปการมาของเมี้ยเรื่อนั้นชิตราวนี้กว่า
 มึง กรูจักแล้ว กรูจักลักษณะจคออน
 ของมึงแล้ว รูจักเคล็ดลับของมึงแล้ว
 เออกรูจักเคล็ดลับของมึงแล้ว

บาคัน^๒พ้อ^๒เมี้ย^๒วาลูก^๒เออย^๒
 ลี^๒ไป^๒เร็ว^๒เร็ว^๒ควา^๒มา^๒วัน^๒นี้^๒
 พ้อ^๒เมี้ย^๒ไป^๒กะ^๒พาลูก^๒ไป^๒ซ็อง^๒หิน^๒
 ที่^๒อ็ด^๒ปะ^๒ตวั^๒ หิน^๒กะ^๒เค่น^๒ฉาง^๒ออก^๒มา^๒
 ออก^๒มา^๒ไค^๒กะ^๒พาลูก^๒ออก^๒ไป^๒ หมอน^๒กะ^๒ฮัก^๒ลูก^๒เค^๒
 ถึง^๒ยาง^๒ไค^๒ กะ^๒มี^๒ควม^๒ฮัก^๒ลูก^๒ พาลูก^๒แลน^๒มือ^๒สัน^๒
 ลี^๒พาท^๒นี้^๒ ฝีก^๒อง^๒กอย^๒กะ^๒กับ^๒มา^๒หั้น^๒แหล^๒ว
 เอ็น^๒หาลูก^๒กะ^๒บ^๒เห็น^๒ ปะ^๒ตวั^๒เป็^๒คย^๒กะ^๒ฮวา^๒
 ลูก^๒ชวย^๒ด้^๒ว^๒ออก^๒ไป^๒ มัน^๒กะ^๒ว้ง^๒ตาม^๒เอิน^๒
 พว^๒ก^๒นี้^๒กะ^๒ว้ง^๒วะ^๒สัน^๒ เฮ^๒ค^๒จ้ง^๒ไค^๒นอ^๒
 คน^๒ฝีก^๒อง^๒กอย^๒นำ^๒มา^๒หั้น^๒
 หมอน^๒กะ^๒เล^๒ย^๒นอ^๒นลง^๒ ทำ^๒ท่า^๒
 ทำ^๒ท่า^๒เป็^๒น^๒คน^๒ตาย^๒สลบ^๒ นอ^๒น^๒ม^๒หั้น^๒ใจ^๒เลย^๒
 เฉ^๒ย^๒ ฝีก^๒อง^๒กอย^๒กะ^๒มา^๒จัก^๒จัน^๒ำ^๒ซาง^๒
 ฝีก^๒อง^๒กอย^๒กะ^๒มา^๒จัก^๒จัน^๒ำ^๒ซาง^๒ นำ^๒แอ^๒ว^๒แหม^๒
 จัก^๒จี่^๒ เฉ^๒ื่อ^๒ว^๒า^๒สี^๒ให้^๒หวั^๒เร^๒า^๒ะ^๒ซัน^๒มา^๒
 หมอน^๒นี้^๒ฝีก^๒อง^๒กอย^๒กะ^๒กับ^๒มา^๒หั้น^๒แหล^๒ว

ควม^๒ที่^๒อຍ^๒าก^๒กับ^๒บ้าน^๒หลาย^๒ สี^๒เอิน^๒
 สี^๒คา^๒ กะ^๒บ^๒ชาน^๒ มัน^๒กะ^๒เล^๒ย^๒นี้^๒กว^๒า^๒ตาย^๒
 กะ^๒ว^๒า^๒ไอย^๒มา^๒ตาย^๒หั้น^๒จาก^๒ว^๒า^๒จ้ง^๒เซ^๒ีย^๒
 คน^๒เจ้า^๒สี^๒ตาย^๒อี่^๒หสิ^๒ชอย^๒กะ^๒สี^๒โห^๒ร^๒พ^๒ย^๒
 สม^๒บ^๒ค^๒ี^๒เจ้า^๒เค^๒อ^๒ สี^๒ให้^๒โ^๒เงิน^๒โ^๒ห^๒น^๒ึง^๒
 โ^๒ห^๒ค^๒ำ^๒โ^๒ห^๒น^๒ึง^๒ ว^๒า^๒แอ^๒ว^๒มัน^๒กะ^๒ไป^๒ถูก^๒โ^๒
 เฉ^๒ื่อ^๒ว^๒า^๒ต้ง^๒โ^๒ถูก^๒โ^๒ห^๒อง^๒มา^๒ต้ง^๒โ^๒

คร^๒า^๒ว^๒ัน^๒พ้อ^๒เมี้ย^๒พ^๒คว^๒าลูก^๒เออย^๒
 จะ^๒ไป^๒เร็ว^๒เร็ว^๒ รั^๒บ^๒มา^๒วัน^๒นี้^๒
 พ้อ^๒เมี้ย^๒ไป^๒กะ^๒พาลูก^๒ไป^๒ซ็อง^๒หิน^๒
 ที่^๒ป^๒ิด^๒ปะ^๒ระ^๒ตวั^๒ หิน^๒กะ^๒เค่น^๒ฉาง^๒ออก^๒มา^๒
 ออก^๒มา^๒ไค^๒กะ^๒พาลูก^๒ออก^๒ไป^๒ นาย^๒คน^๒นี้^๒ก็^๒รั^๒ก^๒ลูก^๒นี้^๒
 ถึง^๒อ^๒ย^๒าง^๒ไร^๒ก็^๒มี^๒ควม^๒รั^๒ก^๒ลูก^๒ พาลูก^๒ว้ง^๒เต็ม^๒แรง^๒
 จะ^๒พาท^๒นี้^๒ ฝีก^๒อง^๒กอย^๒ก็^๒ก^๒ด^๒ับ^๒มา^๒หั้น^๒แหล^๒ว
 เรีย^๒ก^๒หาลูก^๒ก็^๒ไม^๒เห็น^๒ ปะ^๒ระ^๒ตวั^๒เป็^๒ค^๒ย^๒อ^๒ย^๒ก็^๒รู^๒ว^๒
 ลูก^๒ชวย^๒ด้^๒ว^๒ออก^๒ไป^๒ มัน^๒ก็^๒ว้ง^๒ตาม^๒เรีย^๒ก^๒
 พว^๒ก^๒นี้^๒ก็^๒ว้ง^๒เต็ม^๒แรง^๒ ทำ^๒อ^๒ย^๒าง^๒ไร^๒ห^๒นอ^๒
 ถ้า^๒ฝีก^๒อง^๒กอย^๒ตาม^๒มา^๒หั้น^๒
 นาย^๒คน^๒นี้^๒ก็^๒เล^๒ย^๒นอ^๒นลง^๒ ทำ^๒ที่^๒ท่า^๒
 ทำ^๒ที่^๒ท่า^๒เป็^๒น^๒คน^๒ตาย^๒สลบ^๒ นอ^๒น^๒ไม^๒ห^๒าย^๒ใจ^๒เลย^๒
 เฉ^๒ย^๒ ฝีก^๒อง^๒กอย^๒ก็^๒มา^๒จัก^๒จัน^๒ำ^๒ซาง^๒
 ฝีก^๒อง^๒กอย^๒กะ^๒มา^๒จัก^๒จัน^๒ำ^๒ซาง^๒ตาม^๒เอ^๒ว^๒น^๒
 จัก^๒จี่^๒ เฉ^๒ื่อ^๒ว^๒า^๒จะ^๒ให้^๒หวั^๒เร^๒า^๒ะ^๒ซัน^๒มา^๒
 นาย^๒คน^๒นี้^๒ก็^๒กลับ^๒ไม^๒หวั^๒เร^๒า^๒ะ^๒ ทำ^๒อ^๒ย^๒าง^๒ไร^๒ก็^๒ไม^๒
 หวั^๒เร^๒า^๒ะ^๒
 ด้^๒ว^๒ย^๒ควม^๒ที่^๒อຍ^๒าก^๒กลับ^๒บ้าน^๒มาก^๒ จะ^๒เรีย^๒ก^๒
 จะ^๒ค^๒า^๒ ก็^๒ไม^๒ช^๒า^๒น^๒รั^๒บ^๒ มัน^๒ก็^๒เล^๒ย^๒นี้^๒กว^๒า^๒ตาย^๒
 ก^๒ว^๒า^๒ไอย^๒ทำ^๒ไม^๒จ้ง^๒มา^๒ตาย^๒จาก^๒พ^๒ค^๒เซ^๒น^๒นี้^๒
 ถ้า^๒พ^๒ี^๒จะ^๒ต^๒าย^๒จ^๒ริง^๒จ^๒ริง^๒ ฉ^๒ัน^๒จะ^๒ให้^๒โ^๒ห^๒ร^๒พ^๒ย^๒
 สม^๒บ^๒ค^๒ี^๒พ^๒ี^๒นะ^๒ จะ^๒ให้^๒โ^๒เงิน^๒โ^๒ห^๒น^๒ึง^๒
 โ^๒ห^๒อง^๒โ^๒ห^๒น^๒ึง^๒ พ^๒ค^๒แล^๒ว^๒มัน^๒ก็^๒ไป^๒ถูก^๒โ^๒
 เฉ^๒ื่อ^๒ว^๒า^๒ต้ง^๒โ^๒ถูก^๒โ^๒ห^๒อง^๒มา^๒ต้ง^๒โ^๒

มันกะเลยพาลูกมันกับ

หมอนี่กะคอยล้มตาชั้น

เห็นว่าผีกองกอยชูงไปไกล ๆ

พอจนวามันสืบสัสกว่าโตคน

กะเลยหาบไต่เงิน ไต่คำคนบาน

กลายเป็นคนล่าคนลวย

บางคนหมอนี่มีเพื่อนคนหนึ่งจนจน

คืนเห็นเพื่อนล่าลวยกะอยากลวย

กะมาถามเบิ่ง โทเศจจิด โทจจิดล่าลวยพะน่า

หมอนี่กะเว่วาไปไซไซไหนละจนกระทั่งวา

ไปไคผีกองกอยเฮ็ดเมีย หมอนี่กะไปเฮ็ดค้อเขา

แอบเบิ่งผีกองกอยกะมาลักค้อเกานันแหละ

แอบค้อเกา บางคนเพิ่นกะทำทาสีชาผีกองกอย

กะเอาไปเฮ็ดค้อ ขาคันกะไคลูกน้ำกัน

เฮ็ดลักษณะน้ำกัน

อะนี่คนผีกองกอยซังวาสิไป แล้วแล้วทาวมาวันนี้

สิไปฟ่าวฟ่าว ปี่หน้าจ้งสิมา หมอกะจำคำเพื่อนไว

คั้นวาสิไปแล้วแล้ว ทาวมามันนี่ หมอกะเอามือลูก

ไปจืตปะต ปะตกะออก พาลูกหนี

ผีกองกอย กะตาม ผีกองกอยกะจิกจิส้าง

หมอนี่กะหัว หัววะสัน

มันกะเลยพาลูกมันกลับ

นายคนนึ่งคอยคอยล้มตาชั้น

เห็นว่าผีกองกอยเดินไปไกล ๆ

พอจนกระทั่งมันจะไม่รูสึกว่าคนคน

ก็จ้งหาบไต่เงิน ไต่ทองกลับคืนบาน

กลายเป็นคนรำคนรวย

คราวนี้นายคนนึ่งมีเพื่อนคนหนึ่งจนจน

เมื่อเห็นเพื่อนรำรวยก็อยากรวย

ก็มาถามความค้อทำอย่างไรจ้งรำรวยวางนี้

หมอนี่ก็พควาไปวางไซไซไหนละจนกระทั่งวา

ไปไคผีกองกอยเป็นเมีย นายคนนึ่งไปทำ

เหมือนเขา

แอบค้อผีกองกอยก็มาไซโมยเซนเคิมนึ่งแหละ

แอบค้อเหมือน : คิมคราวนี้ก็ทำทาจะฆ่าผีกองกอย

ก็เอาไปเป็นค้อคราวนี้ไคลูกค้อด้วยกัน

ลักษณะเดียวกัน

คราวนี้เมื่อผีกองกอยสังวาจะไปเร็ว ๆ วนนี้

จะไปรีบรีบปี่หน้าจ้งจะกลับ นายคนนึ่งจำคำ

เพื่อนไว

ถาววาจะไปเร็วเร็ว รีบมาวันนี้ นายคนนึ่งก็เอา

มือลูก

ไปจืตปะต ปะตก็เป็ค้อออก พาลูกหนี

ผีกองกอยก็ตาม ผีกองกอยก็จิกจิส้าง

นายคนนึ่งหัวเราะ หัวเราะเต็มที

ไปคัสตัวยู ไคฉินเสียงฉีหลอกนอยสามโ ตกกำลัง
 กุยกนอย
 กุสิไปเกิดนำผิวเมียที่โยโก ๆ วัตเนี้ย
 เกิดไปแล้วกุสิบเฮ็ดหญิง กุสิไปลางไปผลาญมัน

กุสิไปเขียวเข็ญมัน
 ไปสองไปให้ บิหมันไคเฮ็ดหญิง
 กะมีอีกคนหนึ่ง กุไปเกิดนี้กุสิบเฮ็ดหญิง
 กุสิไปฮสิไปคำไปคน
 ไปให้พอแมฮางมีศรีสขวาแยงเข็ญ³
 ที่ให้พอหลวงพอไคฉินแยงนั้น
 เลิกจากกรรมฐาน⁴แล้วเก็บความคิดนี้ไว้ในใจ
 ทอมา ภัณฑุพชายคนนั้นกะตั้งทอง
 พุสามีกะ เขาไปหาหลวงพอ คว้าความนับถือ
 หลวงพอกับเมียผมกำลังมีทอง
 คิแล้ว หลวงพอวา
 ทอมาจนกำหนดคบคอด
 หมอนี้กะ เขาไปบอกหลวงพอวา
 หลวงพอเมียผมออกลูกแล้ว
 หลวงพอกะถามวา
 ออกเป็นพูชายกะ เอาไปฝังชะ เคอตาฟ้งนำ
 หมอนี้กะบเขาใจ
 เพาะเหตุไคหลวงพอจึงให้ไคเอาไปฝัง
 แทะกะบไคปฏิเสช กะทำตามหลวงพอคือเอาไปฝัง
 ทอมาเมียกะมีทองอีกกะไปเวาให้หลวงพอฟ้งอีก
 หลวงพอกะวามักะคิแล้ว

ไปรคัสตัวยู ไคฉินฉีนอยสามตัวกำลัง
 คุยกนอย
 กุจะไปเกิดกับผิวเมียที่โยโกล ๆ วัตนี้
 เกิดไปแล้วกุจะไมทำอะไร กุจะไปลาง
 ไปผลาญมัน
 กุจะไปเขียวเข็ญมัน
 ไปรองให้ไม่หมันไคทำอะไร
 ก็มีอีกคนหนึ่ง กุจะไปเกิดกุจะไมทำอะไร
 กุจะไปทำให้เจริญรุงเรื่อง
 ไปให้พอแมมีศรีสขพคอบางนั้น
 ที่ให้พอหลวงพอไคฉินอยางนั้น
 เลิกจากกรรมฐานแล้วเก็บความคิดนี้ไว้ในใจ
 ทอมากรรยาของชายคนนั้นกะตั้งทอง
 พุสามีกะ เขาไปหาหลวงพอคว้าความนับถือ
 หลวงพอครบเมียผมกำลังมีทอง
 คิแล้ว หลวงพอวา
 ทอมาจนถึงกำหนดคคอด
 หมอนี้กะ เขาไปบอกหลวงพอวา
 หลวงพอเมียผมออกลูกแล้ว
 หลวงพอกะถามวา
 ออกเป็นชายก็เอาไปฝังเสี่ย-นะริมฝังนำ
 หมอนี้กะไม่เขาใจ
 เพราะเหตุไคหลวงพอจึงให้คนเอาไปฝัง
 แทะก็ปฏิเสชทำตามหลวงพอ คือ เอาไปฝัง
 ทอมาเมียก็มีทองอีก ก็ไปพูคให้หลวงพอฟ้งอีก
 หลวงพอกะวาคิแล้ว

เมื่อถึงกำหนดคอคอด
 มือคอคคคะ เข้าไปบอกหลวงพ้อ
 หลวงพ้อเมี่ยมคคคคคคแล้ว
 หลวงพ้อกะวาเป็นพญิงผู้ชาย
 เป็นผู้ชาย เออคน เป็นผู้ชายเอาไปฝังซะ
 เอาไปฝังคนละฟากน้ำเคอ
 หมอนี่กะเอาลูกไปฝัง
 คั้นเอาไปฝังแล้วกะ คคคคคคคคคค
 สงสัยว่าหลวงพ้อเป็นจิงใจคนอ
 จิงบอกให้เอาลูกไปฝัง
 กะบกาซักถามหลวงพ้อ
 คอมาเมี้ยกะ เลยม็ทองอีกเป็นคังที่สาม
 กะไปหาหลวงพ้ออีก หลวงพ้อกะวาม็กะค้แล้ว
 พ้อถึงกำหนดคคคคคะไปเว้ากับหลวงพ้อวา
 หลวงพ้อเมี่ยมคคคคคคแล้ว
 หลวงพ้อกะวา ฮานี้เลียงเอาไว้ซะ
 หมอนี่กะเลียงไว้ย่างหลวงพ้อบอก
 ลูกกะฮุฮุ⁵ฮ้องบให้ บแอ⁶บเซี้ยว บเซี้ยว

 ตัวเมี้ยกะฮางกะมี พู่วกะถามหลวงพ้อวา
 เป็นพญิงหลวงพ้อจิงบให้ผมเลียงลูกสองคนนั้น

 หลวงพ้อกะวา
 วันพระชะกอนเคอสิพาไปแอมเบิงลูกที่ฝังไว้

เมื่อถึงกำหนดคคคคคค
 เมื่อคคคคคคแล้วก็เข้าไปบอกหลวงพ้อ
 หลวงพ้อเมี่ยมคคคคคคแล้ว
 หลวงพ้อก็ว่าเป็นพญิงหรือผู้ชาย
 เป็นผู้ชาย เออเป็นผู้ชายเอาไปฝังเสียละ
 เอาไปฝังคนฟากน้ำละ
 หมอนี่ก็เอาลูกไปฝัง
 เมื่อเอาลูกไปฝังแล้วก็คคคคคคคคคค
 สงสัยว่าหลวงพ้อเป็นอย่างไรนะ
 จิงบอกให้เอาลูกไปฝัง
 ก็ไมกลาซักถามหลวงพ้อ
 คอมาเมี้ยก็ เลยม็ทองอีกเป็นครั้งที่สาม
 ก็ไปหาหลวงพ้ออีก หลวงพ้อก็วาม็ค้แล้ว
 พ้อถึงกำหนดคคคคคคก็ไปพุดกับหลวงพ้อวา
 หลวงพ้อเมี่ยมคคคคคคแล้ว
 หลวงพ้อก็ว่า คราวนี้เลียงเอาไว้เสีย
 หมอนี่ก็เลียงเอาไว้ตามที่หลวงพ้อบอก
 ลูกก็ฉลาด ไมร้องให้ ไมกวนใจ ไมรบกวน
 ไหวนวาย
 ตัวเมี้ยก็มั่งมี ผู้ตัวก็ถามหลวงพ้อวา
 เป็นอะไรหลวงพ้อจิงไม่ให้ผมเลียงลูก
 สองคนนั้น
 หลวงพ้อก็ว่า
 วันพระเสียกอนนะ จะพาไปแอมบคคคคคคที่ฝังไว้

บาดนี้พอวันพระสองตัว เมียจะมาหาหลวงพ่

หลวงพ่จะพาไปลิมหนองน้ำ
กะไคฉิน เต็กน้อยคุดกนยูกนละฟากหนอง

จอก จอกย

พูนึงกะวา กูไปเกิดกับตัวเมีย

วาสิไปเซียวเซ็ญมันให้หลมจม

มันฉักฐากอนฉักเอากูมาฝัง

หมอนึงยูกอีกฟากนึ่งกะวา

กูกะคือกน

วาซากะเอากูมาฝังพะน่า

บักนึ่งมันหมคไคไปเกิด

เฮคให้ตัวเมียนันฮางมี

หลวงพ่จะเวาเรื่อง

ที่เพินนังกรรมฐานให้สองตัวเมียฝัง

วาเพราะเหตุไคจึงบอกให้ฝังลูกสองคนนึ่ง

คราวนี้พอถึงวันพระสองตัว เมียจะมาหา

หลวงพ่

หลวงพ่ก็พาไปริมหนองน้ำ

ก็ไคฉิน เต็กน้อยคุดกนยูกนละฟากหนองน้ำ

เสียงแจ้ว ๆ อยู่

คนหนึ่งก็พูดวากูไปเกิดกับตัวเมีย

วาจะไปรบกวมนันให้หลมจม

มันก็รูเสียก่อน เลยเอากูมาฝัง

หมอนึงยูกอีกฟากนึ่งก็วา

กูก็เหมือนกัน

ซากก็เอากูมาฝังงั้นหละ

อีกคนหนึ่งมันกลับไคไปเกิด

ทำให้ตัวเมียนันมั่งมี

หลวงพ่ก็เล่าเรื่อง

ที่ทานนังกรรมฐานให้สองตัวเมียฝัง

วาเพราะเหตุไคจึงบอกให้ฝังลูกทั้ง

สองคนนึ่ง

คำศัพท์

1. ฉี่หลอกน้อย	=	ฉี่น้อย
2. เซียวเซ็ญ	=	รบกวมนทำให้เค็คร้อน
3. วายางเซ็ย	=	วาเซนนัน
4. กรรมฐาน	=	นั่งสมาธิ
5. ฐฐ	=	ฉลาด
6. บแอ	=	ไม่จริงกวนใจ

แมขาว

แมขาว¹ไปหาซื้อหม้อ¹ช้อป¹
 มาแกงเลี้ยงพระ¹อยู่วัด¹นั่นแหละ
 ปฏิบัติ¹วิ¹ท¹วา²อยู่¹นั่นแหละ
 เลว¹วา¹เลว¹สิ¹โค¹บุญ¹หลาย
 เมื่อ¹เขา¹เล่า¹ค¹ไฟ¹ไว¹ไฟ¹ไว³
 ไป¹ซื้อ¹ ค¹ค¹ไป¹ซื้อ¹หม้อ¹น้ำ¹เจ๊ก¹นี่
 ให้¹ขอย¹หลาย¹ ๆ¹ แ¹เจ๊ก
 เจ้า¹เอา¹ไป¹ห¹ง¹ซ¹ม¹ือ¹แท¹
 ขอย¹เอา¹ไป¹แก¹ง¹เล¹ย¹ง¹พระ
 เจ้า¹เล¹ย¹ง¹เฮ¹็ค¹ห¹ง¹พระ
 ขอย¹อยาก¹โค¹บุญ¹ บุญ¹อยู่¹ไ¹ส¹ห¹ละ
 มี¹บุญ¹เป็น¹จ¹ัง¹โค¹ละ¹ มี¹บุญ¹กะ¹ค¹ี¹แห¹ล¹ว
 กะ¹โค¹บุญ¹กะ¹บ¹ต¹าย¹ กะ¹โค¹เห¹าะ¹ซ¹ึ¹น¹ไป¹ส¹ว¹ร¹ร¹ค¹
 พ¹น¹ห¹ละ¹ค¹ี¹ แม¹ข¹าว¹แม¹น¹อ¹ี¹ห¹ล¹ค¹
 เอ¹อ¹ ไป¹ม¹ือ¹ค¹ูน⁴หม¹ม¹ัน¹ข¹าย¹บ¹ค¹
 ญ¹ง¹อยู่¹เค¹็ง¹ชา¹ เอ¹เอ¹เอ¹ไป¹เห¹มิ¹ค¹ชา¹
 ให้¹ขอย¹โค¹บุญ¹หลาย¹ ๆ¹ เค¹อ
 เอ¹อ¹ให้¹เจ้า¹โค¹บุญ¹หลาย¹ ๆ¹ เจ้า¹ให้¹ขอย¹หลาย¹
 ส¹าย¹ม¹ือ¹เน¹ย

เอา¹ไป¹นี้¹กะ¹ฮ¹อ¹ค¹ม¹ือ¹ค¹ูน¹มา¹อ¹ีก
 กะ¹วา¹ไ¹ส¹ละ¹แม¹ข¹าว¹บุญ¹ขอย¹
 เอ¹าบ¹ห¹ัน¹ค¹ี¹ บ¹ห¹ัน¹มา¹ บ¹ห¹ัน¹เอ¹า¹ให้¹

เรื่อง¹ที่¹ 3 แม¹ซี¹ (เรื่อง¹ที่¹ 1)
 นาง¹ผ¹ิง¹ ไ¹กร¹ส¹ร¹ก¹ล¹ วิ¹ทยา¹กร

แม¹ซี¹ไป¹หา¹ซื้อ¹หม¹้อ¹ช¹้อ¹ปลา¹
 มา¹แก¹ง¹เล¹ย¹ง¹พระ¹อยู่¹ว¹ัด¹น¹ัน¹น¹ะ¹แหละ
 ปฏิ¹บ¹ิ¹ท¹วา¹อยู่¹น¹ัน¹น¹ะ¹แหละ
 แก¹ว¹า¹แก¹จะ¹โค¹บุญ¹มา¹ก
 ตอน¹เข¹า¹แก¹ก¹ี¹ค¹เ¹ิน¹ไว¹ไว
 ไป¹ซื้อ¹ คร¹ัน¹ไป¹ซื้อ¹หม¹้อ¹กับ¹เจ¹็ก¹น¹ะ
 ให้¹จ¹ัน¹มา¹ก¹ ๆ¹ น¹ะ¹เจ¹็ก
 ย¹าย¹เอ¹า¹ไป¹ท¹ำ¹ไม¹ทุ¹ก¹วัน¹น¹ัก¹ละ
 จ¹ัน¹เอ¹า¹ไป¹แก¹ง¹เล¹ย¹ง¹พระ
 ย¹าย¹เล¹ย¹ง¹พระ¹ท¹ำ¹ไม¹
 จ¹ัน¹อยาก¹โค¹บุญ¹ บุญ¹อยู่¹ที่¹ไ¹ห¹น¹ละ
 มี¹บุญ¹เป็น¹น¹อย¹าง¹ไร¹ค¹ะ¹ มี¹บุญ¹ก¹ี¹ค¹ี¹น¹ะ¹แหละ
 เม¹ื่อ¹โค¹บุญ¹ก¹ี¹ไม¹ต¹าย¹ ก¹ี¹โค¹เห¹าะ¹ซ¹ึ¹น¹ไป¹ส¹ว¹ร¹ร¹ค¹
 ไ¹น¹น¹ห¹ละ¹น¹ะ¹ แม¹ซี¹ ไ¹ซ¹จ¹ริง¹ ๆ¹ ห¹ร¹ือ
 ไ¹ซ¹ ไป¹วัน¹ห¹ล¹ง¹ห¹ม¹ข¹าย¹ไม¹ค¹ี
 ย¹ัง¹เห¹ล¹ือ¹อยู่¹ค¹ริง¹ชา¹ เอ¹า¹เอ¹า¹ไป¹ห¹ม¹ค¹เส¹ย¹
 ให้¹จ¹ัน¹โค¹บุญ¹มา¹ก¹ ๆ¹ น¹ะ
 จะ¹ให้¹ค¹ุณ¹โค¹บุญ¹มา¹ก¹ ๆ¹ ค¹ุณ¹ให้¹จ¹ัน¹มา¹ก¹
 เห¹ล¹ือ¹เก¹ิน¹วัน¹นี้

เอา¹ไป¹วัน¹นี้¹ค¹แล้ว¹ วัน¹ห¹ล¹ง¹มา¹อ¹ีก
 เจ¹็ก¹ก¹ี¹ถ¹า¹ม¹ว¹า¹ อยู่¹ไ¹ห¹น¹ละ¹แม¹ซี¹บุญ¹ของ¹จ¹ัน
 เอ¹ายัง¹ไม¹ค¹ี¹ ย¹ัง¹ไม¹มา¹ ย¹ัง¹ไม¹ค¹ี¹เอ¹า¹ให้¹

สองสามมือกะพรวก ๆ ไป
 แมขาวใสบุญชอยเค้ แมขาวกะมึ
 ความสิเวา กะวาเออญี่หละบุญ
 พูไคอยากไคบุญ เอี้คบุญแล้ว
 กะเหาะไคเวิน⁵ คือสูงนี้แหลว
 ไคไปหาพะญาแณ⁶คิ้ว
 เอาเจ้าเหาะให้ชอยเบิ่งชะก่อนแมขาวเจ็กวา
 แมขาวเลากะเลยเอาگانตาดตักหลังชะแล้วกะ
 ขึ้นไปยูเทิงกกขามพูนแหลว
 เลากะ โคนลงมาจากเทิงกกขาม
 ฉักบับไคเวินเพินกะปฏิบัติวิคตถากน้อ
 กะบับเวินไป เจ็กชายหมุกะเอิ้นน้ำ
 แมขาว แมขาว ถาชอยชะก่อนพะนา
 กะขึ้นไปเทิงกกไม้อีกน้นหละ
 โคนลงมาฉักบับบโคชะคี่สะนี้
 คอหักตายเจอยอยากไคบุญหลาย

สองสามวันเจ็กก็เคินโย่ง โย่งไป
 แมช้อยที่ไทนละบุญของฉัน แมช็ก็ไม่มี
 คำพูดจะตอบ ก็ตอบว่าญี่หละบุญ
 คนไคอยากไคบุญ ทำบุญแล้ว
 ก็เหาะไควอนราวกับรุ่งนี้แหละ
 ไคไปหาพระพรหมน้นนะ
 เอ้ายายเหาะให้ฉันดูเสียก่อนช็แมช็ก็ว่า
 แมช็ก็จึงเอาگانตาดตักหลังแล้วก็
 ขึ้นไปอยู่บนต้นมะขามโน้นแหละ
 แก็กกระโคตลงมาจากต้นมะขาม
 กลับบับไควอน แก็กปฏิบัติชื่อนั้นะ
 ก็บับวอนไป เจ็กชายหมุกะเรียกตาม
 แมช็ แมช็ คอยฉันเสียก่อน ว้างนี้
 ก็ขึ้นไปบนต้นไม้อีกน้นหละ
 กระโคตลงมากลับบับบไมไคเสียหละคราวนี้
 คอหักตายเลยอยากไคบุญนัก

คำศัพท์

1. แมขาว	=	แมช็
2. ปฏิบัติวิคตถาก	=	โยมอุปัฏฐาก
3. ไฟไวไฟไว	=	เคินไวไว
4. ม้อลุน	=	วันหลัง
5. เวิน	=	วอน
6. พะญาแณ	=	ผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นพรหม
7. โคน	=	กระโคต

แมชว

เถาขาวนั้นกะยูนาวัด
 เสียหญ้า¹หนาวัดหนาวา
 หากินยูน่าเลี้ยงพะเลี้ยงเงา^๒ยูน
 แตบไคคำภาวนา อธิภาวนาเทียบไค
 กะวา อยากรให้เพินคักโตคัก
 อยากรให้เพินไหวโตไหว
 อยากรให้เพินตายโตตาย บมควมอื่น
 มควมเคียว คุม^๒ไก ๆ เขาอยากหลาย
 เขาอยากรให้เถาขาวตาย
 กะจีเขา^๓มาเหลือย ๆ
 ชะแล้ว เอาหย่าเบีย^๔ไซให้เถาขาว
 อยากรให้เลาตาย พูเถา^๕คัมกินเขาจี
 วามันงาม กะเอาไปไซเขาพะ

ยูนื่อสองมื่อมา เค็กนอยไปเหลนวัด
 เอาขันคอกไม้มาให้เลยเสียตาย
 เขาจี^๖ป็น
 มาเป็นตาแซบแท้สูเอาไปกินแ
 มาเอาไปกินกะแมนลูก ชัยนนั้นหละ
 ลูกบักมันจีมานั้นหละ หลดตายเหมค
 ยูนื่ออยากให้เลา^๗ยูน กัวะเลา

เรื่องที่ 4 แมช (เรื่องที่ 2)
 นาง ผิ่ง ไกรสรกุล วิทยากร

แมชคนนั้นก็ยูนาวัด
 คายหญ้าหนาวัดหนาวา
 หากินกับการเลี้ยงพระเลี้ยงเงา^๑ยูน
 แตบทองคำภาวนาไม่ได้ ภาวนาครวไค
 ก็วอยากรให้เขาคักตนคัก
 อยากรให้เขาไหวตนไหว
 อยากรให้เขาตายตนตาย ไม่มีคำอื่น
 มีคำเคียวหมุ่บานไกล ๆ เขาอยากเหลือเกิน
 เขาอยากรให้แมช^๒ตาย
 ก็เลยบึงข้าวเหนียวปั้นเหลือย
 เสร็จแล้ว เอายาพิษใส่ให้แมช
 อยากรให้แกตาย คนแกกลับไม่กินข้าวเหนียวบึง
 วามันงามก็จึงเอาไปใส่ข้าวถวายพระพุทธรูป

อยู่มาวันสองวันเค็กเล็ก ๆ ไปเล่นที่วัด
 เอาขันคอกไม้มาให้แกเลี้ยงทาย
 ข้าวเหนียวบึงก่อน
 นารอยนักรพวกแกเอาไปกินนะ
 มาเอาไปกินก็เป็น ลูกของเรือนนั้นหละ
 ลูกคนที่มันบึงมานั้นหละก็เลยตายหมด
 ยูนื่อ^๓มาไม่อยากรให้แก^๔ยูน โทหกแก

แม่เถาขาวเจ้าอยากขึ้นสวรรค์กายคันตาย
 ใ้เจ้าไปภาวนายู่นำเจ้าลีไปบ
 นำยูใส่ละ ยูพนแหลวยขูฟอง

อยากไป อีคังโคสิไปภาวนายูโค
 หาแพนอยมาคี่ลองภาวนาไปน่านำ
 ความเจ้าวานี่แหละ โอ้ยอีคให้ขอยแน
 แดงแพนอย เอาเขาเอาหญิงไซให้เล่า
 อีคซีไฟให้เล่า คีคักนไปให้เล่าภาวนาไป
 เอาเล่าไปซ่งไซน้ำ ผูกแพ⁶นมมือจอกอ⁷
 อยากให้เพินคักโตคัก อยากให้เพินไหวโตไหว
 อยากให้เพินตายโตตาย บงบ⁸ปากจักเทียบ
 เทพคาเพินกะให้ฉู้นตี คือมาวายพูเคี้ยวแทนอ
 เพินกะไปนิमितให้ป่าเคน โคงขึ้นมากินบับ ๆ
 แลนไปโจม⁹โอ้ยตายแลวนอเจ้า เอียนเจ้าซานเออย
 ขางมาเคนขึ้นมาแทนอ เอามาเบิง
 กะป่อยไซน้ำแลนจวก¹⁰ไป
 ไปโกเคิม¹¹กะไปบอนเกา เต้นขึ้นม้าอีก

ป่าโตโคเคินขึ้นมากะบกินจักโต
 เอาลงป่อย วาไปอยากให้เพินคักโตคัก
 อยากให้เพินไหวโตไหว
 อยากให้เพินตายโตตาย นมควมอัน
 หลายมือหลายเวิน¹²

แม่ชื้ออยากขึ้นสวรรค์กาย ถาตาย
 ใ้ยายไปภาวนายูเม่นำ ยายจะไปไหม
 น้ำก็อยู่ที่ไหนละ ยูโนนแหลวยเม่นำซี
 เม่นำฟอง

อยากไปทำอย่างไรจะไปภาวนายูโค
 จักหาแพเล็กมานั่งภาวนาดองไปตามน้ำ
 คำพูดที่ยายวานั้นแหละ โอ้ทำให้ฉันหนอย
 จักแดงแพเล็ก เอาข้าวของอะไรใส่ให้แก
 ทำเตาไฟให้ทำช่วยกันให้แกภาวนา นะ
 เอาแม่ชื้อส่งลงน้ำ ผูกผ้าแพรพนมมื่อมัน
 อยากให้เขาคักตนคักอยากให้เขาไหวตนไหว
 อยากให้เขาคายตนตาย ไม่หยุดปากสักครั้ง
 เทวคาทานก็รู้สึกยินดี ทำไมเวิงหยุดทุกคนเคียวนะ
 ทานกนิमितเป็นปลากระ โคงโขงขึ้นมากินบับ ๆ
 ริงไปจับขึ้นมา โอ้ยตายแล้วเจ้าเรือนเจ้าบาน
 ทำไมกระโคคขึ้นมานะ เอามาตุ
 ก็ปลอยลงน้ำเวิงเร็วไป
 ไปไกลพอประมาณกลับไปเคิม กระโคคขึ้น
 มาอีก

ปลาตัวโคกระโคคขึ้นมากก็ไม่กินสักตัว
 เอาลงปลอย พูกอูนันอยากให้เขาคักตนคัก
 อยากให้เขาไหวตนไหว
 อยากให้เขาคายตนตายไม่มีคำพูดอื่น
 หลายวันหลายเวลา

เพ็ญกะเล็ยเอาแพมาจอกษะแหลว

ชนเอาสิ่งเอาของขึ้นไปไว้

ใหญ่ตุม¹⁸น้อยยุเลาะวัดเลาะว่า

เหมิกบ้านเหมิกเมียงกะพากันมาเบิง

พูโคกะมาขอเงินขอทอง

เลาะกะหอบกะตักให้แสงบเหมิก

แสงเหลี่ยหลายกัวเกา ซา¹⁹ลงไปบ้านไต

ฝ่ายเหนียไตญีมาถึงเจ้าหัวพอ

บ้านนั้นชะคี บ้านที่เล่ายุไปเบิงของคู

ไปแล้วยาให้เล่าเห็น ไปลีเบิงเอา

เล่าสิจื่อไตไปเบิงกะแมนอีหี่สะเนี้ย

ทานก็เลยเอาแพมาจอกไว้ที่นั่นเสี่ย

ชนสิ่งของขึ้นไปไว้

ใหญ่กระท่อมเล็ก ๆ ข้างวัดข้างวา

คนทั้งบ้านทั้งเมืองก็พากันมาดู

ใครก็มาขอเงินขอทอง

แกก็หอบก็ตักให้แต่ไม่หมด

กลับเหลือมากกว่าเดิม ว่าลื้อไปบ้าน

ทิสไต

ฝ่ายเหนีย ไตย็นถึงหลวงพ่อ

บ้านนั้นแหละบ้านที่แม่ช้อยู่ไปคูชี่

ไปแล้วอย่าให้แกเห็นนะ ไปแอบดู

แกจะจำไว้ ไปคูก็ใจแกจริง ๆ

ครรวน

คำศัพท์

1. เสียหญ้า	=	คายนหญ้า
2. คูม	=	คูม, หมูบ้าน
3. เขาจี่	=	ชาวเหนียวบ้านเป็นก้อนปิ้งไฟ
4. หยาเบี้ย	=	ยาพิษ
5. กี่	=	นั่ง
6. แพ	=	ผ้าแพร
7. จอกกอ	=	มั่นคง, ลักษณะอาการนั่งนิ่ง
8. จั๊บ	=	ปิด, หยุค
9. โจ๊บ	=	คูม, จับ

10.	แล่นจวค	=	วิ่งเร็ว
11.	เคียบ	=	พอประมาณ
12.	หลายมือหลายวัน	=	หลายวันหลายเวลา
13.	ป้อง	=	ของ, ฐ
14.	หินแฮ	=	หินดูกรัง
15.	อากาศ	=	มากมาย, เต็มไปหมด
16.	ค่อม	=	ลักษณะอาการนั่งนิ่ง
17.	มนตา	=	ลืมตา
18.	ทูป	=	กระทอม
19.	ธา	=	รำลือ

ความหวัง

เถา¹อันหนึ่งกะไปจำศีลน้ำมู
 คะเจ้าวามาจำศีลน้ำเพิน
 มีลูกสาวหนึ่งตั้งบั้นไค้
 เสาบตันไค้ไปคอกลูกสาวเ้าบมี²
 กะเลยวาทูลูกสาวเ้าไค้บั้นกะจนจิงสิไป
 คั้นลูกสาวไค้บั้นจิงไปน้ำมู

คั้นไปแล้วคั้นน้ณผนพาคลง³วะสัน
 โยย นำลาคดง⁴อิ่งสองวัน ๆ
 เอ็คจิงไค้เมี้ยกองแกง⁵ไปจับ⁶บั้นเพิน
 โยย เถาอันางน้บมีพูนน้ำ
 บั้นกะไปจับอิ่งมาเอ็คป่าแตก⁷
 กะเลยมือเ้าอิ่งกะสองวัน ๆ
 บั้นกะไปจับอิ่งมาเอ็คป่าแตก
 พาน้ำคาง ๆ⁸มา
 พาชวมมางูผคมาตอด กะเลยตายเถานัน
 ตายไปแล้วไปเกิดเป็นอิ่ง บวงน้ำ⁹อิ่ง
 ยูมาบั้นไค้ เมี้ยกะตายอิ่ง
 คั้นผนตกญามไค้กะสอง เถา-อ้อ
 เถา-อ้อ ยูคนละฟัก¹⁰เอิ้น¹¹กัน
 ฮางน้ำกันอันไค้ตายไปกะเป็นแวนัน
 ฮะนี่คั้นทำบุญให้คนชะจิงไค้

เรื่องที่ 5 ความหวัง

นางผิง ไกรสรกุล วิทยากร

ยายคนหนึ่งก็ไปรักษาศีลทั่วคักกับเพื่อน ๆ
 เขาชักชวนให้มารักษาศีลกับคนทั้งหลาย
 มีลูกสาวคนหนึ่งยังไม่ได้แต่งงาน
 ฉนั้นยังไปไม่ได้คอกลูกสาว ฉนั้นไม่มีเพื่อน
 ก็จิงว่าให้ลูกสาวฉนั้นแต่งงานเสียก่อนจิงจะไป
 เมื่อลูกสาวแต่งงานแล้วจิงไปรักษาศีลกับ
 เพื่อน

ครั้นไปแล้ว คั้นน้ณผนตกหนัก
 โย นำเคิมทุงนา อิ่งร้องอ้ออิ่ง
 จะทำอย่างไรเมี้ยก่องไปกระชิบบั้นตน
 โย ตาอันางน้บมีใครอยู่เป็นเพื่อน
 บั้นกะไปจับอิ่งมาทำปลาร้า
 ก็เลยตอนเ้าอิ่งก็ร้องอ้ออิ่ง
 บั้นกะไปจับอิ่งมาทำปลาร้า
 เคินย่านน้ำแตกกระจายมา
 ย่านน้ำมางูกักก็เลยตายแล้วนายคนนั้น
 ตายไปแล้วไปเกิดเป็นอิ่ง เพราะกิงวลกับอิ่ง
 อยู่มาไม่นานเมี้ยก็ตายอิ่ง
 ครั้นเวลาผนตกเวลาไค้ก็ร้อง เ้า-อ้อ
 เ้า-อ้อ อยู่คนละคั้นเรียกหากัน
 กิงวลถึงอะไรตายไปก็จะเป็นสิ่งนั้น
 หนีถ้าทำบุญให้คนเสียจิงจะไค้

คำศัพท์

1. เถา	=	คนแก่, ยาย, ตา
2. มู	=	เพื่อน, พรรคพวก
3. ฝนฟ้าตกลง	=	ฝนกระหน่ำลงมา, ฝนตกหนัก
4. ดง	=	ทุ่ง
5. กองแกง	=	योग
6. ชับ	=	กระชับ
7. ป่าแตก	=	ปลาแตก, ปลาร้า
8. พาน้ำค้าง ๆ	=	เดินลุยน้ำ, น้ำแตกกระจาย
9. ฮางน้ำ	=	ใจกังวลกับ
10. คนละฟาก	=	คนละฟากฝั่ง
11. เอ็น	=	เรียก

นิทานมุขตลกหยาบโหลน

นิทานมุขตลก หยาบโหล

นิทานกอม

เรื่องที่ 1 นิทานสั้น

นาง ผึ้ง ไกรสรกุล วิทยากร

อี^๑นึ่งเอา^๑ตัวกะบ^๑ให้^๑ตัวนอน^๑น้ำ^๑จึก^๑เทีย^๑¹
 ตัวกะ^๑เลย^๑บอก^๑เจียว^๑ให้^๑มา^๑เวา^๑
 ให้^๑เมีย^๑โต^๑²หึ่ง^๑ วา^๑อี^๑หญิง^๑บรู^๑วาคาย^๑
 บ้าน^๑จิง^๑ยู^๑บ้าน^๑หนอง^๑ขาม^๑ มา^๑นิ^๑มน^๑ต์^๑พระ^๑
 ฮวย^๑มัน^๑เป^๑น^๑หญิง^๑จิง^๑คาย^๑
 โอ^๑ย^๑มัน^๑เอา^๑ตัว^๑สอง^๑สาม^๑เค^๑ียน^๑
 กะ^๑บ^๑ให้^๑ตัว^๑นอน^๑น้ำ^๑³
 เขา^๑วามัน^๑ที่^๑อัน^๑ตัน^๑คาย^๑พะ^๑น้ำ^๑ (หัว^๑เราะ^๑)
 โอ^๑ย^๑ผ^๑ค^๑ย^๑าน^๑วะ^๑ตัน^๑ โอ^๑ย^๑มา^๑น^๑าน^๑
 คำ^๑แทน^๑อ^๑ มา^๑น^๑าน^๑มา^๑แทน^๑อ^๑
 (อน^๑ง^๑ค^๑ - มา^๑น^๑าน^๑มา^๑แ^๑ค^๑น^๑า^๑แทน^๑อ^๑ค^๑)
 เอ^๑อ^๑มา^๑น^๑าน^๑มา^๑แทน^๑อ^๑
 (สิ^๑ริ^๑ลัก^๑ษ^๑ณ^๑์ - จ^๑บ^๑จ^๑อย^๑ค^๑ัน^๑ท^๑าย^๑ก^๑อม^๑)
 ๒

อี^๑นาง^๑คน^๑หนึ่ง^๑แ^๑่ง^๑งาน^๑ก็^๑ไม่^๑ให้^๑ตัว^๑นอน^๑คว^๑ย^๑สัก^๑ค^๑ร^๑ัง^๑
 ตัว^๑ก็^๑เลย^๑บอก^๑ให้^๑เพ^๑ื่อ^๑น^๑มา^๑พ^๑ู^๑ค^๑
 ให้^๑เมีย^๑ของ^๑คน^๑ฟ^๑ัง^๑ว^๑า^๑อี^๑นาง^๑อะ^๑ไร^๑ก็^๑ไม่^๑รู^๑ว^๑า^๑ค^๑าย^๑
 บ้าน^๑อยู่^๑ประ^๑มา^๑ณ^๑บ้าน^๑หนอง^๑ขาม^๑ มา^๑นิ^๑มน^๑ต์^๑พระ^๑
 อ^๑้าว^๑ มัน^๑เป็น^๑อะ^๑ไร^๑จ^๑ิง^๑ค^๑าย^๑
 โอ^๑ มัน^๑แ^๑่ง^๑งาน^๑สอง^๑สาม^๑เค^๑ียน^๑
 ก็^๑ไม่^๑ให้^๑ตัว^๑นอน^๑คว^๑ย^๑
 เขา^๑ว^๑ามัน^๑ที่^๑อัน^๑ตัน^๑ค^๑าย^๑ว^๑าง^๑ัน^๑ (หัว^๑เราะ^๑)
 โอ^๑ กล^๑ับ^๑กล^๑ัว^๑มาก^๑ โอ^๑ ท^๑่า^๑ไม^๑น^๑าน^๑
 คำ^๑จ^๑ริง^๑ ท^๑่า^๑ไม^๑จ^๑ิง^๑น^๑าน^๑มา^๑น^๑ัก^๑นะ^๑
 (อน^๑ง^๑ค^๑ - ท^๑่า^๑ไม^๑จ^๑ิง^๑กล^๑ับ^๑จ^๑าก^๑น^๑า^๑ช^๑าน^๑ัก^๑ห^๑ร^๑ือ^๑)
 เอ^๑อ^๑ท^๑่า^๑ไม^๑น^๑าน^๑มา^๑น^๑ัก^๑นะ^๑
 (สิ^๑ริ^๑ลัก^๑ษ^๑ณ^๑์ - จ^๑บ^๑แ^๑ล^๑ว^๑ห^๑ร^๑ือ^๑นิ^๑ท^๑าน^๑สั้น^๑)

คำศัพท์

1. เทีย	=	ที่, ครั้ง
2. โต	=	ท่าน, คุณ, เธอ, ตนเอง
3. น้ำ	=	ควย, เก็บ, ตาม
4. อัน	=	ตัน

พี่ชายเอน้องเมีย

เปีนไปเื้อค่น้ำไม ลิตกก้า¹ไม
 ล่งน้ำไม พูเมีย^๒คักไฟ^๒
 ไหนองสาวเอาเข้าบุก^๓ไปซงพี่ชาย
 แมเปีนแดงให้ ะนี่กะไป^๓
 ค่นไปนีกะวา ยาฟ้าวเมีย^๔เคอ อีนางพะน่า
 ให้อายวานกัระก่อนคอยเมีย

ถาวานกายม่นกะสวย
 นอยนึ่งกะวานกาแลว
 อายปวคทองเญียว^๕พะน่า
 พอกะซังไว้วาลงน้ำไม ยาชะเญียว
 ไซไฮไชน่าเคอ ม่นชะล้าพะน่า
 ะนี่ให้กูฝากเญียวมิ่งชะก่อนจ้งเมีย
 (หัวเราะ) ฮายฝากจ้งไคพะน่า
 กะเลยพานองเมีย เข้าป่าโจค
 กะไปเอน้องเมียชะ

แลวกะอนนมา ไคแบกไมคาน
 กับกะตาไฟไวไฟไว^๖มาฮั้น
 ติม^๘กะตาลงเปง ติมกะตาลง
 เคินบ้าน อี ฮี เญียวคอน
 ปวคทองเญียวฮาย (หัวเราะ)
 ฮาวมิ่งเปนหญิงจ้งบเญียวตั้งแคญ่นาพูน
 เญียวจ้งไคพี่อายฝากเญียวมาเหมะ

เรื่องที่ 2 พี่ชายเอน้องเมีย

นาง ผิ่ง ไกรสรกุล วิทยากร

เขาไปทำนาใหม่ จะหว่านข้าวกล้าใหม่
 ทำนาใหม่ ฝ่ายเมียอยู่ไฟ
 ไหนองสาวเอาข้าวบุก ไปส่งพี่ชาย
 แมเป็นคนจักแจงให้ ครวานนี้^๑ไป
 ครวันไปนีกว่า อयरืกลับนะอีนางว่างั้น
 ให้พี่หว่านกล้าเสียก่อนคอยกลับ

คอยให้หว่านกล้าอยู่นนก็สาย
 สักประเดี้ยวหนึ่งก็หว่านกล้าเสร็จ
 พี่ปวคทองเญียว ว่างั้น
 พอกัส่งไว้วาลงนาทำนาใหม่ ออย่าเญียว
 รคไรรคนานะ ม่นไมตีว่างั้น
 ครวานี้ให้กูฝากเญียวมิ่งเสียก่อนจ้งคอยกลับ
 (หัวเราะ) ฮาวจะฝากอย่างไรว่างั้น
 ก็จ้งพานองเมีย เข้าป่าหน่อไม้โจค
 ก็ไปเอน้องเมียเสีย

แลวกะอนนมาก็ไคแบกไมคาน
 กับกะกร้าเดินไวไวมาเรื้อน
 ทิ้งกะกร้าลงเปง ทิ้งกะกร้าลง
 กลางบริเวณบ้าน อี ฮี เญียวคอน
 ปวคเญียวเหลือเกิน (หัวเราะ)
 ฮาวมิ่งเปนอะไรจ้งไมเญียวตั้งแคญ่นาโนน
 เญียวยังโงละ พี่ชายฝากเญียวมานะซี

เขาวาบให้เญียวไซไอน้ำ (หัวเราะ....อ้าว)
 อีฮามิ่ง บแมนเขาสั่งลื้อ
 จักหลวพะน่า (หัวเราะ)
 (สิริลักษณ์ - เพินบฐุจักแค๊ก
 พุสาวชานอย)

เขาวาไม่ให้เญียวรคไรรคณา(หัวเราะ...อ้าว)
 อีหานี้ ไม่ใช่มีงให้เขารวมประเวณมีงหรือ
 ไม่รู้ชี้ ว่างั้น (หัวเราะ)
 (สิริลักษณ์ - เขาไม่รู้เรื่องนะ
 สาวแรกรุนสมัยก่อน)

คำศัพท์

1. ตกกา	=	หวานกล้า
2. ยูไฟ	=	หญิงคลอกลูกนอนนิ่งข้างเตาไฟรักษาตัว
3. เขาปลูก	=	ชาวปลูก ชาวที่เพาะแล้วจะนำไปหวาน
4. เมีย	=	กลับ
5. เญียว	=	เญียว, บัสสาวะ
6. ชะล่า	=	ขอห้าม, ไม่ดี
7. โจค	=	ต้นไม้ชนิดหนึ่งคล้ายไผ่มีหน่อเรียกหน่อโจค รับประทานได้
8. ไฟไวไฟไว	=	เดินไวไว
9. ถิม	=	ทิ้งลง

อ้อยกินปู

บ้านอันหนึ่งกินแต่หอยแคปู
 มักกินหอยกินปูวะถอน อีนางหนึ่ง
 กะเอาปูมาจีไฟ เอาไขไต้เตา
 นึ่งจัญในคั่ว คั่ว²เพิ่มมีปอง³บั๊กใหญ่⁴
 คั้นจี่แล้ว สุกแล้วกะเคี้ยวออกจากเตา
 ปูด้ตกลงทุกเที่ยง⁵มีหมอนึ่ง
 มาจอบเบิงนางนี้อยู่ไต้กลาง⁶
 คั้นปูตกลงมากะเก็บกินทุกเที่ยงทุกเที่ยง
 นางนึ่งกะบอฐาพูไคมาล้อยู่ไต้กลาง
 สาวอันนี้เพินกะนึ่งจี่ปูอาชาจางปาง⁷ยู
 เพินกะคิควาจีป่าคิโตะบ่ไคกินจักเที่ยง
 พูไคกินของกุนอะนะนี้ เหลี้ยวเบิงหัน
 เบิงนี้กะบ่มีพูไค เป็ดผ่าลีนผัดเห็นที่
 เจ้าของคิควาอันนี้หละกินปูของกุกะเลยคิ
 ที่ไคเอง จี่ปูอีกเคี้ยวออกหมอนั้นกะแบมือ
 สองอยู่ไต้กลาง นางนึ่งกะคิที่ไคเองอีก
 ญ่ียวออกมากะคาวา มึงยาสะมาสองให้
 อีฮาอึ้งนึ่งมึงล็กกินปู อีคตึ้ง⁸
 พูขาวหมอนั้นกะเลยเอาเลี้ยงของนางนี้
 ไปเวาให้ชาวบ้านชาวเมือง⁹เพินฟัง
 กะเลยเวากันว่าอ้อยกินปู

เรื่องที่ 3 อ้อยกินปู

นาย คำ พล เชียงสา วิทยากร

หมู่บ้านหนึ่งกินแต่หอยแคปู
 ชอบกินหอยกินปูวางั้นเถอะ อีนางคนหนึ่ง
 ก็เอาปูมาเผาไฟ เอาไส้ไต้เตา
 นึ่งเผาปูอยู่ในครีว ครีวมีช่องขนาดใหญ่
 เมื่อเผาแล้วสุกแล้วก็เขี่ยออกจากเตา
 ปูตกลงไปทุกครั้ง มีนายคนหนึ่ง
 มาแอบดู นางคนนี้อยู่ไต้ถุนบ้าน
 เมื่อปูตกลงมากะเก็บกินทุกครั้ง ๆ
 นางนึ่งก็ไม่ว่าใครมาชอนอยู่ไต้ถุนบ้าน
 สาวคนนั้นก็นึ่งเผาปูอาชาจางที่เคี้ยว
 นางก็คิควาเผาคราวไคก็ไมไคกินสักครั้ง
 ใครกินของกุนะนี้ เหลี้ยวคูนั้น
 คูนีก็ไมเห็นมีใคร เป็ดผ่าลีนคูนีเห็นที่
 ตัวเอง คิควาอันนี้หละกินปูของกุกิจึงคิ
 ที่ตนเอง เผาปูอีกเขี่ยออกหมอนั้นกะแบมือ
 รองรับอยู่ไต้ถุนบ้าน นางนึ่งคิที่ตัวเองอีก
 เยียวออกมากะคาวา มึงยามารองให้
 อีฮาอึ้งนึ่ง มึงขโมยกินปูทำไม
 ชายหนุ่มคนนั้นก็จึงเอาเรื่องของนางคนนี้
 ไปพูคิให้ชาวบ้านชาวเมืองฟัง
 ก็จึงพูคิกันว่าอ้อยกินปู

คำศัพท์

1.	จี	=	เผา, บั้ง
2.	ควั	=	ควัว
3.	ป่อง	=	ป่อง, ร่อง
4.	บั๊กใหญ่	=	ขนาดใหญ่
5.	ทุกเทีย ทุกเทีย	=	ทุกครั้ง, ทุกคราว
6.	ไต่กลาง	=	ไต่กลาง, ไต่ถุน
7.	อ้าขาจางปวง	=	อ้าขากว้าง
8.	เอ็ดหญ้ง	=	ทำไม, ทำอะไร
9.	ซ่าวเมียง	=	ชาวเมือง

นิทานมุขตลกนักเวท

มุขตลกนักบวช

นิทานเจ้าหัวพอ¹เจ้าหัวพอไปบวชกะบโคหลังสี่²

เทศน์กะบโค

ให้ศีลคนกะบโคเองบวชชื่อ ๆ

มีจวนอย³บวชยุ่นำกันไปตั้งบ้านใหม่

กันไปตั้งบ้านกะเจ้าสี่สลองศาลา

เห็นปลูกศาลานอยกางบาน

มือเพ็ง⁴จึงมันอันนทะเล

หนีชะแหละไปหาแนวบอนเทศน์ (หัวเราะ)

โอย ไปแต่เช้า ๆ อุมบาตรชะแล้ว

เช้าพอผู้มีฉิม⁵พอไปถังกุงมันต้นเจ้าหัวพอ มันกะบั้นเจ็ด⁶

โธ บินตำ ๆ สีแมนนกกุง

เพินจื่อไวลีเอาไปเทศน์

เขาไปในคอนกะไปพอกไปลายูเท็งกกไผ่พูน

เห็นกันไปแตกตั้ง

บินสูงกะแมนโกเทียน

ไปพอกอังกอหอ

บินเลียบเลียบผ่าแมนนกอหอ

รองออกออกอุงไต้พูน

บเหลียวเห็นฮอคโต

กะไปพอนกเอียงมูหนึ่ง

นิทานหลวงพอ

หลวงพอไปบวชก็ไม่ได้หนังสือ

เทศน์ก็ไม่ได้

ให้ศีลคนก็ไม่ได้ บวชเฉย ๆ

มีเพชรน้อยบวชขอยุ่ด้วยกัน ไปตั้งบ้านใหม่

ครั้นไปตั้งบ้านใหม่ชาวบ้านก็จะฉลองศาลา

เขาปลุกศาลาเล็กไวกลางหมุ่บาน

วันเพ็ญเหมือนพุงบินทะเล

หนีไปแล้วทะเลหลวงพอนั้น ไปหากำเทศน์

(หัวเราะ)

โอ ไปแต่เช้า ๆ อุมบาตรแล้วก็ไป

เช้าขึ้นพอลอากาศชมุกขมัว

พอไปถึงนกกุงมันต้นหลวงพอมันก็บินววม

โอ บินตำ ๆ นีสีไซนกกุง

ทานก็จำไว้จะเอาไปเทศน์

เขาไปในคอนก็ไปพอกไปลายูบนต้นไม้ไผ่

เห็นคนเดินไปตกใจตื่นแยกกันหนีไป

บินสูง ๆ ก็คือโกเถื่อน

ไปพบนกอหอ

บินเลือนเลือนฟ้าไซนกอหอ

รองออกออกอุงบนไต้

มองไม่เห็นกระทั่งตัว

แล้วก็ไปพบนกเอียงมูหนึ่ง

๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐

๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐

๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐

(หัวเราะ) เอามนต์ มนต์
 เณรนอยกะ เหลี้ยวขึ้นเทิง
 เหลี้ยวลงลม เหลี้ยวขึ้นเทิง
 กะเห็นมคแดงโตโลกันกับโบกวยโบออย
 จ้วนอยกะโทอิซออิ
 กะวามคความคแดงโตคนออย
 โคนึงถอยหลอยขึ้น โคนึงถอยหลอยลง
 โคนึงโตไซกานโง้งโง้ง มันกะโตลงมา
 สดองศาลากองบอละบวนควรวแลวทอนี้แล
 โวย เณรนอยกะมาเทศนคัย
 (หัวเราะ) นิตานกอมจิงเฮค นิตานญาวมัน
 เวาญาก

(หัวเราะ) เอามนต์ มนต์
 เณรนอยกะเหลี้ยวขึ้นมองข้างบน
 มองคข้างล่าง มองคข้างบน
 ก็เห็นมคแดงโตตามกันบนโบกวยโบออย
 เณรนอยกรองไห อีอิ อีอิ
 ก็พความคคำ มคแดงโตคนออย
 ตัวหนึ่งถอยขึ้น ตัวหนึ่งถอยลง
 ตัวหนึ่งโตบนกานโง้ง มันกะโตลงมา
 ฉลองศาลากองบริบริณ ควรวแลวเทานี้แล
 โอ เณรนอยกะเทศนคัยนินะ
 (หัวเราะ) นิตานสันจิงฮาดี นิตานยาวมัน
 พคยา

คำศัพท์

1. เจ้าหัวพอ	=	หลวงพอ
2. หลังสื่อ	=	หนังสือ
3. จ้วนอย	=	เณรนอย
4. มือเพ็ง	=	วัยเพ็ญ
5. ฉมฉม	=	ชมกขมัว
6. บินเจ็ด	=	บินวอน
7. แตกตง	=	แตกกระจาย
8. ชวคชวค	=	เสียงคังอ้ออิ่ง
9. มะลึงมะลิด	=	อิลุงตุงนัง, ติดยาวเป็นพิค

นิทานมุขตลกเจ้าปัญญา

แม่เขียว 1⁴2² อุบาทว์

คอมั้วเมียคนึง
แล้วกะมีเขียวคนึงเป็นพอเขียว
มีอนึ่งตัวกะไปนา ตัวไปนาแต่เขา
เมียกะยบาน หง เขาหุงปลา
เฮ็ดอาหารไวถาดัว

ฮานึงพอเขียวกะมาหา
พอเขียวถามว่า อันเจ้านั้นยบ
เจามาแต่ไส ขอยกะเป็นเขียวอีก
เขียวแพ่ง³กับหมอนี้แหละ
เก่าปีสิบปีเห็นกันจักเทียบ
กะมาเยี่ยมมาหยามชื่อ ๆ นีแหละ
โอยจักวาญามโคสิมา
มาญามโคกะซางเถาะบเห็นกันโคน
ถากะสิถายนทะเล ทางพเมยนี้
นางแม่เขียวนิกะยานพอเขียวมา⁴นำ
ยานพอเขียวมากินเขากินปลา
เฮ็ดอนันน เฮ็ดอนันน้ำ
ทำให้เกิดความสุขขึ้นมา
จักสิเฮ็ดจักโคกะเลยสิบอกพอเขียวหนี
เถาะกะบหนี พอเถาะบมางายคอก
พอเขียวกะบหนีเล่าจึงทันจึงซี

เมียเพื่อนซีเหนียวอุบาทว์

พระมหาทองสา ปรีชาคิลก วิทยากร

คอมั้วเมียคนึง
แล้วก็มีเพื่อนคนหนึ่ง เป็นเพื่อนรัก
วันหนึ่งตัวก็ไปนา ตัวไปนาแต่เขา
เมียก็ยบาน หุงซาง หุงปลา
ทำอาหารไวคอยหาตัว
คราวหนึ่งเพื่อนตัวก็มาหา
เพื่อนตัวถามว่า คนนั้นอยู่ไหม
คุณมาจากไหน จันก็ เป็นเพื่อนรัก
เพื่อนใครกับตัวคุณนี้แหละ
เก่าปีสิบปีไม่เคยเห็นกันสักครั้งเดียว
ก็มาเยี่ยมเยียนเฉย ๆ นีแหละ
โอย ไม่รูว่าเวลากโค จึงจะกลับมา
มาเวลาไหนก็ซางเถาะ ไม่พบกันนานแล้ว
คอยก็จะคอยอยู่นทะเล ฝ่ายเมยนี้
นางเมียเพื่อนนี้ก็กลัวว่า เพื่อนตัวจะมาอยู่ด้วย
กลัวว่าเพื่อนตัวจะมากินข้าวกินปลา
ทำโนนทำนควย
ทำให้เกิดความสุขขึ้นมา
ไม่รูจะทำอย่างไรก็เลยบอกเพื่อนตัวหนีไป
เขากไม่ไป บอกว่าพอเขาไม่กลับมางายคอก
เพื่อนตัวก็ไม่ไป บอกว่าสามีตนเป็นอย่างนั้น
อย่างนี้

พอเชียวกะบ่หนี พอเชียวกะขันอาสาอยู่
 ภาย กะเลยหาอุบายเอาสากกะเบือ⁵
 สากค้ำแจวมาลงบนนอกชาน⁶
 เพิ่งเว้าถามควา⁷ถามควา
 เพิ่งลงยู่เห็นหละ พอเชียวเห็นผิกสังเกศหลาย

ว่างโค่นหลาย โอ้ยแม่เชียวเจ้าล้างหญิงนั้น
 ว่างฮายว่างขาดแท้ ขอยเห็นล้างแต่โค่นแล้ว
 บ่ทันเข้ายู่ขัน โอ้ยล้างสากกะเบือคอกวะขัน

ฮวย มาล้างคี่แทะวะขัน เจ้าเอาไปค้ำอี่หญิง

โอ้ย ล้างคี่เห็นหละ เถาญเฮียนนจิกเป็นจิงคี่

วาแต่เชียวมาเฮียนญ่ามคี่
 เอาสากกะเบือแตกคากเชียวโลก
 ขอยกะสิโค่นเจ้า ขอยยานเจ้าแสบคากหลาย
 ขอยกะล้าง โอ้ยมาเป็นไปทั่ว⁸แท้
 แตกคอบเป็นจิงซี้⁹จากวะขัน

วาแต่เชียวพูไคมาหยาม¹⁰
 เอาสากกะเบือแตกคากโลควะขัน
 โอ้ยคั้นขัน ขอยบนยุ่นาคอกไปก่อนค่อ บ่มีขุละ

หญิงคอก มาเยี่ยมมาหยาม¹¹ซื่อ ๆ
 ฮวยยาฟ่าวไปตากันชะเกิน ถ้าเลาชะกอน

เพื่อนผิกไม่หนี เพื่อนผิกขันอาสาอยู่
 คอยหาอยู่ก็จิงหาอุบายเอาสากกะเบือ
 สากค้ำนำพริกมาลงอยู่ที่ชานเรือน
 ทั้งพูดถามชาวคราว
 ก็ทั้งล้างยู่เห็นหละ เพื่อนผิวเห็นผิก
 สังเกศนิก
 ล้างนานเกินไป โอ เชอล้างอะไรนั้น
 ล้างเหลือเกินนิก ฉิมเห็นล้างคั้งนานแล้ว
 ยังไม่เลิกเลยว่างั้น โอล้างสากกะเบือ
 คอกว่างั้น

อ่าวทำไมล้างคี่กว้างนั้น เชอเอาไปค้ำอะไร

โอ้ล้างคี่นั้นแหละ พอเขาที่บ้านนี้ไม่รู้ว่าเป็นอะไร

เพื่อนมาบ้านเวลาใด
เอาสากกะเบือกระทู้กันเพื่อนเลย

ฉิมสงสารคุณ กั๊วแสบกนมาก
ฉิมจิงล้าง โอทำไมเป็นอย่างนี้
แตกก่อนไม่เป็นอย่างนี้ ไม่รู้ชิวว่างั้น
ว่าแต่ว่าเพื่อนคนใดมาเยี่ยม

เอาสากกะเบือกระทู้กันเลยว่างั้น
โอ ถ้าเช่นนั้นฉิมไม่อยู่ควยหรือออกไปละนะ
ไม่มีขุละ

อะไร ฉิมมาเยี่ยมเหมือนเคย ๆ

อ่าวอวยาริบไปคอยเสี่ยกอน คอยเพื่อนเสี่ยกอน

ขอย่านเลาเอาสากกะเบือแตกตากขอย
กะเลยลงเฮียนหนีไป

นอยนึ่งผัวกะมา นอยนึ่งผัวกะมา
ฮานผัวกะมาฮอด เถาเถาจะฮัน
โอยเถาอันนึ่ง กะวาเบนเขี้ยวเจ้า
มาหยามเจ้า เจ้าจ้อ¹²ฮือเลาไค้ม
เถานันเถานัน

เขี้ยวฮักเขี้ยวแพ่งกันตัว
บเห็นกันตั้งสิบกกว่าปีแล้ว
เลาฮูไสวะฮัน เลาหนีแล้ว เลาเมีย¹³แล้ว
โอย เป็นหญิงจ้งเมียละ
เลาสีเคี้ยกฮือ จ้งไคปุ เป็นหญิงจ้งเคี้ยกละ

เลาขอสากกะเบือขอย ขอบบให้เลาบักปัก¹⁴
ลงเฮียนเลยวะฮัน เลยคาเมีย
โอย ภาษาสากกะเบือฮือ ๆ เจ้าสิแพ่งเฮ็ดหญิง

เอาไม่หญิงเฮ็ดกะไค้ว เขี้ยวฮักเขี้ยวแพ่ง
เขาขอกะบให้ มะค้อโพค้อเกิน¹⁵เท
กะเลยคาเมีย

เอามาสากกะเบือ กะเลยญาคเอา
สากกะเบือน้ำเมีย แล่นน้ำเขี้ยว
พอเห็นไคแล้วกะเอิ้นเขี้ยว เขี้ยว
มือช้ายกัก¹⁶เขี้ยว มือช้ายญาคสากกะเบือฮัน

ฉั่นกตัวเขาสากกะเบือกระทู้กันฉั่น
ก็เลยเคินลงเรือนหนีไป

สักครุหนึ่งผัวก็มา ครุหนึ่งผัวก็มา
ครรวนผัวก็มาถึง เชา เชาว่างัน
โอมักคนหนึ่งบอกว่าเป็นเพื่อนคุณ
มาเยี่ยมคุณ คุณจำชื่อไคใหม่
ชื่อนั้นชื่อนั้น

เพื่อนรักเพื่อนใครกันนะนี่
ไม่พบกันตั้งสิบกกว่าปีแล้ว
เขาอยู่ที่ไหนละ เขาหนีไปแล้ว เขากลับแล้ว
โอย ทำไมจึงกลับเสียละ
เขาจะโกรธหรืออย่างไรก็ไม่รู้ ทำไมจึง
โกรธละ

เขาขอสากกะเบือฉั่น ฉั่นไม่ให้เขาก็สะบัก
ลงเรือนไปเลยว่างัน ก็คาเมีย
โอย นับประสาสากกะเบือเท่านั้น เธอจะหวง
ไว้ทำอะไร

เอาไม่อะไรทำก็ได้ เพื่อนรักเพื่อนใคร
เขาขอก็ไม่ให้ ทำไมจึงเป็นเอามากเช่นนี้
ก็เลยคาเมีย

เอามาสากกะเบือ ก็เลยแยงเอา
สากกะเบือจากเมีย วิ่งคามเพื่อน
พอเห็นไคแล้วก็เรียก เพื่อน เพื่อน
มือช้ายกักเรียกเพื่อน มือช้ายญาคสากกะเบือฮัน

มาเอาชะ มาเอาชะพูเขียวกะปากโช¹⁷ บักนี่

มะฮายกาจแท้ กูหนี่ป่านนี่มันฉิ่งแดนน้ำยูคั่ว
กะเป็ดหนี่ อ้ายพูนี่กะวาแมนเขียวเสียใจ
กะแดนน้ำ แคนน้ำจนวาเขียวตกขุมปู
ลมลงกะเลยไปทัน ทันแล้วกะเลยเอาแตก¹⁹

เอาฉู้ไชซัดแคว²⁰ไว้ กะเลยซ้อกเป็นลม

มาเอาเสีย มาเอาเสีย เพื่อนเห็นกันกว่า
ไอโศหมอนี่

ช่างร้ายกาจนักกูหนี่มาอย่างนี้มันยังวิ่งตาม
ก็วิ่งหนี เพื่อนคนนั้นกว่าเพื่อนรักเสียใจ
ก็วิ่งตาม วิ่งตามจนกระทั่งเพื่อนตกหลุมปู
ล้มลงก็วิ่งตามทัน เมื่อตามทันแล้วก็วิ่งเอา
สากกะเบือกระทู้ง

เอายัดใส่เหน็บเอาไว้ เพื่อนก็เลยซ้อกเป็นลม

คำศัพท์

1. แม่เขียว	=	เมียเพื่อน, เขียว (เสียว) - เพื่อนร่วมน้ำสาบาน
2. ซี้ท	=	ซีเหนียว
3. เขียวฮักเขียวแพง	=	เพื่อนรักเพื่อนใคร
4. น้ำ	=	ควย, กีบ, จาก, ตาม
5. สากกะเบือ	=	สากกะเบือ, ไม้ตีพริก
6. ซาน	=	ซานเวือน
7. คาว	=	ขาว
8. เป็นไปทั่ว	=	เป็นเช่นนั้น, เป็นไปทั่ว
9. แดกคอบเป็นจิงซี	=	แดกก่อนทำไมไม่เป็นเช่นนั้น
10. ฉูาม	=	เวลา
11. มาเยี่ยมมาหยาม	=	มาเยี่ยมเยือน
12. จ้อ	=	จำ
13. เมีย, เมื้อ	=	กลับ
14. เล่า	=	เขา, สรรพนามบุรุษที่ 3
15. บัดบัด	=	ปังปัง, สะบัด

16. มะคือ โฟคคือเกิน
17. ก๊วก
18. ปักโซ
19. แถก
20. แถว

ทำไมเป็นเช่นนั้น, ทำอะไรเหลือเกินนัก
 ก๊วก
 ไอโฮ คำอุทาน
 กระทบ, แถง, กระทบ
 เถว

จ้งไลไฟใหม่

สิเวาเสียงโค (ปัทมา- นายคืดเวาเมะ
 คุณยายเวานิทานให้พวกผมฟังแฉ
 นิทานก้อมที่เป็นคติ) จารุณี - นิทานเลื่องหญิง
 คะคุณยาย) บักจ้งไลไฟใหม่

บักจ้งไลไฟใหม่พอมันบักสิ
 บักนึ่งชื่อว่าบักสิทา ไปค้าขายนำกัน
 มีทุนนำกันแล้วจะไปค้าขาย กะเสยสิมา
 บันกัน มาบันกันเถาะเวย
 มาโคนหลาย มือแล้วพ้อบันกันแล้วหละ
 บัตสิบันกันนี่บันกำไลเฮาสีเอาสองพุด²

เฮาสองชื่อ โค³ชื่อเคียววะชั้น
 มั่งมาวายางชั้น เป็นเขียว⁴กันแท้แหลว
 กูบฉอม⁵แหลวกันมั่งสิเอาสองพุด
 บักนึ่งกะเลยบันเงิน

จัญไรไฟใหม่

นางผิ้ง ไกรสรกุล วิทยากร

จะเล่าเรื่องอะไร (ปัทมา-นายคืดพุด
 คุณยายเล่านิทานให้พวกผมฟังหนอย
 นิทานสั้นที่เป็นคติ) (จารุณี-นิทานเรื่องอะไร
 คะคุณยาย) ไอจัญไรไฟใหม่

ไอจัญไรไฟใหม่ พอมันไอสิ
 ไอคนหนึ่งชื่อว่า ไอสิทา ไปค้าขายด้วยกัน
 มีทุนด้วยกันแล้วก็ไปค้าขาย ก็จึงจะมา
 แบนบันกัน มาแบ่งเงินกันเถาะเรา
 มาหลายวันแล้วพ้อที่จะแบ่งกันได้แล้วหละ
 คราวนี้จะแบ่งกัน แบ่งกำไรเราจะเอา
 สองส่วน

เราสองชื่อ แกชื่อเคียว ว้างัน
 ทำไมแกพุดค้อยางนั้น เป็นเพื่อนกันแท้ ๆ
 กูไม่ยอมทรอก ถ้ามั่งจะเอาสองส่วน
 ไอนี้ก็จ้งไม่แบ่งเงิน

บาคนี้⁶ เฝินไตความคิดไม
 บอกพอวา พอให้เจ้าไปเป็นเทพคา
 ให้ขอยแนเคอ⁷ วัชัณ มูขอยสิป็นเงินกัน
 ให้เจ้าไปเป็นเทพคาชุกกไม⁸ ไฉวะวัชัณ
 แต้กัเฝินถื่อ⁹ เทพคาชอกคันสิป็นชังป็นของกัน

บาคนี้กะไปตีชังไปชุกกไม
 ใบอุมคุม¹⁰ อยู๋ ทางลุมกะฮาก¹¹ อามหมวม¹²
 กะจุคชูปจุคเทียนนบปาวเทพคา
 เทพคาเจ้าเอย มูชูลิป็นเงินป็นทอง
 นันบักสิชื้อเคียว พูชานีสองชื้อ
 พูชาลีเอาสองพูคสิแมนบ บักสิมันบอุมเอา
 (หัวเราะ) สิแมนควมพูชาบ สิแมนบ

พอเฝินกะเวาพุ่มพุ่ม¹³ ชินวา (บัทมา- ฎุไตดาม)
 บักสิทา แมนควมบักสิทาหละ
 ให้มันชะ มันสองชื้อพะนา
 ปักโซ เทพคาจิงโคะเนย
 คาคลาด¹⁴ เขาไป ชิดไมไฟไซเพียงยูไตอุมไม
 พุ่มชังไปวัชัณ เถานันสองชื้อวายวาย
 มึงยาจุคพอกุล่ายุหัน โอยโหลคคินตายยู
 (หัวเราะ) (บัทมา- นิตานเลียงนี้สอนวา
 จิงไต โลกนั๊กมกกลางหายคี่)
 เฝินวานิตานจิงไตไฟไหม้ (บัทมา- จิงไตหลาย
 กะไฟไหม้นอ ควมโลกหลาย)

คราวนี้เขาไตความคิดใหม่
 บอกพอวา พอให้พอไปเป็นเทพคา
 ให้ฉันหนอยนะวัจัน พวกฉันจะแบ่งเงินกัน
 ให้พอไปเป็นเทพคาชุกกไม⁸ ไฉวะวัจัน
 สมัยก่อนเขานับถื่อเทพคากันถ้าจะแบ่งป็น
 สิ่งของ

หนักไปละชังไปชุกกไม
 ใบหนาทิม ไตคนไมก็กรกรัง
 ก็จุคชูปเทียนไหวปาวรวงเทพคา
 เทพคาเจ้าชา พวกชาพอเจ้าจะแบ่งเงินแบ่งทอง
 นันคือไอสิชื้อเคียว ส่วนชาพอเจ้าสองชื้อ
 ชาพอเจ้าจะขอเอาสองส่วนชุกกไม ไอสิมันไมยอม
 (หัวเราะ) จะถูกตองตามคำชาพอเจ้าใหม่
 ไซใหม่

พอก็พุดพิมพิมชังวา (บัทมา - ไครดาม)
 ไอสิทา ถูกตองตามคำไอสิทานันแหละ
 ให้มันเสียบ มันสองชื้อวัจัน
 ปักโซ เทพคาอย่างไรนะนี้
 วังริเขาไปจุคไมชิดไฟใส่ฟางไตรัมไม
 ไฟลุกพุ่มชังวัจัน เขาคนันร้องว้ายว้าย
 มึงอย่าจุคไฟใส่พอกูเกอยุนัน โอ จะคินตาย
 (หัวเราะ) (บัทมา - นิตานเรื่องนี้สอน
 วาอย่างไร โลกนั๊กมกกลางหายหรือ)
 ทานก็วานิตานจิงไรไฟไหม้ (บัทมา- จิงไรมาก
 นั๊กเตยไฟไหม้นะ ความโลกมาก)

กะเอาพอเป็นเทวดาเคกะจิงไล้ตัว
 (บัทมา - แทนที่สี่โคคักกะเลยโคชัวซ่า)
 พูไคอยากฟังเลียงหึงอีก ไผอยากฟังหึง
 นายคี่คอยากฟังหึง นายเจียบอยากฟังหึง
 เล้าวิเว้าให้ฟัง เอาคอม⁰⁷ๆ กะโคคอกมีคคิ)
 (จากรูณี - คุณนายสี่เว้าหึงกอดะ
 นิทานกอมเลียงอิหึง) นิทานเจ้าหัวพอ

ก็จักแจงให้พอเป็นเทวดานี้ก็จัญไรละซี
 (บัทมา - แทนที่จะโคคักกะเลยโคชัวซ่า)
 ไครอยากฟังเรื่องอะไรอีก ไครอยากฟังอะไร
 นายคี่คอยากฟังอะไร นายเจียบอยากฟังอะไร
 คุณนายจะเล้าให้ฟัง เอาสั้น ๆ ก็โคคอกมีคคิ)
 (จากรูณี - คุณนายจะเล้าเรื่องอะไรกะ
 นิทานสั้นเรื่องอะไร นิทานหลวงพอ)

คำศัพท์

1. จิงไล้	=	จัญไร
2. พุก	=	สวน
3. โท	=	เซอ, คุณ
4. เขี้ยว	=	สหาย, เพื่อนรักรวมน้ำสาบาน
5. ญอม	=	ยินยอม
6. บาคนี้	=	คราวนี้, ครันแล้ว
7. เกอ, เกอ	=	นะ
8. กกไม	=	คนไม้
9. ถือ	=	นับถือ, เชื่อถือ
10. อุมคุม, อิมคิม	=	ไบคก, ไบนาทีบ
11. ฮากฮาก	=	รกมาก
12. อามหญาม	=	รุงรัง
13. เวาพุมพุม	=	พุดพิมพิม
14. คาคลาด	=	วิ่งรี่เข้าไป
15. ไมไฟ	=	ไม้ขีดไฟ
16. เฟียง	=	ฟาก
17. กอม	=	สั้น

มุขตลกเจ้าปัญญา

เชียงใหม่

เชียงใหม่ ศรีชนดุขัย ส่วนวนที่ 1

นาง ผิ่ง ไกรสรกุล วิทยากร

สี่ชนดุขัยไชยไชนน่านอง

เว้าแต่เค้าแตกก¹มันกะญาว มันหลาย
 พะญากระบไค้ลูกจักเทีย²มาไค้ลูกเทียเคี้ยว
 กะหัวกอม³ลูกชายเคี้ยว คับบเอาลูกสาธุ
 มาเลี้ยงลูกกลีบไญ³สิดาย
 ความจริง⁴มาน่ากินมาเกิด กะเลยไ้หนางเมีย
 เสนาพูน⁵พูนอนเต็ง⁵ลูกตาย ทางพะญา
 ขอลูกเขามาไค้ กะคัคไ้หนางอัน⁶หละ
 แมนเสนาพูน⁶เฝ้าสวนหละกะมาเลี้ยงเป็น⁶คู
 ลูกชาย อายนนกะม⁷ปัญญา
 ฐุจก⁸ความ เล้าเลี้ยงมาหลายปีกะมี⁸ลูก
 เล้ากะไ้หยาไ้ชนน่านอง
 นองกะพอญาง⁷เหลนไป⁹มาไค้⁹หละ
 แมไป¹⁰ไ้ไปนามานองกะหมนกะหมอง⁸
 ซี้เกีย⁹กซี้ตม⁹กะบอานนำ⁹ไ้หนอง
 กะจม¹⁰ไ้ให้ลูกวอานนำ⁹ไ้หนองแนเป็น¹⁰หญิง
 ญไ้ชน ซี้ไ้ญิวฮากะกลางกะชวย¹¹เสี่ยเหมมิต
 ทั้ง¹¹คีน¹¹มื่อกะมี¹¹แต่หมอง¹¹เมา¹²
 กะอานนำ¹²อานนำ¹²ไ้หนองแน
 กะเลย¹²มื่อ¹²นั้น¹²แมไป¹²นา

ศรีชนดุขัยอยู่เรือนกับน้อง

เล้าแต่คนเรื่องมันก็จะยาว มันมาก
 พระยากไ้ไค้ลูกสัก¹ที่ มา¹มี¹ลูกคราว¹เคี้ยว
 ก็¹เพ็ง¹จะมี¹ลูกชาย¹คน¹เคี้ยว ถ้า¹ไม่¹เอา¹ลูก¹สาธุ
 มา¹เลี้ยง¹ ลูก¹จะ¹ไม่¹โต¹ใหญ่¹ จะ¹ตาย
 ความ¹จริง¹มา¹ควย¹กัน¹มา¹เกิด¹ ก็¹เลย¹ไ้¹หนาง¹เมีย
 เสนา¹คน¹นั้น¹ คน¹ที่¹นอน¹ทับ¹ลูก¹ตาย¹ ฝ่าย¹พระ¹ยา
 ขอ¹ลูก¹เข¹มา¹ไค้¹ ก็¹ไ้¹หนาง¹คน¹นั้น¹หละ
 เสนา¹อยู่¹เฝ้า¹สวน¹นั้น¹หละ¹ก็¹มา¹เลี้ยง¹เป็น¹คู¹กัน¹
 ลูก¹ชาย¹ หมอ¹คน¹นั้น¹ก็¹มี¹สติ¹ปัญญา
 มี¹ความ¹รู¹คิ¹ คน¹นั้น¹เลี้ยง¹มา¹หลาย¹ปี¹ก็¹มี¹ลูก
 ทาน¹ก็¹ไ้¹อยู่¹เรื่อ¹น¹กับ¹น้อง
 น้อง¹ก็¹พอ¹จะ¹เดิน¹เล่น¹ไป¹มา¹ไค้¹หละ
 แม¹ไป¹ไร¹ไป¹นามา¹นอง¹ก็¹สก¹ปรก¹มอม¹แมม
 ซี้¹ไค¹ลน¹ซี้¹ตม¹ก็¹ไม่¹อาน¹นำ¹ไ้¹หนอง
 ก็¹บ¹น¹ไ้¹ลูก¹วอ¹า¹นนำ¹ไ้¹หนอง¹หนอย¹เป็น¹ไร
 อยู่¹เรื่อ¹น¹ ปี¹ส¹สาว¹ะ¹ว¹าก¹ก็¹ลาง¹เสี่ย¹ไ้¹หม¹ค¹เก¹ล¹ย¹
 ทั้ง¹คีน¹มื่อ¹ก็¹มี¹แต่¹หม¹น¹หม¹อง
 ก็¹อาน¹นำ¹ไ้¹หนอง¹หนอย
 ก็¹เลย¹วัน¹นั้น¹แม¹ไป¹นา

กลางวัน¹³ลีเอน้องนอนกะอาบน้ำไห้อง
อาบแล้วซักแหะทองซิมูนัน
อีคใส่อีคหญิงออกเหมิด โฉนน้อยโฉนไห¹⁴
เลียคกะฮากขุนอกชาน

แมกะมาแตนากะวา
แมม่อนน้องนอนคคิ กะเอน้องไขอูญา
พันสะแลว กะกวยนงยวองของยู
แม่ไปไสหาป่า แม่ไปนาหาเขา
ยวบานคองกิน¹⁵เคอ

แมมาแตนาญางไปเอนงำ
เห็นซีเลียคชะชายยูโกเอนงำ
แลนไปเบิงอูลูก โอยจักวาทายแต่ปางไก
ยานเจ้านายไคเห็นไคฉินกะเอาไปฝังชะ
ยูโตนมานี้ เลียงไคไญแลว
กะเอาไปชงเฟินเกาะ
ไปชงกะยูนำพี่ชาย ไปชงบพันโตน
พอดคตาย พุทธะณัน สีสณูไซ
กะบวชนำพอ อายไหบวช
กะเฟินไหบวชกะบวชแหลว
กะบวชจุงพอบสิ¹⁶ยูนำพะนำเจ้า
ไหเฟินไซยูนันหละ

บัคมีอนันไปอาบน้ำ คำยูป้อคป้อค¹⁷
ยูในน้ำ ไทยเมียงอันนิงมาชง
เหมียง¹⁸ไซคัง ฟักันไซหับไซทอม่า
หอยออนตอนแอนแตน¹⁹มาชุกนชุกน²⁰

กลางวันจะเอน้องไปนอนก็อาบน้ำไห้อง
อาบแล้วแหะทองซิมูนัน
วีคใส่อกหมค ใส่เล็กใส่ใหญ่
เลือคก็ราคอยู่ชานเรือน

แมก้มาจากนาก้า
แมวันบ่น้องนอนคคิ กะเอน้องนอนอูญา
พันเสียแลว ก็ไกว่นองอยู่ไวไว
แม่ไปไรหาปลา แม่ไปนาหาข้าว
อูยวบานคอยกินนะ

แมกลับจากนา เคนไปทไองงำ
เห็นซี เลือค กระจายอยู่ไกลไองงำ
วิ่งไปคูลูก โอ ไมรูว่าตายตั้งแต่เมื่อใด
กลัวว่าเจ้านายไคเห็นไคฉินก็จึงเอาไปฝังเสีย
อูยวบานมานี้ เลียงไคเคิบโตแลว
ก็เอาไปส่งคินทานเถอะนะ
ไปส่งก็อยู่กับพี่ชาย ไปส่งไมนาน
พอก้ตาย พระยานันนะ ศรีษณูชัย
จึงบวชแฉส่วนกุศลให้พอ พี่ชายไหบวช
ทานไหบวชก็บวชนั้นแหละ
ก็บวชจุงศพพอ ไม่สิ่กอยู่กับพระกับเจ้า
ไหทานไซยูนันหละ

วันนั้นไปอาบน้ำค่าน้ำลูปโผลลูปโผล
อูยูนน้ำ ชาวเมืองหนึ่งมาชง
เมียงใส่พระคลังพากันใส่หาบใส่กระสอบมา
หอยเล็กหอยน้อย มาชุกคนชุกคน

คั้นถึงฤดูปีแก่หัวแฉะช่วย²¹

กะเลย เณร เณร เณร

โอย เณรน้ำเล็ก²²มูขอยสิข่วมไปไคบ

โอย น้ำเล็ก²³กินขอยกะบของ²⁴เห็นคอก

ขอยบแมนอรหันตา ของเห็นในน้ำ

เมื่ผู้ใดข่วม²⁵ไปมาจักเทียบคอก

กะเคียวววาแมนมูเจ้าพี่น้องคือฟ้าวสิข่วมมา

ให้เจ้านิ่งกะเคิด²⁶มา

ตุขอยข่วมไค จัว²⁷สิให้อีหึงกะโถม²⁸แมพะน้ำ

ตุขอยบเมหึงสักขึงคอก

มีแต่ผาคุมทอนี²⁹ให้บชิน

กะปีวะปะ³⁰พำกัณถายผาดายแพ

ลอมมา มือนีกะญุกของมาแลวกะวาขอย

ข่วมไคแล้ว มาอะนี เอาผามา

โอยข่วมไคจิงใจจิงเขีย ข่วมบไคเหมเอา

เขาหละวาเขาข่วมไค เถียงกันจนสิคำ

ขอยบให้เค ขอยสิไปเวาพะญา

เวากะบให้ โอยไปเวากะไปเวาหันเถาะ

ขอยเป็นจันออย พายออยสิคอยน้ำ

ขอยสิน้ำกัน ไปเวาชะปะ

กะเลยมาเวาพะญาว่าไคพะลัน³¹

กันกับเณรน้อยของคหนึ่งยูทาน้ำ

วาข่วมบไค มูขานออยข่วมมาแล้ว

หลคบให้หึงจักแนว วาให้พะญา³²เวาให้

พอดถึงฤดูปีสงสวยแสดงความจงรักภักดี

ก็จึงเรียก เณร เณร เณร

โ อ เณรน้ำลึกใหม่ พวกฉันจะข่วมไปไคใหม่

โ น้ำลึกคั้นฉันก็ไมแลเห็นคอก

ฉันมิไชพระอรหันต์แลเห็นในน้ำ

ไม่มีผู้ใดข่วมไปมาสักครั้งคอก

หรือวา เป็นท่านญาติพี่น้องจะควนข่วมมา

คนหนึ่งก็กระโคคมา

ข้าพเจ้าข่วมไคเณรจะให้อะไร โยมบ้างละ

ฉันไม่มีอะไรสักสิ่งคอก

มีก็แต่ผาคุมเท่านั้นจะยกให้ไม่ซัดขึ้น

ก็กระวีกระวาคนลัดเปลี่ยนเสื่อผา

ลอมมา มือนีก็ยกของแล้วก็ว่าฉัน

ข่วมมาไคแล้ว มาคราวนี้ เอาผามา

โ ข่วมไคอย่างไรกัน ข่วมไม่ไคละซี

เขาก็ว่าเขาข่วมไค เถียงกันจนกระทั่งจนคำ

ฉันไม่ให้ละ ฉันจะไปทูลพระยา

ทูลก็ไม่ให้ โอไปทูลก็ไปทูลเถาะ

ฉันเป็นเณรน้อยจะเดินขอยคอยตาม

ฉันจะตามหลังไปทูลเสียดิไป

ก็จึงมาทูลพระยาวาไคพันัน

กันกับเณรน้อยของคหนึ่งอยู่ที่ทาน้ำ

วาข่วมไม่ไค พวกฉันข่วมมาแล้ว

กลับไม่ให้อะไรสักอย่าง ขอให้พระยาทูลให้

บานนั้นควาขวมกะญางขวมหันตัว

แล้วยาเอาหลาย เป็นจัวใหม่³⁵คนมันบแมน
มันชาคคองศีลคองธรรม³⁶

กะเอาแต่เพียงสี่ซาหามาท³⁷พี่ชายวา

โอยคั้นจ้งขึ้นไปเวาคบา³⁸กอนพะนาคัน

สี่เอากะฟาวแลนลงเฮียที่สี่³⁹ไป

ด้กบแมนไปเวาคบา ไปหายิมกะชาจ้งหัน

ทนายสำจ้งชี หายไปจ้งหันจ้งเพลแตก

(จารณี- หายไปคี่กะกะชา) แนวนหายไป

จ้งหันนั้นนา กะยิมกะชามาชีทนาย

ยิมบาตรเจ้าหัว เอาบาตรจ้งหันมาหาทนาย

เอามาตั้งหัวแจกหัน เออะเนี่ยออกไปวัดพัน

เอาตั้งเลี้ยงไว บาตรเลี้ยงไวกะชาเลี้ยงไว

กะวาเอาไอชะไอบาตรหัน กะชาชีทนาย³⁹

โอยตั้งแต่เอาไปกะบเต็มทนาย

ไอทนายเคียวกะบเต็ม แลนคั้นมาแลนคั้นมา

มาเวาพะญากอีก โอยเต็มทีแล้ว

มุกอนอวยวะชั้น เณรนอยด้คเอากะชาจ้งหัน

ชีทนาย บาตรหาทนาย

โอยสี่ซาหามาทมาตั้งทั้งเฮียง⁴⁰

โอยพี่ชายมี้ควมเวาสไปเอาเหมียงในค้ง

มาไอชะ ชีคานเวาจวนออย ชางเป้น (หัวเราะ)

สี่ซาหามาทพอมมาตั้งทั้งเฮียง

ชาวเมืองนี้ถาพควาขวมกะตองกาวาง

ขวมนะชา

แล้วยาเอามากเป็นเฉปรับใหม่คนไม่ถูก

มันชาคคองศีลคองธรรม

ก็เอาเพียงสี่ซาหามาท พี่ชายพุด

โอ ถาเซนนันก็ขอให้ตามอาจารย์กอนวางัน

ถาจะเอากี่รับวิ่งลงเรื่อนแจ้นไป

กลับไม่ได้ไปพุดกับอาจารย์ ไปยิมตะกร้าจ้งหัน

โบชานาคใหญ่ หายไปจ้งหันและเพลสมัยกอบ

(จารณี - หายไปหรือคะตะกร้า) สำหรับหายไป

จ้งหัน นั้นนะ ก็ยิมตะกร้ามาสี่โบ

ยิมบาตรพระ เอาบาตรจ้งหันมาหาลูก

เอามาตั้งไว้ที่ระเบียงนั้น เอาที่นี้ออกไปวัดโน้น

เอาตั้งเรียงไว้ บาตรเรียงไมตะกร้าเรียงไว้

ก็ว่าเอาใส่เสี่ยใส่บาตรนั้น ตะกร้าสี่โบ

โอยตั้งแต่เอาไปก็ไม่เต็มสักโบ

ใส่โบเคียวก็ไม่เต็ม วิ่งกลับมาวิ่งกลับมา

มาทูลพระยาอีก โอยเต็มทีแล้ว

พวกฉันวางัน เณรนอยกลับเอาตะกร้าจ้งหัน

สี่โบ บาตรหาลูก

โอยสี่ซาหามาทมาตั้งพร้อมเพรียง

โอยพี่ชายจ้งไม่มีคำพุด สไปเอาเหมียงในค้ง

มาใส่เสี่ย ชีเกียจพุดกับเณรนอยชางเป้นไปโก

(หัวเราะ)

สี่ซาหามาทตั้งพร้อมเพรียง

กะเลยไปเปิดคลังแล้ว เขาคักเอาเหมียง
 มาใส่บาตร ชงกันกินชวดกะบเหมิก
 เออช้ชาหาบาทนทะเล เซาฮอดนั้นแล้ว
 กะลึกชะนอยเอย (หัวเราะ) มันชาคคองพระ
 คองเนร เอาทะเลบเปนนึ่งไปโคคอก
 ลิกชะมาหาทำการทำงานชะ
 คั้นไข่ไปทางโคมีแตกแกแะแกแอ
 มีแต่บุญญาบิโคนไข่โค คั้นวายุ้นำเม็ยพะญา

ให้ไปเก็บหมากพิกมาตำหมากสมแนเชียง
 ไปไปกะไปฮอดคนหมากพิก นอนชะแหลว
 กะปู้แพคามนอนชาชินหาง ผิวกอยกอยย
 มญาหมากสูงยหลคกะสิตายคอยแล้วกะมังเฝ้า
 ไข่ไปนำ ไปแล้วมีถางนอน คนหมากพิกนอย
 ันสร้างหลางย พิกช้หนูแหมเป็นจิงโค
 บอควาโหมาเก็บหมากพิกนอยแหม
 โยวมันบหลนแหม (หัวเราะ)
 มันบหลนกะบโคแหลว เขากะเลยโคไป
 ทักคนมันเอาหนอยมาตำหมากสม จิงโคกิน
 (อนงค- มันบหลนค) เป็นจิงช้ทกเทีย
 ทุกเทีย คั้นไข่ไปนึ่งกะคายมีแต่หาเสียงแก

คำศัพท์

1. แตกเอาแตก
2. เทีย
3. ใหญ่

ก็จิงไปเปิดคลังแล้วเขาคักเอาเหมียง
 มาใส่บาตร ส่งไปให้กินทุกวันก็ไม่หมด
 เออ สี่ชาหาบาทนทะเล หยुकเสียนั้นแหละ
 ลาลิกชาเสียงเนร (หัวเราะ) มันผิดจารีตพระ
 จารีตเนร เอาทะเลไม่เป็นอะไรไปโคทรอก
 ลาลิกชาเสียง มาหาทำการทำงานเสียง
 เมื่อไข่ไปที่ไหนก็มักจะมีข้อแก้ตัว
 มีแต่ไหวพริบไม่ให้ใครไข่โค เมื่ออยู่กับเม็ย
 พระยา
 ให้ไปเก็บพริกมาตำสมตำหนอยเชียง
 ไปก็ไปถึงคนพริก ก็นอนเสียง
 ก็ปู้ชาวมานอนชาไขวหางผิวปากกอยกอย
 พวกสับมะละกอกอยจะแยคอยแล้วนึ่งเฝ้า
 ไข่ไปตามไปแล้วขางมีเวลานอน คนพริกนอย
 ชูชอลอน พริกช้หนูนะทำไม
 บอโหมาเก็บพริกเม็ดเล็กนะช
 อวมันไมรวงหลน (หัวเราะ)
 มันไมหลนก็เก็บไมโคละช เขากว้างไป
 ทักคนเอาเม็ดพริกมาตำสมตำจิงโคกิน
 (อนงค-มันไมหลนหรือ) เป็นเช่นนี้ทกกราว
 ไป ถ้าไข่ไปทำอะไรก็ตามมักจะมีเรื่องแก้ตัว

- แตคนเรื่อง
 ครั้ง, กราว, ที่
 เติบใหญ่

4. ความ ^๒ จ ^๑ ริง	ความจริง
5. เ ^๒ ต ^๑ ง	ทั ^๒ บ
6. ก ^๒ ุ	ค ^๒ ุ
7. ญ ^๒ าง	เค ^๒ ิน
8. กะ ^๒ หม ^๑ นกะ ^๒ ห ^๑ ม ^๑ อง	ก ^๒ ั ^๑ หม ^๑ น ^๑ ก ^๒ ั ^๑ ห ^๑ ม ^๑ อง , ฆะ ^๒ ม ^๑ ุก ^๑ ฆะ ^๒ ม ^๑ อม
9. ช ^๒ ี ^๑ เก ^๒ ีย ^๑ ก ^๒ ช ^๑ ี ^๑ ต ^๑ ม	โค ^๒ ล ^๑ น ^๑ ต ^๑ ม
10. จ ^๒ ม	บ ^๒ น
11. กะ ^๒ ด ^๑ างกะ ^๒ ช ^๑ ว ^๑ ย	ก ^๒ ั ^๑ ด ^๑ าง
12. ห ^๒ ม ^๑ อง ^๑ เม ^๑ า	ส ^๒ ก ^๑ ป ^๑ ร ^๑ ก
13. ก ^๒ าง ^๑ เว ^๑ น	ก ^๒ ด ^๑ าง ^๑ ว ^๑ น
14. โ ^๒ ณ ^๑ น ^๑ อ ^๑ ย ^๑ โ ^๒ ณ ^๑ น ^๑ ใ ^๑ ญ	ใ ^๒ ส ^๑ เ ^๑ ล ^๑ ็ก , ใ ^๒ ส ^๑ ใ ^๑ ห ^๑ ญ
15. ค ^๒ อง ^๑ ก ^๑ ิน	ค ^๒ อ ^๑ ย ^๑ ก ^๑ ิน
16. ส ^๒ ี ^๑ ก	ส ^๒ ี ^๑ ก , ล ^๑ า ^๑ ส ^๑ ี ^๑ ก ^๑ ข ^๑ า
17. ป ^๒ อ ^๑ ค ^๑ ป ^๑ อ ^๑ ค	อ ^๒ า ^๑ ก ^๑ าร ^๑ ค ^๑ ำ ^๑ น ^๑ ำ ^๑ โ ^๒ ณ ^๑ ค ^๑ ี ^๑ ร ^๑ ษ ^๑ ะ ^๑ แ ^๑ ล ^๑ ว ^๑ ค ^๑ ำ ^๑ น ^๑ ำ ^๑ อ ^๑ ี ^๑ ก
18. เ ^๒ ห ^๑ ม ^๑ ี ^๑ ย ^๑ ง	เ ^๒ ม ^๑ ี ^๑ ย ^๑ ง ^๑ ข ^๑ อง ^๑ ก ^๑ ิน ^๑ ท ^๑ ี่ ^๑ ใ ^๑ ช ^๑ ใ ^๑ บ ^๑ ไ ^๑ ม ^๑ ห ^๑ อ ^๑ เ ^๑ ซ ^๑ น ^๑ เ ^๒ ม ^๑ ี ^๑ ย ^๑ ง ^๑ ค ^๑ ำ
19. ฉ ^๒ า ^๑ ส ^๑ บ ^๑ ง ^๑ ส ^๑ ะ ^๑ แ ^๑ ง ^๑ ก	ฉ ^๒ า ^๑ ส ^๑ บ ^๑ ง ^๑ ค ^๑ ำ ^๑ ส ^๑ ร ^๑ อ ^๑ ย ^๑ ค ^๑ ือ ^๑ ส ^๑ ะ ^๑ แ ^๑ ง ^๑ ก
20. ห ^๒ อ ^๑ ย ^๑ อ ^๑ น ^๑ ท ^๑ อน ^๑ แ ^๑ น ^๑ แ ^๑ ต ^๑ น	ห ^๒ อ ^๑ ก ^๑ ล ^๑ ม ^๑ ห ^๑ อ ^๑ เ ^๑ ล ^๑ ็ก ^๑ ๆ
21. ช ^๒ ุ ^๑ ค ^๑ น ^๑ ช ^๑ ุ ^๑ ค ^๑ น	ท ^๒ ก ^๑ ค ^๑ น ^๑ ท ^๑ ก ^๑ ค ^๑ น
22. แ ^๒ ถ ^๑ ห ^๑ ัว ^๑ แ ^๑ ถ ^๑ ช ^๑ ว ^๑ ย	ส ^๒ ง ^๑ ส ^๑ ว ^๑ ย ^๑ แ ^๑ ส ^๑ ด ^๑ ง ^๑ ค ^๑ ว ^๑ า ^๑ ม ^๑ จ ^๑ ร ^๑ ัก ^๑ ก ^๑ ั ^๑ ค ^๑ ี ^๑ แ ^๑ ถ ^๑ แ ^๑ ป ^๑ ล ^๑ ว ^๑ า
23. ส ^๒ ี ^๑ ก	โก ^๒ น
24. ข ^๒ อง	ส ^๒ ี ^๑ ก
25. ข ^๒ ว ^๑ ม	ม ^๒ อง ^๑ เ ^๑ เห็น
26. เ ^๒ ค ^๑ ี ^๑ ค	ข ^๒ ว ^๑ ม
27. จ ^๒ ี ^๑ ว	ก ^๒ ระ ^๑ โค ^๑ ค
28. โ ^๒ ญ ^๑ ม	เ ^๒ เ ^๑ ร
	โ ^๒ ย ^๑ ม

- 29. ญอ
- 30. กะป้ากะปะ
-
- 31. พะลัน
- 32. พะญา
- 33. มอกกอกมอกกอก
- 34. ญาง
- 35. ไหม
- 36. คองคีลคองชรรม
- 37. ซี่ชาหามาท
- 38. ทิลทิล
- 39. หนวย
- 40. ทังถึงเฮียง

- ยอให้ ยกให้
- ลักษณะที่ท้าวบรอน สลักเสี้ยน, กระจวี
- กระวาด
- พนัน
- พระยา
- โฉลทนา
- ย่างก้าว
- ปรับ
- คลองคีลคองชรรม
- สี่ชาหามาท
- ลักษณะอาการ เดินนำหน้า
- ใบ
- ตั้งเรียง

เซียงเหมียง

เซียงเหมียง ศรีอินอุทัย ส่วนวันที่ 2
นาย คำ พลเซียงสา วิทยากร

เซียงเหมียงแตกซอท้าวคำ

เซียงเหมียง แต่เดิมฉันชื่อว่าท้าวคำ

พ่อแม่ไปเฮ้คนาให้เลี้ยงน้อง
 ท้าวคำกะวาสิเลี้ยงให้เอง น้องสิเป็น
 จังใจกะซาง เอาแต่เบ็งน้อง
 บอานำอามทาให้แลว
 มือแลงพ่อแม่กับมาจากไอนา
 ถามวา ไอน้องมาหนาคำเป็นตา
 ซี่เคียด 1 แท ท้าวคำกะวาพ่อแม่

พ่อแม่ไปทำไรทำนา ให้เลี้ยงน้อง
 ท้าวคำกับคำว่าจะเลี้ยงให้เอง น้องจะเป็น
 อยางไรก็ซาง ใจแต่คนอง
 ไมอามนำอามทาให้เลย
 ตอนเย็นพ่อแม่กลับมาจากไรนา
 ถามวาทำไมน้องจึงหนาคำ
 นาเกลียดคนักนะ ท้าวคำก็พูดวาพ่อแม่

ไทเบ็งซื่อ ๆ กะเบ็งซื่อ ๆ คิ้ว
 มืออุบพอแมงกะไปเอ็ดน้ำเอ็ดไฮ
 กะซังควมวาอามนำอามทา
 ลางทองลางใสไหนดองแนบคอ
 ทาวคำกะวาเออ คั่นองซื่อ
 กะลางวาซัน ลางขาลางกน
 กะซึงเห็นซื่อเปี้ยนญ กะไปเออมีค
 มาปาค²ทองปาคไฮ ลางแลวกะทาแปง
 ไหนดองแลวกะเอานองลงอุ

ญามมือแลงพอแมงกะจากไฮ
 จากนากะคิใจวาลกบสองบไท
 นองบแอ³กนนมค
 กะวานองบสองไทเลย
 ตั้งแตอามนำลางทองลางใสแลว
 แมงกะมาเบ็งนอง เห็นลูกมีฮอยปาค
 จึงเบ็งลูกกะตายแลว กะเลยฮายเลยคา
 วาไททาวคำไลหนีออกจากบาน
 ทาวคำออกจากบานไปกะไปบวช
 พระเพิ่นกะไซให้เอ็ดกัจจัตระของพระนันทละ
 โคนมากะมีคตตาย เขากะนิมนต์พระไปบึงสกุล
 ชาวบานเขาทาน⁴ออย พระเพิ่นกะไซให้แบกออย
 มาสัน มาฮอดวัดเมี้ยยกะเลยนอนหลับ
 พระกะเวาวาออยนีสันตอนโคกะโค

บอกไทคนองเฉย ๆ ก็คู้เฉย ๆ ละซื่อ
 วันหลังต่อมาพอแม่ไปทำนาทำไร่
 ก็สั่งวา ไทอามนำอามทา
 ลางทองลางใสไหนดองหนอยนะ
 ทาวคำก็รับคำ เวลานองถายอจจาระ
 กลางเสียมากมาย ลางขาลางกน
 ก็จึงเห็นรกนเปื้อนออย ก็จึงไปเออมีค
 มาพาทองผาไฮ ลางแลวกะทาแปง
 ไหนดองแลวกะเอานองลงอุ

ถึงเวลาเย็นพอแมงกลับจากไร่
 จากนากะคิใจวาลกไมร่องไท
 นองไมออนกนนมหรือ
 ก็บอกวานองไมร่องไทเลย
 ตั้งแตอามนำลางทองลางใสแลว
 แมงมาคูนอง เห็นลูกมีรอยผา
 จึงคลุกตกตายเสียแลว จึงคุดา
 วาไททาวคำไลหนีจากบาน
 ทาวคำออกจากบานไปกะไปบวช
 พระทานกัไซให้ทำกัจจัตระของพระนันทละ
 นานต่อมามีคตตาย เขานิมนต์พระไปบึงสกุล
 ชาวบานเขาถวายเป็นออย พระทานกัไซให้แบกออย
 มาฉัน มาถึงวัดเมี้ยยกะจึงนอนหลับ
 พระทานกัคูนว่าออยนีสันเวลาโคกโค
 (ไมอามคิ)

นิทานทรงเครื่อง

นิทานทรงเครื่อง

ท้าวสินไช้

ท้าวสินไช้เป็นลูกนางจันทา เมียหลายคนเค
 (จารุณี - พอท้าวสินไช้ชื่อหญิงกอดะ)
 ชื่อพระยาสุลาส แม่เลาะชื่อนางหลา
 นางจันทาหละเมียเกาเพิน
 เอาเทียนห้าคนหกคนพูนหละ
 เจานายแตกเอาเมีย
 คั้นเอาลูกเศรษฐีเอาโลก
 มีทอโคเอาทั้งพี่ทั้งน้อง
 ขอนเวลาไปเอาอา
 ขอนซีไปเอากับเอากุมภพัน
 พอกุมภพันเข้ามาห่อเห็นเต่าไปออกทางคั้น
 ผัดมือเข้ายามยักสี่ไปลัด
 เอาเนี้ยเอาเด็กแตกเข้ากะบฟ่าวไป
 ญามมันออกไปแล้วจึงไป
 ขึ้นไปคั้นขึ้นไปกะมแตนางสุมตทานั้นหละยุพเดียว
 ขึ้นไปคั้นขึ้นไปทั้งเฮียนเหล็กวลา
 และพำเพียงเห็นถวนสุอัน
 แลวจึงตีแดงเวาทวงคิงไปกา
 ไผพเนายูนี้เห็นแควบคิงแทน
 เห็นกับตาคักแนอนยาลัวะขึ้น
 หญิงว่าเป็นกษัตริย์เข็ยเคินถึงตามควา

เรื่องที่ 1 ท้าวศิลาปชัย

นางผิ่ง ไกรสรกุล วิทยากร

ท้าวศิลาปชัยเป็นลูกนางจันทาเมียหลายคนนะ
 (จารุณี - พอท้าวศิลาปชัยชื่ออะไรนะคะ)
 ชื่อพระยาสุลาส แม่ชื่อนางหลา
 นางจันทานั้นหละเมียเกาทาน
 เอาเมียคราวหนึ่งห้าคนหกคนโน้นหละ
 เจานายแตกเอาเมีย
 ถ้าเอาลูกเศรษฐีเอาเลย
 มีเท่าไรเอาทั้งพี่ทั้งน้อง
 ตอนเวลาไปเอาอา
 ตอนจะไปพุกกับกุมภพัน
 พอกุมภพันเข้ามาห่อเห็นเต่าไปถึงกลางคั้น
 พอตอนเข้าเวลายักสี่จะไปชโย
 เอาเนื้อแต่เขาก็ไม่รีบไป
 เมื่อมันออกไปแล้วจึงไป
 ขึ้นไปก็มีแตนาง นางสุมตทานั้นหละอยู่คนเดียว
 ขึ้นไปบนเรือนเหล็กวลา
 และพำเพียงเห็นถวนทุกอัน
 จึงเสแสรัง พุกทวงคิงและกลา
 ใครหนออยู่ในห้องไม้ไหวไม้
 เห็นควยตาแแล้วอย่าหลบลัวงัน
 หรือว่าเป็นกษัตริย์เข็ยเคินถึงตามขาว

หญิงบ่เบี่ยงบินหนาไปกำอำไทแทนอ
 เลากะบปาก เวายูอนันมีนแมนแนวคนเท
 วาจาเสียงออกพอนานนุมนอนนอยสองเวาแอ
 นม

กะมาถึงทีเวามา สืบตามหญิงวานางคานตาม
 ซือลือ

อนัน บแมนศาลาเททางคนเคยแะคอก
 ปางเลิศล้ำมีเจ้ายูแผงวะขัน

เพินกะวากะเห็นสถานทรง
 เสนอสมกะมาแวนางเอย

ให้พิชอจอกหญิงนอยเพิงพาแแนเกาะพะนำ
 คั้นแมนเจ้าแะแล้วเชิญคุมเคินกายชะคิ
 มันสิเป็นเวลาคอปะอวของคชอย

คั้นขันกะเข้าเหลียวดู
 ขอเข้าเยียนหลังลำภายใน

คั้นพอใจกะสิเคินคุมไปหน้า
 หญิงวานางคั้นไคฉุันคำคูลาบ

กักสมเวาไคฉุันเข้ากะเลาหัว
 นางกะของเบิงหนาแล้วเลา เลาหัว

เคกนอย ๆ หัวทอพูฮอย
 มิ่งสิมาเวียนจายูหญิงสนัน

คือมานานหนึ่แทขุนมารสิมาฮอก
 มันสิจับป็นบ่อกิมเหมียงเมียบเียนเคอวะขัน

โอ้ยคั้นแมนว่าจันนี้ สีเสียดาเป็นเป่า

ไยไม่หันหน้ามานหันนอย

นางก็ไม่คอบ พุคยูนันแะละ

วาจาเสียงออนคังทงออนนอยเรียกรอง
 หานม

ก็มาถึงทีพุกมาสืบตามคุช็เกียจตาม
 ซือหรือ

ทีนี้มีไซศาลาหลังนอยทางคนเคยแะคอก
 เป็นปางปราสาทเลิศล้ำมีเจ้ายูแผงว่างัน

ทาวก็วาเห็นสถานกว้าง
 เรือนรมเียนก็มาแะนางเอย

ให้พิชออยูชวค รุยามพิงพาหนอยเดอะนะ
 ณาแมนเจ้าแะแล้วเชิญคุมเคินผานเสียนะ

มันจะเป็นเวลารายคอปะอองคทาน
 ณาอย่างนั้นใครจะเข้าเหลียวดู

ขอเข้าเยียมแลดูภายใน
 ครั้นพอใจก็จะเคินคุมไปข้างหน้า

นางไคยินถ้อยคำเช็ดหลาบ
 กักริมผีปากพุกไคยินพุกก็ชวนหัว

นางก็แอบคุดหน้าแล้วก็หัวเราะ
 เค็กนอย ๆ หัวเทาพูฮอย

มิ่งจะมาเวียนพุกอยุ่ทำไมเช่นนี้
 ไยไม่รีบหนี ขุนมารจะมาถึง

มันจะจับป็นเมียงกิมเมื่อยามเียนว่างัน
 โอ้อันวาจันนี้จะพุกไปเปลาเปลา

ให้พี่ขอเตาะตองนมหนองบโศคมายไค้ฤา

(หัวเราะ)

ท้าววาเป็นกษัตริย์ห้องหัวเพียงเทวรูป พุนเค
เห็นว่าเด็กหนุ่มน้อยโง่มาสั่งแงงอนแนต
สั่งมาเอาแต่คุณฉวอวางขุนมารมาชมแทนอพะนา
กุสิลูกชอกทองกุกากัวมันพุนตัวหลานวา
ไค้เวากันยูหลายควม

กะสิพอยแสบสา่งเซนซ้อสัททันต์

กะคือจิงหญาคาแฉงหุชญันลม วากุมกัถพ์เบง)

เพินสิไชเชิงเงยของแลกูหนา กะไชปักกะตุ
เอาหลาน

แล้วจิงเห็นกะบวนท้าวชงเยาว์อองอน

เหลียวเว บึงคือเซี่ยลูกหลานแทนา

กะคือค้ำฮักะนึ่งที่ตามกู

กุมมีมาแต่สิโค ถึงชอยเป่นแนวเซี่ยกษัตรา

โตนอจาจโคเค ชะซอนหน้าไชแจงบั้ง

เฮันนี่เป็นกษัตริย์เซี่ยพะญาเมียงกุสลาสอันแหลว

แควาญกษเแอมอุมเอาไค้ควนหนี

พอกะคือคังแคน กั้นโศกมานาน

กะจำเอาหลานพุนหลังสืบเอาพระองค์นอง

ต้องให้ไชหลาน นางกะฎุกไชเกาดนอมแล้วจิงจำ

โอย เมื่อวาหลานมานันเนาปางบิตุเลศ

ให้พี่ขอเตาะตองนมหนองไม้โปรคปรานไค้ฤา

(หัวเราะ)

ท้าววาเป็นกษัตริย์ห้องหัวเพียงเทวรูปโน้นนะ
เห็นว่าเด็กหนุ่มน้อยโง่มาเล่นแงงอน
โง่มาเอาบุญคุณฉวอวาง ขุนมารมาชมกันนั้นกะ
ลูกอีกทองหนึ่งใจกลากวามันนี่นา หลานวา
ไค้พุกกันออยู่หลายคำ

ถ้าจะเปรียบข้างซ้อฉัพทันต์

ก็เหมือนเอาหญาคาแฉงหุชญันลม
(วากุมกัถพ์ไมเบง)

ทานจะไชเชิงเงยสองแลกูหนาก้เป็คประค
รับหลาน

แล้วจิงเห็นหน้าหลานท้าวคูนเยาว์วัย

พิศดูเหมือนเซี่ยลูกหลานจิงจิง

ก็คิกรูคะนึ่งที่ตามกู

กุมมีมาจากไหนถึงฉนเป็นเซี่ยกษัตรา

ผองอจาจโคนะจิงซอนหน้าไมแจงบั้งไช

เรานี่เป็นกษัตริย์เซี่ยพะญาเมียงกุสลาส
นั้นแหละ

แควายกษเแอมอุมเอาไค้ควนหนี

พอกก็คังแคนกั้นโศกมานาน

จำที่เราหลายผุอยู่หลังสืบเอาพระองค์นอง

ร้องให้กับหลาน นางก็ยกมือใส่เกล้าแล้ว

จิงพควา

โอย เมื่อหลานมานันบิตุเรศ

ینگยูสว่างแสนสวยคอยสำลำนทีฤา
 ทาวคอบคนฉึ่งยูแทเห็นใจคอกอาเออย
 แควอฉึ่งเขินซัดเฮียงอาโกเจ้า บมึไผแท้ทำ
 การให้
 คุงคนถึงเจ้าบมึ
 ไคแต่ลูกแกนนอนัน เกิดคูนหลัง
 สองอาสาซังมา ถึงนอง
 เอาแต่เจ้าอาออกองคกษัตริย์
 หลานสิพาอาหนีในวั้นนี้
 อาจิงปูนแปงเมียนปะคัมไวเวียนเทียว
 โอย คั้นสิฟ้าคองคั้นลักลอบมารหนี
 อาจะตายกายกรรมบทวงคั้นไคค
 ให้อาเจ้ามาสะกอน
 คั้นอา เจ้ามาฮอกแล้วสิจำให้ซงตาม
 กะเลยเวากันว่า เอ็คจิงโคกะวาแต้วไคนี้ค
 เจ้าวาคินขนาดแท เขาพูนหละแงคเค
 คั้นเจ้ากาขนาดเทหลงเคชศรีศิลป์เบ็งคู
 ขอให้อาคอยเห็นเลียงประการคิฮาย
 พอวาแล้ว ทาวกะเลยฉ้างฉ้างลงจากสณานอา
 ภูธรเคาะคอยขนูเพียงพั้น
 ปั้นแสวงซันเวลากอง เกื่อน
 สวรรคโลกฉน เทวทาวพั้นเพื่อน
 จากุมบางนครถอยหลัก
 ชุมมุเสมียนวางคาม กะคาชสอ
 นางคั้นฉานคูนอบ ฉะกาชหาย
 โจมเอาหลานลูปเซชชมเกม

เนาออยสว่างแสนสวยคอยสำร่าญทีฤา
 ทาวกลาวคอบทานออยแทเห็นใจคอกอาเออย
 แควอฉึ่งเขินซัดเรื่องอาโกสทานไม่มีใคร
 ทำการให้
 เคนมาถึงทานไม่มี
 ไคแต่ลูกแกนแกว เกิดมาที่หลัง
 ซันอาสาซังมาถึงนอง
 ตามแต่อาองคกษัตริย์
 หลานจะพาอาหนีไปในวั้นนี้
 อาจิงจิกแจงเครื่องประคัมไวเวียนเตียว
 โอ ถ้าจะพาเดินคั้นลักลอบหนีมาร
 อาจะตาย กายกรรมไม่กลับคั้นไค
 ให้อาเจ้ากลับมาเสียกอน
 เมื่ออามาถึงแล้วจะวาให้ซงตาย
 ก็เลยพุกกันว่าทำอย่างไร ก็ว่าฉวตค
 หลานวาคิจริง ๆ ขุนมารยั้งเกงคีกวา
 ฉาหลานกลาแทจิงให้หลงเคชศรีศิลป์คูสิ
 ขอให้อาคอยคูเรื่องประการคิฮาย
 พอพุดแล้วทาวก็เลยฉ้างกวลงจากสณานอา
 ภูธรเคาะคอยขนูเพียงพั้น
 ปั้นแสวงซันเวหากอง
 ทองสวรรคโลกฉน เทวทาวพั้นเพื่อน
 จากุมบางนครหลวงถอยหลัก
 พวกเสมียนเห็นแล้ววางกระคาชคินสอ
 นางเห็นแล้วกลัวเด็กยูเยาว
 โยบเอาหลานลูปเซชชมเกม

อาแหงแหงมาอาออก
 ฤทธิเดชเจ้าแจจกัวยังใจอา เอย
 ฤทธิชอยสิพอเพียงฮอกกันบพะน่า
 อากะญกไซ เกาถนอมไวจ้งจา
 บมีพูเพียง เสมอลาชลานฮักฮอกแหลว
 หลานแกนถนอัน กิกลุนหลัง
 คันเกิดแทนานอาญังกะบพอยเมียงบ้านวะชั้น
 อาเนมาสมสงารวมมารนานขนาด
 มันกะอุปฐากเทคุณ เกาถานมัน
 ให้เจ้าอญญิงชามเมืออามา
 พอให้อาไคเห็นเลียงปะการกฮายวะชั้นคอก
 คันมันมา ถึงห้องเห็นเฮานอยออนหันเคอา
 มันสิทำมอกมางเฮาฮายบคเค
 ปะไปกอนมันชะเป็นหญิงวะชั้น บเป็นหญิงคอก
 อาบให้เป็นหญิง อาสิล็บลองวะชั้น
 พอญามมันสิมากะโจอมเอาหลาน
 ไปไว้ในคองคอกไมยูไนฮันพูน
 หอนนพินพินห้องช้อล่อพูนเคฮันเพินนะ
 คอกไมเอามาบุชาเมย กองเพียงพูน
 ไปเที่ยวกะเอาไปเชียงไวในคองคอกไม

ฮานันกะสิกาเว ถึงกมภันต์เข้าป่าหิมพานต์ยามาศ
 พอแมนแสงสอคมมารเจ้ากะตาวคัน
 มันกะคิดหวงไทความโสภะพละคจิต
 สองตาคนเสมนมัวมีแกม

อาหวงแหงเจ้าไม่มีค้ำกล่าว
 ฤทธิเดชของเจ้าคักยอย่างไรอาเอย
 ฤทธิฉินจะพอเทียมเท่ากันหรือไม่
 อาภัพนมมือไว จ้งพุคจา
 ไม่มีผู้ใดเทียมเท่าเสมอทั้งราชหลานรักแล้ว
 หลานแก้วแก้วที่เกิดภายหลัง
 ถ้าเกิดก่อนอาภัพพลัดพรากจากบ้านเมือง
 อามาสมสงารวมมารนานมาก
 มันก็อุปฐากจริงคุณเขากมี
 ให้เจ้าอญญิงยังจนกว่าอามา
 พอให้อาไคเห็นเรื่องประการกฮายว่างั้นคอก
 ถ้ามันมาถึงห้องเห็นเฮานอยออนนั้นฮืออา
 มันจะทำร้ายแรงให้มรณาไม่คินะ
 ไปกอนมันเสียเป็นไร อาว่าไม่เป็นไรคอก
 อาไม่ให้เป็นอะไร อาขอรับรองว่างั้น
 พอเวลามันจะมาจะโอบอุมเอาหลาน
 ไปไว้ในคองคอกไมอยู่ในเรือนโน้น
 หอนนพินพินห้องช้อล่อพูนนั้นแหละ
 คอกไมเอามาบุชาเมยกองใหญ่โตเท่าโน้น
 เวลาไปเที่ยวก็เอาหลานไปชอนไว้ในคอง
 คอกไม

คราวนี้กล่าวถึงกมภันต์เข้าป่าหิมพานต์ยามาศ
 ตะวันยอแสงสอคมมารเจ้าก็ควนคิน
 มันก็คิดหวงไท ความโสภะพละคจิต
 สองตาคนเสมนมัวมีแกม

เห็นว่⁺า⁺า⁺การ⁺ร⁺าย⁺เห็น⁺มา⁺มี⁺ห⁺ล⁺าก
 มี⁺ม⁺ู⁺ไม่⁺ ข⁺น⁺ข⁺ว⁺น⁺ห⁺ว⁺ท⁺าย⁺ข⁺ง⁺ล⁺าง
 มี⁺ค⁺ม⁺ัว⁺เก⁺า⁺ม⁺ัว⁺เม⁺ก⁺ม⁺ัน⁺ท⁺ัน
 มี⁺น⁺กะ⁺โ⁺ย⁺อ⁺า⁺ค⁺ม⁺อ⁺าน⁺ม⁺น⁺ค⁺อน⁺แ⁺ก
 กะ⁺บ⁺ค⁺าย⁺อ⁺า⁺ค⁺ม⁺เบ⁺น⁺จ⁺อ⁺ม⁺ัน⁺เม⁺ีย⁺
 ข⁺า⁺ล⁺าก⁺ก⁺็⁺ย⁺ว⁺ก⁺อ⁺ไม⁺ข⁺า⁺ค⁺เ⁺ิน
 มี⁺น⁺ช⁺ู⁺ฤ⁺ท⁺ี⁺ท⁺าว⁺ส⁺ิน⁺ไซ⁺ มา⁺ค⁺ัน⁺ก⁺าน⁺ ๆ⁺ มา
 ถ⁺ก⁺ข⁺า⁺กะ⁺บ⁺ม⁺ป⁺า⁺ ค⁺ำ⁺ก⁺อน⁺ท⁺ิน⁺พ⁺ัง⁺ค⁺ัน⁺ ๆ⁺ ค⁺าน⁺ ๆ⁺

ก⁺ก⁺ณ⁺ง⁺ก⁺ก⁺ณ⁺ง⁺ค⁺ม⁺ล⁺ง⁺มา⁺ห⁺ม⁺ิ⁺ค⁺
 (จ⁺าร⁺ุ⁺ณี⁺ - ต⁺า⁺กะ⁺เส⁺ม⁺น⁺น้ำ⁺บ⁺ค⁺ะ⁺)
 โ⁺ย⁺ค⁺า⁺กะ⁺ม⁺ัน⁺บ⁺ข⁺ัน⁺ บ⁺เห็น⁺ช⁺ง⁺เ⁺ล⁺ย⁺ ง⁺ม⁺ข⁺าว⁺มา⁺

มา⁺ฮ⁺อ⁺ค⁺เ⁺ย⁺น⁺กะ⁺มา⁺ล⁺ม⁺ค⁺ัน
 ล⁺ง⁺เ⁺ก⁺ัน⁺บ⁺าน⁺ห⁺ัน⁺ โ⁺ค⁺ท⁺อ⁺ก⁺
 มี⁺น⁺ถ⁺อ⁺ค⁺า⁺บ⁺ไ⁺ค⁺ ช⁺ู⁺เ⁺ย⁺มี⁺น⁺ถ⁺อ⁺ค⁺า⁺บ⁺ไ⁺ค⁺
 น⁺อ⁺ก⁺บ⁺าน⁺พ⁺ูน⁺ บ⁺ให้⁺เ⁺ม⁺ีย⁺เห็น⁺เบ⁺น⁺ญ⁺ก⁺ษ⁺จ⁺ัก⁺เ⁺ย⁺
 พ⁺ัง⁺เส⁺ย⁺ค⁺าง⁺อ⁺ิม⁺ ๆ⁺ ย⁺
 เ⁺ม⁺ีย⁺เ⁺ิน⁺กะ⁺โ⁺ย⁺ฟ⁺าว⁺แล⁺น⁺แ⁺บ⁺แ⁺ญ⁺²
 ไป⁺เ⁺อ⁺ัน⁺ถ⁺า⁺ม⁺ง⁺อ⁺ย⁺ช⁺าน⁺³
 โ⁺ย⁺ว⁺ัน⁺นี้⁺เบ⁺น⁺จ⁺ัง⁺ค⁺เ⁺เ⁺น⁺ห⁺า⁺เ⁺ม⁺ีย⁺ห⁺า⁺ถ⁺ี⁺⁴แท⁺น⁺อ⁺
 ช⁺ู⁺ม⁺ือ⁺เจ⁺า⁺มา⁺ล⁺ว⁺ง⁺ข⁺ัน⁺ค⁺อ⁺ง⁺าย⁺ค⁺าย⁺น⁺น⁺เ⁺ค⁺
 โ⁺ย⁺ว⁺ัน⁺นี้⁺พ⁺ัก⁺เ⁺็บ⁺ร⁺อน⁺ ๆ⁺ เ⁺ัง⁺ค⁺า⁺ม⁺ัน⁺เ⁺ม⁺ีย⁺
 น⁺าง⁺เ⁺ย⁺ล⁺ม⁺ล⁺ง⁺ท⁺อง⁺เ⁺็บ⁺เ⁺น⁺เ⁺ย⁺ข⁺ำ⁺เบ⁺ย⁺
 ล⁺ง⁺ไป⁺โ⁺ย⁺ม⁺ี⁺เ⁺อ⁺ช⁺ัน⁺มา⁺ ช⁺ัน⁺มา⁺ฮ⁺อ⁺ค⁺เ⁺ย⁺น⁺กะ⁺ล⁺ม⁺ค⁺ัน⁺ล⁺ง

เห็นว่⁺า⁺า⁺การ⁺ร⁺าย⁺เห็น⁺มา⁺มี⁺ห⁺ล⁺าก
 แม⁺ก⁺ห⁺ม⁺ู⁺ไม่⁺ข⁺ว⁺าง⁺ก⁺ัน⁺ส⁺ง⁺ล⁺าง
 มี⁺ค⁺ม⁺ัว⁺ข⁺ม⁺ก⁺ข⁺ม⁺ัว⁺เม⁺ข⁺ม⁺ัน⁺ท⁺ัน
 มี⁺น⁺ก⁺โ⁺ย⁺อ⁺า⁺ค⁺ม⁺อ⁺าน⁺ม⁺น⁺ค⁺มา⁺แ⁺ก
 ก⁺็⁺ไม⁺ค⁺ล⁺าย⁺อ⁺า⁺ค⁺ม⁺ จ⁺ิ⁺ต⁺า⁺จ⁺อ⁺ม⁺ัน⁺เม⁺ือ⁺ย⁺
 ข⁺า⁺ล⁺าก⁺พ⁺ัน⁺เก⁺ย⁺ว⁺ก⁺อ⁺ไม⁺ข⁺า⁺ค⁺
 มี⁺น⁺ช⁺ู⁺ฤ⁺ท⁺ี⁺ท⁺าว⁺ส⁺ิล⁺ป⁺ั⁺ช⁺ัย⁺เส⁺ย⁺ค⁺ร⁺ิน⁺ ๆ⁺ มา
 ก⁺าว⁺ข⁺า⁺ก⁺็⁺ไม⁺พ⁺น⁺ป⁺า⁺ ข⁺น⁺ก⁺อน⁺ท⁺ิน⁺ล⁺ม⁺ค⁺ร⁺ิน⁺ ๆ⁺
 ค⁺ร⁺าน⁺ ๆ⁺

ค⁺น⁺ย⁺ง⁺ค⁺น⁺ย⁺าง⁺ค⁺ม⁺ล⁺ง⁺มา⁺ห⁺ม⁺ค⁺
 (จ⁺าร⁺ุ⁺ณี⁺ - ต⁺า⁺เ⁺ข⁺ม⁺ัน⁺ค⁺ว⁺ย⁺ไซ⁺โ⁺ย⁺ม⁺ค⁺ะ⁺)
 โ⁺อ⁺ ค⁺า⁺ก⁺็⁺ล⁺ม⁺ไม⁺ข⁺ัน⁺ ม⁺อง⁺ไม⁺เห็น⁺เ⁺ล⁺ย⁺เ⁺ก⁺ิน

ค⁺ล⁺ำ⁺ท⁺าง⁺มา⁺
 มา⁺ถ⁺ึง⁺เ⁺ร⁺็⁺อน⁺ก⁺็⁺มา⁺ล⁺ม⁺ค⁺ร⁺ิน⁺
 ค⁺ร⁺ง⁺ล⁺าน⁺บ⁺าน⁺น⁺ัน⁺ค⁺ัว⁺โ⁺ค⁺เ⁺ท⁺า⁺ญ⁺เ⁺า
 มี⁺น⁺ถ⁺อน⁺ค⁺ร⁺า⁺บ⁺ไม⁺ไ⁺ค⁺ ⁺ท⁺ุ⁺ค⁺ร⁺ัง⁺มี⁺น⁺ถ⁺อ⁺ค⁺ร⁺า⁺บ⁺ไ⁺ค⁺
 ถ⁺อ⁺ค⁺ว⁺ัน⁺น⁺อ⁺ก⁺บ⁺าน⁺ไม⁺ให้⁺เ⁺ม⁺ีย⁺เห็น⁺ว⁺า⁺เบ⁺น⁺ย⁺ก⁺ษ⁺ส⁺ัก⁺ท⁺ี⁺
 พ⁺ัง⁺เส⁺ย⁺ค⁺ร⁺าง⁺อ⁺ิม⁺ ๆ⁺ อ⁺ย⁺ุ⁺ที่⁺น⁺ัน⁺
 เ⁺ม⁺ีย⁺ก⁺็⁺ร⁺ี⁺บ⁺ว⁺ิง⁺ไป⁺
 ไป⁺เ⁺ร⁺ี⁺ย⁺ก⁺ถ⁺า⁺ม⁺ที่⁺น⁺อ⁺ก⁺ช⁺าน⁺
 โ⁺อ⁺ว⁺ัน⁺นี้⁺เบ⁺น⁺อะ⁺ไร⁺ เ⁺ร⁺ี⁺ย⁺ก⁺ห⁺า⁺เ⁺ม⁺ีย⁺ห⁺า⁺บ⁺าน⁺น⁺ัก⁺กะ⁺
 ท⁺ุ⁺ก⁺ว⁺ัน⁺เจ⁺า⁺ก⁺็⁺ล⁺ว⁺ง⁺ข⁺ัน⁺ค⁺อ⁺ง⁺าย⁺ค⁺าย⁺น⁺น⁺เ⁺น⁺า
 โ⁺อ⁺ว⁺ัน⁺นี้⁺พ⁺ัก⁺เ⁺็บ⁺ร⁺อน⁺ ๆ⁺ ⁺ห⁺ัง⁺ค⁺า⁺ม⁺ัน⁺เ⁺ม⁺ือ⁺ย⁺
 น⁺าง⁺เ⁺ย⁺ล⁺ม⁺ล⁺ง⁺ท⁺อง⁺เ⁺็บ⁺เ⁺น⁺เ⁺อ⁺ไม⁺ส⁺บ⁺าย⁺
 ล⁺ง⁺ไป⁺พ⁺ย⁺ง⁺ร⁺ัก⁺ร⁺แ⁺ว⁺ช⁺ัน⁺มา⁺ ช⁺ัน⁺มา⁺ถ⁺ึง⁺เ⁺ร⁺็⁺อน⁺ก⁺็⁺ล⁺ม⁺อ⁺ก⁺

ด้งบพันไคเ ชาหองเ ชาหับโอยมาฮอดหอง
 มาเหม็นสาบควาคนเทออพะนา
 แมนมี่ฟูไคมาทองเทียวทางน้อ
 โอยไผลิมำตามเฮียนเ เจ้า
 ฟูไคลิมำฮอดคณอฉควาฮะเนียบ
 ขอยกะเปนคนเทออการณิกชาติ
 ฮูวาเหม็นสาบเนียบคิงขอยกะด้งมัตวาระชั้น
 โอยควาคนสามกะบสมเ สมอนองคอก
 เห็นทีสิแมนพงศาเขียนำสารไซฮอด
 ฮะซอนหนาดนอมไวสีโคนอวะชั้น
 มั้นบเขียนำนางเสียดนคังใจเห็นเมียบใหญ่
 เฝินบอยากเมียบ
 โอยไผลิมำตามเฮียน
 เจาयाลอนมาตานกอนวะชั้น
 ชาติสิฟางตายวายหมั้นลอนมาตาน
 มะวาโตมี่เขียบ ทำพิชิตันฮอดมาพอพิชิตัน
 มีหามเโทษะทำ เวาคำโคกะบเขียบเทออวะชั้น
 โอยกองคอกไมเททอคเคียงภูหนเค
 แสนคนจักยู่ในบมฮู เฝินเหลียวเห็นแล้ว
 นางเคียดขิน ญิกษุญเญูนางเคียดคิมสติ
 มั้นกะนังหลับแคปางคอมนอย
 ฟังเสียดกรนกองพระมณเฑียรเครงคิน
 ฮองปานวาเสียดข้างฮองฮิม ๆ ยูเฝินหลับนัน
 อายนันกะเลยของแยง⁵มาชันคอก
 ของแยงมากะปะอามะไปวะชั้น
 โอยอากะพองฮองพองให้

ยังไมพันเชาหองเชาหับ โอยมาถึงหอง
 มาเหม็นสาบควาคนเทออ ๆ
 หรือมีโครมาทองเทียวทางน้อ
 โอยใครจะมากาบบานเ เจ้า
 ใครจะมาถึงน้อ
 ฉินก็เปนคนเทออ ๆ คูออการณิกชาติ
 รูวาเหม็นสาบเนียบคิงขอยกะด้งมัตวาระชั้น
 โอยควาคนสามคนก็ไม่เทอออง
 เห็นทีจะไซพงศาเขียนำสารมาถึง
 นางจึงแอบฮุกซอนไวทีโคนอ
 มั้นไม่เชื่อ คับแค่นใจทีเห็นเมียบรองให้
 นางก็ไม่อยากกลับ
 โอยใครจะมากาบทา
 เจาอยากลวาวาจาแกลงวางัน
 การวามีชาติเขือให้คนทา
 มาวาตัวมีเขือ ทำพิชิตันคั้นมาถึงพบฮูน
 หามไม่ให้ทำพุดคำโคทำไมไม่เขือนะ
 โอยกองคอกไมเททอคเคียงภูหนันแหละ
 แสนคนจักยู่ข้างในไม่มีรู เขามองเห็นแล้ว
 นางโกรชขันมา ยักนให้ดูรูวานาง โกรชกัคไคสติ
 มั้นกันังลงหลับในปางวังนอย
 ฟังเสียดกรนกองพระมณเฑียรเครงครัน
 คังรายกับข้างรองฮิม ๆ เวลาหลับนัน
 อายนันก็เลยของมา
 ของมาก็บอกอวาไปกันไคแล้ว
 โอยอากัทั้งรองทั้งรำให้

เล้าเคี้ยกเล้าสุน หลานมาญาทกะคอกะเคี้ย
 ญ้งมา เกี้ยวหน้าแควัญญักษ์ จังซันไปนอ
 ไป ๆ กะจิงวาไปฮอกเก็งทาง ไปคั้นนััน
 มั้นโก สามโณชนแล้ว
 จังไปอาศัยเชียงนางในตำ
 กะเออนางฝากไวสะเพาะในตำ ฝากไว้ในตำ
 ฝากแมษรณีไว้กะเอิ้นซังหลานว่า
 หลานสิคินไปเบิงญักษ์ยามันตาย จักกะนอย
 ซันบเฮ็ดตามนี้ อากะเจบตายคาวนี้
 เพินกะมา มากะนอนกญูกาก ๆ ยู
 พอแจงสว่างกะมาฮอก
 มาคักคอกอชากกั้ง เกียกทั้งทะเลาย
 โทมันลูกเลียดฮวยโองลง
 กะเกิดเป็นญักษ์เจ็ดโต กะชาเหมิดเทิงเจ็ด
 กะเกิดไม้อีก โทละเจ็ดสามเทียบมันสิมทอโค
 ฤทธิมันนะ เลียงโณปานันละกุมภักทนะ
 (จารุณี - คอสูกันคิมคิน)
 โอียบโคคอสูคอกมาคณพุน
 (จารุณี - เปนเจ็ดโตแล้วเฮ็ดจิงโตจิงโต
 ชาละฮะเนี่ย)
 ชายูหนละ โตะเคียวตายไปแล้วเกิดเป็นเจ็ดโต
 ชาอีกเจ็ดโต เกิดเป็นอีก โตะละเจ็ดสามเทียบเทียบ
 วาแควแจงมานี้กะเหาะขึ้น
 ไปเทิงอากาศไปปาวมูม้นมา

ศิลปชัยโกรชนิก หลานมาควความลำบาก
 ยิงมาผูกพันกับญักษ์ เป็นอย่างนั้นไป
 ไป ๆ แล้วไปถึงครึ่งทางไปคั้นนััน
 มั้นโกลสามโยชนแล้ว
 จังไปอาศัยแอบซอนนางไว้ในตำ
 ก็เออนางฝากไวเฉพาะในตำ ฝากไว้ในตำ
 ฝากแมษรณีไว้ ก็เรียกหลานมาสั่งว่า
 หลานจะกลับไปคูกฤษ อยาฆามันให้ตายนะหลาน
 ถ้าไม่ทำตามนี้อาจจะเจบตายเท่านั้น
 ทานก็มา มาถึงก็เห็นนอนกรนดังสนั่นอยู่
 พอสว่างก็มาถึง
 มาคักคอกอชากกั้ง เกลือกทะเลาย
 คัวมันลูกเลียดหลังไหลลง
 ก็เกิดเป็นญักษ์เจ็ดคนก็ฆาหมคทั้งเจ็ด
 ก็เกิดใหม่อีกคนละเจ็ด สามทีจะมีเทาไหว
 ฤทธิมันมาก เรืองใหญ่ขนาดนั้นละกุมภักทนะ
 (จารุณี - คอสูกันเทรคะทิม)
 โอไมโคคอสูคอกกราวหลัง
 (จารุณี - เปนเจ็ดคนแล้วทำอย่างไรจึงฆา
 โตะละคะ)
 ฆาอยู่นั้นหละคนเคียวตายไปแล้วก็เกิดเป็น
 เจ็ดคน
 ฆาอีกเจ็ดคน เกิดเป็นอีกคนละเจ็ดสามครั้งสี่ครั้ง
 พอสว่างก็เหาะขึ้น
 ไปบนอากาศไปปาวร้องให้พวกมา

มีคพำมีคหมอกมา กะฉัดควาโอย
 กุมภกัณฑ์จิงแมนโง
 เด็กน้อยทอไปมีอนี่กะไปปาวคนมา
 บพอดึกแปกขุ่ปายในกอกวะชั้น
 พวกญกษทั้งหลายกะวา
 ตายพูนึงกะกายเป็นเจ็คคน
 วาให้ชวนพี่น้องมาพี่น้องกะวา
 อยุ่เด็กน้อยทอนี่กะยาน
 มันชาญกษคายเหมิก หมวคเท็งทกคนกะไปน้ำ
 กั้นเค
 ญานถายูหนทาง
 มาชุมนุมมาแซว¹⁰ ไชกันชะแล้ว
 เวากันหมวคทกคน
 เสาณคั้นไปฮอดคบ้านนบโคคคอกวะชั้น
 ทองซาอายุสินไชนี้กอน
 โตเฮาสีได้เป็นเอกลาชวาชาญกษคาย
 มาฮอดแมนน้ำใหญ่เกลยพากันไปอาบนน้ำ
 เลยชุก¹¹ ทาวสินไชลงน้ำ
 แล้วแลนไปบอกอวาา สิ้นไชตกนน้ำตายแล้ว
 อากะฮองไห่น้ำหลานคิน¹² ตายโอยกิงเกียก
 ลีเสย¹³
 พวกหลานกะเลยวา โอยอะชุกให้เถาะ
 หลานญิงหลายคนญุกอกวะชั้น
 อากะเลยวา ทกฮอนทาวเททอคคิงเคี้ยวกะบบาน อากะเลยวา ทกฮอนทาวเททอคกายก็ไมเท่า
 สิ้นไชพจมน้ำตาย

มีคพำมีคหมอกมา เขากลับว่า โอย
 กุมภกัณฑ์จิงแมนโง
 เด็กน้อยทอเท่าหัวแม่มือก็ไปเรียกคนมา
 ไมพอดึกแปกขุ่ปายในกอกวะชั้น
 พวกญกษทั้งหลายก็ว่า
 ตายคนหนึ่งก็กลายเป็นเจ็คคน
 วาให้ชวนพี่น้องมาพี่น้องก็ว่า
 อยุ่เด็กเท่านักกลัว
 มันชาญกษคายหมค พวกทกคนก็ไปค้วยกัน

กลัวจึงคอยอยูตามหนทาง
 มาชุมนุมรวมกัน เสียแล้ว
 พุคกันทั้งทกคน
 เรานี้ถ้าไปถึงบ้านนี้ไม่ได้มีความดีหรือ
 ทองซาอายุศิลป์ชัยนีกอน
 ตัวเราจะได้ใหญ่กว่าชาญกษคาย
 มาถึงแมนน้ำใหญ่เกลยพากันไปอาบนน้ำ
 เลยตลกทาวศิลป์ชัยตกนน้ำ
 แล้วไปบอกอวาา ศิลป์ชัยตกนน้ำตายแล้ว
 อากะร้องไห้ถึงหลานคินกลิ้งเกลือก
 ไปมา
 พวกหลานเลยวา อยาร้องให้เลย
 หลานยังมีอยู่หลายคนหรือกว้างนั้น
 อากะเลยวา ทกฮอนทาวเททอคกายก็ไมเท่า
 ศิลป์ชัยญจมน้ำตาย

กู่มาเห็นสู่มื่อวานนี้ตัว สูบชาติตายลือวะชน

สองไ้หน้าหลาน ลูกสาวกะเอาไปนำเค
นางสีตัจฉินทรณะกะเลยชวคลดก¹⁴

อยากจับอยากบาย

สองไ้ โอโย คั้นแมนเฮายูหองเป็นชอคมิง
กษัตริย์

มีแคคนสามานย์มุดมแดงคั้น

คั้นแมนเมี้ยฮอคบานสีเฟิงไ้ละแม

แมคักวาเมี้ยฮอคบานเฮายูหองกะเฟิงลูงหินแล้ว

กะเลยไปสองไปไ้

เอาชองกับแหวนกับผ้าสไปผืนหนึ่ง

ไปเอ็คเป็นหลักบิวเวอะ ๆ ยู

ชองกับแหวนฮันเชียงไว

คั้นพูดโคมาเห็นไ้เอาไปถววยพระญา

พอคินายฮอยเกามา คักมาเห็น

นองพอเมี้ยมาฮอคบานกะวงกะเหงายู

โอโยบอยากปากอยากเวา

มันถุานางเวาให้พี่ชายฟ้ง มันถุานางเวา

ให้พี่ชายฟ้ง

มันกะแลนขึ้นแลนลง มันบิให้อาเวาไ้

เวาเลียงชุกสินไซลงน้ำ หันบิให้ปากกะวาโอโย

มาฮอคบานแล้วกะมาบอยากปากอยากเวาแทนอ

กู่มาเห็นพวกสู่มื่อวานนี้เองนะ สูไม่มา

จะตายหรือ

รองไ้ถึงหลาน ลูกสาวก็เอาไปค้วยนะ

นางสีตัจฉินทรณะเลยแสดงกิริยาไม่เหมาะสม

อยากจับอยากคอง

รองไ้ โอถ้าเราอยูหองเป็นชอคมิง

กษัตริย์

มีแคคนสามานย์พวกเสแสดรง กลาว

แมนกลับถึงบ้านจะไ้คัพึงโครนะแม

แมกลับว่าพอกลับถึงบ้าน เรากัพึงลูงนะซี

ก็เลยทิ้งรองไ้

และเอาชองผมกับแหวนกับผ้าสไปผืนหนึ่ง

ไปทำเป็นหลักปลิวสะบักค้อยุทนน

ชองกับแหวนนั้นวอนไว

โครเห็นไ้เอาไปถววยพระยา

พอคินายพอคาสำเกามาเห็น

นางพอดึงเมืองแล้วก็เหงายู

โอไม่อยากพุกอยากจา

โอไม่อยากพุกอยากจา มันกลัวว่านางจะพุก

ให้พี่ชายฟ้ง

มันก็วิ่งขึ้นวิ่งลงมันไม่ให้อาพุดไ้

พุดเรื่องผลักคิลบิชัยลงน้ำ ไม่ให้พุก

พี่ชายเลยวา

มาถึงบ้านแล้วทำไม่ไม่อยากพุกอยากจาเลย

กะบปาก บัคยู โคนมื่อมากจะมีพวกนายฮอยสำเภา
 เอาของมาถวายสามยาง
 พากันแลนลคทังนางอันนี้
 กะฟาวไปฮับเอา เอามาให้พี่ชายเบิ่ง
 พี่ชายฮักเหตุการณจรงซัน
 กะเลยจับลูกชายสามคนไปขังไว้
 กะจ้งวาให้ฟังว่ามีแต่สินไซฮั้นหละเป็นพู
 เอาเอาไค
 พอกะบมีทบยูนฮูวาสินไซฮั้นแมนพูโคบฮูจัก

ก็ไม่พูด พอนานวันก็มีพ่อค้าสำเภา
 เอาของมาถวายสามอย่าง
 พากันวิ่งไปรับ นางนี้
 ก็รีบไปรับเอา เอามาให้พี่ชายคู้
 พี่ชายรู้เหตุการณอย่างนั้น
 ก็เลยจับลูกชายสามคนไปขังไว้
 จ้งเล่าให้ฟังว่ามีแต่ศิลป์ชัยนั้นแหละเป็นผู้
 เอาเอาไค
 พอก็ไม่มีที่จะอยู่ ไม่รู้ว่าศิลป์ชัยเป็นใครไม่เคย
 เห็นหน้า

เพราะจับเมียหนีตั้งแตกออกลูกที่แรกพ
 นองพอนี้กะเลยเอาให้ฟังเหมิด
 กะเลยไปแหไปแหเอาเมียกลับมา
 ไปกะโอยกะเคี้ยคตาวา 15 หนหละกะวาสิบ
 ญอมเมียนำ

เพราะจับเมียหนีตั้งแตกออกลูกคนแรกโน้น
 นองผู้เป็นอาภักเล่าให้ฟังจนหมด
 เลยไปแหแหเอาเมียกลับมา
 ไปก็โอย เมียก็โกรธเหลือเกินนั้นซิ จะไม่ยอม
 กลับควย

ตัวกะวาโอย คับบไปนำกะลิตายนำเมียนูนี้หละ
 ลูกกะฮอยเวาฮอยฮอยให้เขาไปยูนำ
 คับเจาบเมียบคนทองเฮยทองบานเกา
 คับบมีหมอมเจานอนแลงเปลาคายนะนอง
 ลูกยูนนี้เมียนูนี้ พอกะลิตายยูนนี้หละ
 บเอามั่นคอกเมียง

ตัวก็ว่าถ้าไม่ไปควยจะตายอยู่กับเมียหนี
 ลูกก็ช่วยพควยปลอบให้เขาไปอยู่ควยกัน
 ถ้าเจ้าไม่กลับคืนทองเรือนทองบานเกา
 ถ้าไม่มีหมอมเจานอนแลงเปลาคายนะนอง
 ลูกยูนนี้เมียนูนี้พอก็จะตายยูนนี้
 ไม่เอามันทรอกเมียง

กะเลยเอากันมาอยู่ในเมียงฮักสมฮักสากันยูนนี้แล้ว
 กุมภณตตายแล้วผัดคันเคอะเนย
 คับไดมั่นกะไปเอาไปลักเอาเมียบคัน

ก็เลยรับกันมาอยู่ในเมืองรักษากันอยู่ทันแล้ว
 กุมภณตตายแล้วกลับฟื้นขึ้น
 คราวนั้นก็มาขโมยเมียบกลับ

อันสินไช้กะยูทองหนึ่ง อากะยูทองหนึ่ง
พอเมี้ยฮอกบานหัน พอญามมือเขาคันขึ้นกะบเห็น
เพราะว่าญักมันแบ่งเพศเป็นแมลงวันไปหาเมี้ย

ไปหานางอันนั้น ไปอุมเอานางสุดตาทันตั้งแต่
กางคั้น

ท้าวสังข์ทองคมกั้นกะ
ฮว่าญักมันคนแล้วมาลักเอาไปอีก
ท้าวสินไช้กะบโคเอาศรมานำ
บาคันไปท้าวสังข์ทอง ท้าวสีโหทะเหาะไป
เขากำลังลีซาท้าวสินไช้ ซาซื่อ ๆ บหน้าใจ

กะตมน้ำ ฮอนกางหมอกะทะบักใหญ่ฮอนยูกลางๆ
ชุมญักมันกะออมขวางออมแหวทลคแนนอีก ๆ ยู
เขาพวมลีซาสินไช้เอาไปซังไว้ในคอกเหล็ก
ซังไว้

หมวคักนำไซหมอกะทะยังบตันเต็ม
พุกเอาமாகะเทลง ๆ ท้าวสีโหทะไปสังข์ทอง
กะไป

ท้าวสีโหทะกับเพศเพียงเป็นฮูญักโช
สังข์ทองค้ำกะแบ่งเป็น เขียค้อโมโคคลงคู เขา
พอไปเขาน้ำลงไซกะทะ ท้าวกะเตนเหฎียบ
ปากกะทะ

ชวมกะทะไปไซพวกญักฮาย
ซาซื่อกลาง (หัวเราะ)

ศีลปรัชัยอยู่ทองหนึ่ง อาออยู่ทองหนึ่ง
พอกลับถึงนั้นเมื่อเขาคันขึ้นมากก็ไม่เห็น
เพราะว่าญักมันแปลงกายเป็นแมลงวัน
ไปหาเมี้ย

ไปหานางนั้นแล้วอุมนางสุดตาทันตั้งแต่
กลางคั้น

ท้าวสังข์ทองคมกลืนก็
รูวายักมันแล้วมาขโมยเอาไปอีก
ท้าวศีลปรัชัยก็ได้เอาศรมาค้าย
ครวานี้ท้าวสังข์ทอง ท้าวสีโหทะเหาะไปค้ายกัน
เขากำลังจะซาท้าวศีลปรัชัย ซาเฉย ๆ
ไม่หน้าใจ

ก็ตมน้ำรอนใส่กะทะใหญ่คือคอบูพลาณ ๆ
พวกญักมันก็หอมลอมแนนไปหมค
เขากำลังจะซาศีลปรัชัยเอาไปซังไว้ใน
คอกเหล็ก

พวกคักนำใส่หมอกะทะยังไม่ตันเต็ม
ใครเอามากะเทลง ๆ ท้าวสีโหทะไปสังข์ทอง
ก็ไป

ท้าวสีโหทะแปลงกายเป็นรูปยักโช
สังข์ทองค้ำก็แปลงเป็น เขียคลงอยู่ในถังน้ำ
พอไปเขาน้ำลงใส่กะทะท้าวก็เตนเหฎียบ
ปากกะทะ

คว่ากะทะก็ถูกพวกญักฮาย
ซาซื่อเหฎียคยาวเต็มไปหมค (หัวเราะ)

สี่โทกะไปนำฟูสาวงุ๊กษ์
 เอาศรไปปอนให้สินไช้ยูในกองเหล็ก
 ไคศรจอกจำกะแจฟงหลุกไหล
 เหาะขึ้นไปออกฟ้าพูน
 โอยมญักษ์ฟองญักิน ฟองญูหญากงค้ายกัน
 ปานันนกะบค้ายเหมกิด
 แลวญักษ์มันกะบค้ายมันกะคั้น
 จนวาไปไซหีบไซหลุมแลวกะคาย

สี่โทก็ไปติดตามสาวงุ๊กษ์
 เอาศรไปยื่นให้ศิปลบชัยซึ่งอยู่ในกรงเหล็ก
 ไคศรจอกจำหลุกไหล
 เหาะขึ้นไปถึงฟ้าโพ้น
 โอพวกยักษ์ทั้งอยู่บนดิน ทั้งอยู่บนหน้าค้ายทันที่
 ฆนาคนั้นก็ยังไม่ค้ายหมด
 แลวยักษ์มันก็ไมค้ายมันก็พืน
 จนกระทั่งเอาไปใส่หีบใส่หลุมก็ตาม

คำศัพท์

1. จาคูม	สวรรคขึ้นคำ (จาคูมหาราช)
2. แลนแปแฉ	วิ่งแฉน, วิ่งไวไว
3. งอย	ยื่น, ยื่นหน้า
4. ทีป	พืนที, บ้าน, พืนคิน
5. ยองแยง	ยองยอง
6. สูน	โมโห
7. หีบมา	รื้อมา
8. สีสัน	จะคักหัว
9. แปคปุน	แปคเปื้อน
10. มาซุบมาแซงไซกัน	มาซุมนุมกันแซ็งแซ
11. ชุก	ผลัก
12. คินคาย	แทบจะคาย
13. กิ่งเกียกลีเลีย	กิ้งเกลือกไปมา
14. ชวคลาวค	อาการกลับเข้าไปหาอย่างไมสุภาพเรียบร้อย
15. เคียคคายวา	โกรธมากเหลือเกิน

นางแดงออน

นางแดงออนตัวเลาชื่อทาวมทาวงศ์
 อยู๋ในพื้นน้ำพุ่นเคลุ๊กแซ ทาวชุมฮาง
 อายนึ่งชื่อทาวพุ่น กะพากันไปตอโก
 กะไปตอโก พากันไปหลงบาน
 ไปนอนอยูตามตอพิงน้ำ

อายมทาวงศ์ฝันว่า
 ไคลงไปเลินสาวเวียงนวลนาฏ
 คึงออนอวน¹ คือฝ่ายคักฉง²
 งามงาม คิ่นขึ้นมาเขี้ยว³ให้พีเลี้ยง
 สองคนไปเบิงให้ กะวามนางยูหัน
 โอยมาเขี้ยวความผันแทนอ
 โอยความผันนี้ผันค้ายคูเป่าคอก
 มันสิแมนอี่หื้อลื้อ วาสิบแมนชอยวา
 บลงไปเบิงให้กะบฏอมเสยยุบไค
 ทาวฮางทาวพุ่นเฟินกะค่าน่าลงไป
 ไปเห็นอี่หื้อลื้อ เฟินกะเลยขึ้นมาเวา
 ให้พอแม่พิง กะไคไปขอให้อี่หื้อลื้อ
 ขอให้เฟินกะเอา พอชื่อวาทาวกุมพน
 กุมภา กุมภี กอดะกัน
 เอากันมาแหแทนแพะแถม
 กับังเฮาเอากันน้หละ

เรื่องที่ 2 นางแดงออน
 นาง ผิ่ง ไกรสรกุล วิทยากร

นางแดงออนตัวของนางชื่อทาวมทาวงศ์
 นางอยู๋ในพื้นน้ำนะเป็นลูกจระเข้ ทาวชุมฮาง
 นายหนึ่งชื่อทาวพุ่น พากันไปตอโก
 ก็เดินทางไปตอโก ไปหลงทาง
 ไปนอนอยูริมฝั่งน้ำ

นายคนที่ชื่อมทาวงศ์ฝันว่า
 ไคลงไปเลินสาวเวียงนวลนาฏ
 ฝิวออนอวนราวกับปูญุ่น
 สวยงามนัก คิ่นขึ้นแล้วบังคับให้พีเลี้ยง
 สองคนไปคู้ ก็บอกว่ามีอยูที่นั่น
 โอ ทำไมจึงเชื่อความผันน้กันนะ
 โอความผันนี้ผันเพียงลม ๆ ทรอก
 มันจะเป็นจริงหรือ ฉันว่าจะไม่จริงนะ
 ไม่ลงไปคู้ให้ก็ไมยอม จึงอยูไม่ได้
 ทาวฮาง ทาวพุ่นเขาก็ค่าน่าลงไป
 ไม่เห็นจริงจริง เขาก็ขึ้นมาบอก
 ให้พอแม่พิง ก็จึงไปขอให้อี่หื้อลื้อ
 ขอให้เขาก็แคงงานกัน พอชื่อว่าทาวกุมภน
 กุมภา กุมภี กอดะกัน
 รับกันมาแหแทนตกแดง
 เหมือนกับที่เวาแคงงานกันน้หละ

มาอยู่กะมามีลูกโกสิดอก⁵
 ด้วหลคไปคองข้าง⁶ ทาวมหางศ
 ด้คไปคองข้างสองเคียนสามเคียนกะมา
 เมี้ยด้คออกลูก เขาด้คหาเอาแซไปเปียน
 เอาลูกเล่าไปฝังไว้ ขับเล่าหนีจากบ้าน
 จากเมียง เขากะวานางลงนทีหลวง
 ชูวันบมเวณ ยามมือแลงค่า ๆ
 กะไปอาบน้ำพุทากะบเขา
 มูนางเมี้ยเกาเฟินอ้าง เวาค่วมืด
 กะบเซีย⁷ โยยคั้งแต่พีฟากน่อง
 หนีไปสุพะคีลี น่องบมใจจางจาก
 ผอวนนางแลว
 คั้งแต่เสนสังวาลย์บโคสอค
 ญอคมิงไมควงแก้วไบเซม
 ลักสีขำมันหอมบโคลูป
 แบ่งผนทั้งขมินบโคกบคั้ง
 แตวาคะนิงถึงทาวมหางศคั้งเทียน
 ทางถานำคำหวยกะบเห็นวามัน
 เลาวากะบฟั้ง ฮายให้เมี้ย
 โยยถาบจิงค่านองขอไหนองเป็นกรรมเป็นเวร
 กินคั้งแต่โค คันจิงค่านอง
 ขอไหนองนี้โคโสคาควงนอก
 ขอไหนองนี้โคเป็นแม่พะเจ้า
 เมี้ยหนายาคาเคอ
 มีคั้งแกเขียนฟาคลงบอเวโค

อยู่มามีลูก จวนจะคลอก
 ด้วกลับไปคองข้าง ทาวมหางศ
 กลับไปคองข้างสองเคียนสามเคียนก็ไมมา
 เมี้ย ก็ออกลูก เขากลับหาจระเซไปเปียน
 เอาลูกนางไปฝังไว้ ขับไลออกจากบ้าน
 จากเมือง เขาก้วานางลงนทีหลวง
 ทุกวันไม่มีเวณ เวลามืดค่า
 ก็ไปอาบน้ำโครหามก็ไมหยุดเลย
 บรรคาทางเมืองเกา เขากลาวหา พุคค่าโค
 ก็ไมเชื่อ โยคั้งแต่พีฟากจางน่อง
 หนีไปสุพะคีรี นางไมมีใจจางจาก
 พีเลย
 คั้งแต่เสนสังวาลย์มิโคสอคโส
 ยอดมิงไมควงแก้วไมโสเฒ
 สีสวองามนำมันหอมมิโคลูป
 แบ่งผนทั้งขมินมิโคถูกฉิวกาย
 โคคั้งคั้งถึงทาวมหางศคั้งเคียน
 ทั้งทานำหวยหนองก็ไมเห็นวามัน
 ทาวก็ไมฟั้ง คุวาเมี้ย
 โอ ถ้าไมจริงคั้งค่านองขอไหนองไครับกรรมเวร
 กินตนเอง ถ้าจริงคั้งค่านอง
 ขอไหนองนี้โคเป็นโสคาควงนอก
 ขอไหนองนี้โคเป็นแม่พะเจ้า
 ภายหน้าอย่าคิคคั้งคั้ง
 เขาก็เขียนคั้ง ฟาคลงทีโค

กะมีแต่เลือด ขาลงเสียนหนี
 กะเลยหนีจากบ้านไป ไปแสนทุกแสนผูก
 หลงบานขวมภขวมเขาไป ทนทุกขทอละมาน
 เทวคาเพินกะชอย ไปเห็นทางบ้านเจ้าของ
 จังจิกวาแมนบานโศกะเลยนั่งลงหนี
 เอาไม้ตมเปี้ยก⁸ คี้นำเปะ เปะพินนำ
 กุมภีเออย กุมภันควงนาถ
 เจามาชนช่วงแนเคอ
 กะเลยวาฟู่โคมาเอิ้นหาก
 วาฟู่สันนิวะซัน กะเลยออกมาโพโว
 พิชายชนมา โออยเหลียวเบ็งบอนโค
 กะมีแต่ชอยซำบอ ๆ ย มาสองไท
 บำนอง กะเลยเอิ้นเออามา
 ไปบอกมิไหนองเตียมเสนาอำมาตย์
 กินคน ชนเทิงเมือง
 นำยุบอนโคมีแต่แซเหม็ดคะนี่
 ตังแต่ซำบำนันออกแล้ว
 งัว ควายกะบโคกินฮอดเอา
 แซกะมากินเหม็ด กะเลยวาวายกาย
 เสนาอำมาตย์ กะวาวายกายชาวบานเขา
 วานองโศเป็นจิงซี พิชายกะพาหนี
 หนีไปหาแนวมาแกแคน
 ไปหาเฮียนวิชาน้ำเจ้าฤณี
 พิชายกะไปกอนญางกาย
 กายไปกอน โออยไปฮอด

กะมีแต่เลือด บังคับไหลงเรือนหนีไป
 ก็เลยหนีจากบ้านไป ไปแสนทุกชยาก
 หลงทางขามภเขาไป ทนทุกขทรมาน
 เทวคาทานก็ชวยเหลือ ไปพนทางบานคน
 จังรวาโชบานของตงก็จิงนั่งลงตงนั้น
 เอาไม้เปี้ยกโคลนคี้นำเปะเปะ คีวินนำ
 กุมภีเออย กุมภันคองนาถ
 ขอให้เจ้าชนมาสวงน้ำหนอยนะ
 ก็จิงวาโครนะมาเรียกหาก
 บอกวาฟู่ฉันนิวะ กะจิงโยลออกมา
 พิชายชนมา โอ เหลียววคทีโค
 กะมีแต่รอยซำคำเต็มอยู่ ร่องไท
 กับนอง ก็จิงเรียกพรรคพวกมา
 ไปบอกไหนองเตียมเสนาอำมาตย์
 กินคน ชนบนเมือง
 มีน้ำที่โคกมีจระเข้เต็มไปหมคคราวนี้
 นับตั้งแต่ซำบโลนางนันออกจากเมืองแล้ว
 วัว ควาย ก็ไม่โคกินแมกระตังน้ำ
 จระเข้กินหบค พิชายก็วอับอาย
 เสนาอำมาตย์ ก็จิงบอกวาวายชาวบานเขา
 หนีไปเป็นเชนนี พิชายก็จิงพาหลบหนี
 หนีไปเพื่อหาทางมาแกแคน
 ไปรำเรียนวิชากับพระฤณี
 พิชายก็เดินลวงหนา กาวายยักย้าย
 เดินยักย้ายไปกอน โอไปถึง

เขามอนโค กะเขาเมียยกะนอน
 ไหนองถอดเสี้ยนถอดหนามให้
 หนามหลาย หนามเขาเข็มเก็ด
 ทองแถมมีแต่หนาม ไปเขาบอนโค
 กะไหนองถอดหนามออกให้ทนทุกชทอระมาน
 โอยไปหลายกะเลยตาย ตายแล้วกะเลย
 นังให้เฝ้าพี่ชายยุหนี่ นังใหญ่วอยวอย

เทพคาเพินโคฉุ้น เห็นนางนังใหญ่
 เพินกะมาโศค คั้นมาถามว่าเป็นน้อง
 เป็นพี่เว้าจิงโค กะวาเป็นพี่ชาย
 เพินกะหดน่ามนต์ให้ แล้วกะคั้นคั้นมา
 แลวบวชเป็นเจ้าฤๅษี เป็นคนดี
 บเป็นแซคือเกาเค บัดคั้นมาสะน
 (จารุณี - เทวดาขบขันคะ) น้องกะเป็น
 นางซี น้องน่าน้ำพี่ชาย กะมีลูกหอม
 ลักไปจากพี่ชาย ลักไปบแมนลักไปหยังเก

ลักไปเฮ็ดลูกสาวชื่อ ๆ บลักไปยุไปกินเค

บมีลูกลักลูกคนมาเหม็ดทุกเมียง
 บาคนี้เคลกเซยกะบแมนพอน
 ผัดเป็นลูกชายนางแดงออน น้าหาแม
 จิงเห็นแมยุ่น้ำเขาทีซีเป็นเมียเล่า
 (จารุณี - จื่อแม่โคบคะ) บ ลีจื่อโค

หยคทีโค กัหยคพักเห็น้อยกันอน
 ไหนองถอดเสี้ยนหนามออกให้
 หนามมากมาย หนามทิมเขาชอกเกร็ด
 ทองพุ่มมีแต่หนาม ไปหยคทีโค
 กัไหนองถอดหนามออกให้ ทนทุกชทอระมาน
 โอ เดินทางไกลนักกจิงตาย ตายแล้ว
 นางจิงนังรองให้เฝ้าพี่ชายยุหนี่นังรองให้
 วอยวอย

เทวดาทานโคฉุ้น เห็นนางนังรองใหญ่ยุหนี่
 ทานมาโปรคเมื่อมาถึงถัดถามว่าเป็นน้อง
 เป็นพี่ของนางหรืออย่างไร กัดตอบว่าเป็นพี่ชาย
 ทานกัรค่น่ามนต์ให้ แลวจิงพินซันมา
 จิงบวชเป็นฤๅษี เป็นคนดี
 ไม่เป็นจระเข้เหมือนเคิมนะ พินซันมากราวี
 (จารุณี - เทวดาขบขันคะ) น้องกับบวช
 เป็นซี อยู่กับพี่ชาย กัมียักหอมขโมย
 พาตัวไปจากพี่ชาย ขโมยไปนังมีโซวาเอา
 ไปทำไม

ขโมยไปเป็นลูกสาวเท่านั้นไม่ได้เอาไปเป็น
 เมีย

ไม่มีลูกขโมยลูกของคนอื่น ๆ มาทุกเมือง
 คราวนี้ลูกเซยกัมิโซคนอื่น
 กลับเป็นลูกชายนางแดงออน ทิดตามหาแม
 จิงเห็นแมอยู่กับพรรคพวกที่จะเป็นเมียตน
 (จารุณี - จำแม่โคโหมคะ) จำไม่ได้ จะจำได้

จังไค่ ออกจากห้องเขากะเอาไปฝัง
 (จารุณี - แลวเลาฮู้จักวาเป็นลูกบ)
 บแหลว (จารุณี - สิบเอาแม่เป็นเมียบ)
 บดอก เทวคาเพินกะบอ
 ฮันแหม เทวคาเพินกะบอว่าพูนคือแม่
 เปนแมงออกจากปอง แมงจับยหัน
 จับไปตักมอกะแมนแม ลูกชายจังฮู
 ลูกชายมีมายโคง มาพอเลา
 เขาเอาไปลามาหยอง อายอนันนางเทพลีลา
 เอาไปเลี้ยงไว้ เป็นแม่เลี้ยงมีปราสาทราชวัง
 ยพนนอกบ้านพนเพินบเห็นคอก
 ญามมือเขาเค็กนอยออกไปเลี้ยงงัวเลี้ยงควย
 จังเห็นไอนอย ๆ น้อออกมาเหลนกับเขา
 ที่เขามาลามมาแกเอามาเขาไป
 แกเอามาไปชา
 มาไค่เห็นหน้าไอนอยนี้จังไค่ฮู้จักกัน
 อายนบไค่มากะมญอมมาชามาหลบนำเอา
 กับฟูไปเวาพะญา มั่นวาเอามาไปตางไทคน
 ออกไป ไผออกไปกะบให้
 ไปออกไปกะมาบไค่
 ยินยหัน กะยีนฮี่ฮี่หันจนวาเกิด
 สบเกิดแลวกัน เลวกับฟูไค่กะบกาเดว
 พอกะฮู้งศรไปไขลูก กะเปนเขาหนม
 เขาตมไปไขลูกลูกฮู้งศรไปกะเปนคอกไม้
 ฮูปเทียนไปสมมาพอ เฮ็ดฮู้งใจจังเป็น

อยางไร ตั้งแตคลอชาก็เอาไปฝัง
 (จารุณี - รู้จักวาเป็นแม่เป็นลูกใหม่กะ)
 ไมริยะฮี่ (จารุณี - จะไมเอาแม่เป็นเมียหรือ)
 ไมคอก เทวคาทานกับบอ
 นันฮี่ เทวคาทานกับบอว่าคนนี้เป็นแม่
 เป็นแมลงออกจากร แมลงเกาะอยุนัน
 เกาะถ่มม็อกเป็นแม่ของตน ลูกชายจังฮู
 ลูกชายมีมายอัยทหนึ่ง เป็นมาของพอ
 เขาเอาไปเลี้ยงอยุนองน้ำ นายนันนางเทพลีลา
 เอาไปเลี้ยงไว้ เป็นแม่เลี้ยงมีปราสาทราชวัง
 อยุนอยนอกเมืองไม่มีใครเห็นคอก
 ตอนเขาเค็กเล็ก ๆ ออกไปเลี้ยงงัวเลี้ยงควย
 จังเห็นเค็กเล็ก ๆ ออกมาเล่นกับเขา
 คนที่เขาเอามาลามมาแกเออ
 เอามาไปแกมาไปชา
 มาพบหน้าเค็กเล็ก ๆ นี้จังฮู้จักกัน
 นายคนนี้ไค่มาไค่ไมยอมมาสรบกับเขา
 คนจึงไปบอพระยา มั่นบอว่าตคตงมาไค่คน
 นำออกไป ไครออกไปก็ไมให้
 ไครออกไปก็กลับไมได้
 ยินยหัน ก็ยีนนึ่งอยุนันจนกระทั่งเกิด
 สรบกัน รบกับไครก็ไมมีใครกลา
 พอกะฮู้งศรไปไขลูก ก็เป็นชนม
 ชาวตม ไปไขลูก ลูกฮู้งศรไปก็เปนคอกไม้
 ฮูปเทียนไปสมมาพอ เป็นอยางไรจึงเป็น

จิงซี กะมาถามมาเวากันว่าพอตายแล้ว
 แม่ชื่อเทพลิดา แม่เลี้ยงเพิ่นชื่อเทพลิดา
 บอจ๊กพอ บึงศรมากะเป็นคอกไม้
 บึงศรกะเป็นเขาหนมเขาตม เอ็ดจิงโค
 กะเป็นจิงซี ฮู้จ๊กกันโอยกะโงโงโงโงโง
 กะโกองกะโงมาคอก ค้อพอทาวสินไซหละ
 โงโงโงโงโงโง (หัวเราะ) กะโงมาพอลูก

ชู้กั๊กโตมา (จารุณี- จิงโคลูกจิงฮูคะ)

เพิ่นกะชิบอกกันเอาหันตัว ค้อโตะเอาหันตัว
 โคนมาถามกัน เพิ่นกะเลยโคมาหาพอ
 (จารุณี- กะเลยโคเวาฮอดพี่ชายกะเลย
 เป็นญาติโยนป้า นางแดงออนกะเลยโค
 กับบานกัยเฮียนค้คะ ลูกนำมาฮ้อจิงโค)
 เออ กับมาคินมาเองคินกับผัว
 ลูกกะฮวาพอยเมียงนี้ คนแตกมแต
 สัตตมาบังเบียด เมียนอยเมียดหลวง
 คินเห็นพุ้นงโคคิ พุ้นงกะปองชา
 คินเห็นพุ้นงโคลูก พุ้นงกะวาโตะสิโค
 ตกคำตกค้อยกะคือนางแดงออน
 นางคำกลองนี้หละ นางแดงออนกะ
 เลยโคกับมายบานยเฮียนค้อเกา
 ลูกมาหาพอมากะบเคียด

เชนนี้ จิงสอบถามกันไคความว่าพอตายแล้ว
 แม่ชื่อเทพลิดา แม่เลี้ยงชื่อเทพลิดา
 ไมรูจ๊กพอ ยิงศรก็เป็นคอกไม้
 ยิงศรก็เป็นขนมชาวตม ทำอย่างไร
 จิงเป็นอย่างนี้ รูจ๊กกัน โอยก๊วกกลับมาพอกัน
 ก๊วกกลับมาพอกันคอก เชนเดียวกับทาวศิมมีมัย
 วกกลับมาพอกันจิงโครูจ๊ก (หัวเราะ) ก๊วกกลับมา
 มาพบลก

ยักซ์ชโมยตัวมา (จารุณี - ทำอย่างไรจิงรู
 จ๊กคะ)

เขาก็จะบอกนั้นชิ เหมือนพวกเรานั้นหละ
 นานมากก็สอบถามกันเขาก็โคมาหาพอ
 (จารุณี- ก็จิงไมโคพุดถึงพี่ชายเป็นญาติโยน
 ในป้า นางแดงออนจิงโคกลับมาคินเร็ว
 หรือคะ ลูกนำมาหรือว่าอย่างไร)
 เออ กลับคินมาเองคินคินกับผัว
 ลูกกรวาวพอยเมียงนี้ คนสมัยก่อนมก็มี
 ศัทรเบียดเบียด เมียนอยเมียดหลวง
 ภาเห็นคนหนึ่งโคคิอีกคนกะหมายจะฆา
 ภาเห็นคนหนึ่งมีลูก อีกคนหนึ่งกว่าคนจะมีบาง
 ตกคำเหมือนกับนางแดงออน
 นางคำกลองนี้หละ นางแดงออนก็จิง
 ไคกลับมาพอยบานยเฮียนค้อเกา
 ลูกมาหาพอมากัไมโกรชแคน

คำศัพท์

1. คิงอ้อนวอน	ผิวอ้อนวอน, ผิวงาม
2. ฝ่ายคัดฉง	ปยุณน, ฝ่ายที่คัดแล้วเป็นปยุ
3. เชี่ยว	เคียวเชียว, ออนวอนเชิงบังคับ
4. แหแหนแพนแตาม	แหแหน
5. คอคค	คอคค
6. คองซาง	คลองซาง
7. เชีย	เชียว
8. ไมทมเปี้ยก	ไม้ปลักโนโคลนตม
9. เขิบเก็ด	ชอกเกร็ด

จำปาชัน

เฮ็ดจ้งใจจ้งช้อวจำปาชัน
ท้าวจำปาชัน พอเพินช้อวพะญาจุลมนี่
แล้วสะนี้กะ เพินโคเม็ย

กาวแดงเม็ยงจักชินฮงฉัวเม็ย
มันมือทธิฤทธิ มีแกววิเศษยเทิงหัว
ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยตายจักเท็ย
ฮอยโกฎพันพรรษา กินกะบฮจกฮิม
ไปนำโลกนำคง กะบโคกกินแสบทองแสบใส่
กะไปหากินพมับญู หากินคน
กินพอพมับญู สีโคเอาวยแก้วให้เพิน
เงาของสีโคตาย ตกลงควมนี่กะเลย
หากินคน โอ้ยบานนอยบานใหญ่
บานนอกคอกค้ำมาหากินเหม็ด
บงตาเว็นไวบให้เห็นฮง กินเทิงฉัวเทิงเม็ย
กะกินช่าวบานเม็ยงจักชินของพะญาจุลมนี่ตายเหม็ด

กินเสนาอำมาตย์ ราษฎรอมแอมบ้านนอก
บานนาเหม็ด พอมันอิมแล้วมันกะไปอยู่ในเขา
คอยเพ็ชกุด บอควาฮอดเจ็ดมอภูสีมากินอีกเคอ
พะญาอะเค็ยคฮอน ตีมองฮองปาวเสนาอำมาตย์
สีเฮ็ดหญ้งใจควาฟู โคมมือทธิฤทธิมาสูกับฮงโคม

เรื่องที่ 3 จำปาชัน

นางฉิ่ง ไกรสรกุล วิทยากร

ทำอย่างไรจ้งช้อวจำปาชัน
ท้าวจำปาชัน พอทานช้อวพะยาจุลมนี่
แล้วทันทานก็โคเม็ย

กล่าวถึงเมืองจักชิน รุ่งฉัวเม็ย
มันมือทธิฤทธิ มีแกววิเศษยบนหัว
ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยตายสักครั้ง
รอยโกฎพันพรรษา กินก็ไม่วจกฮิม
ไปตามโลกตามคง ก็ไมโคกกินแสบทองแสบใส่
ก็ไปหากินคนผมับญู หากินคน
ดาพบคนผมับญู จะโคเอาดวงแก้วให้ทาน
ตนจะโคตาย ตกลงกันแล้วก็จ้ง
ออกหากินคน โอ บ้านเล็กบ้านใหญ่
บานนอกคอกนา มาหากินหมด
บงพระอาทิตย์ไวไม่ให้เห็นรุ่งกินทั้งฉัวทั้งเม็ย

จุลมนี่หมด

กินเสนาอำมาตย์ ราษฎรรอบ ๆ บ้านนอก
บานนาหมด พอมันอิมแล้วก็ไปอยู่ในเขา
คอยเพ็ชกุดบอควาถึงเจ็ดวันจะมากินอีกนะ
พะยาเคอครอน ตีมองรองปาวเสนาอำมาตย์
จะทำอย่างไรว่า โคมมือทธิฤทธิมาสูกับฮงโคใหม่

ไปตีของสองปาวหาพูโคกะบมีคนอาสาไปสู่
กับรุ่งไคเลย เอ็ดจิงโคอะเนี้ยเฮาจิงสืบตาย

เหม็ดนอเหม็ดแนวเฮา ลูกสาวเฮากะชะมา
เสี่ยคายแทนอ แลวกะวากันสิเฮานาง
ไปเลียงไวไสนอ เพินกะก็ความี
บอนเซียง เฮากองใหญ่เกลิม่าเฮานาง
เขาไปไวทันสา อักเก็บไวตี ๆ ชะ

กะเลยเอ็ดจิงชันกะเฮากองมาแลวมา
แดงเคียงแดงหญิง เสี่ยผาอาหาร
ไซไวในกองใหญ่เหม็ด พอแมกะรองให้
นำลูก ทนทุกชทอละมาน
คั้นพอแมตายแล้วขอยกะบยุ
สิยน้ำไผะอยากตายนำพอย่าแมทอนั้นหละ
กะเอาไซกองไว ฮาพุมบุนญาสนาสิไคเอา

ออกจากกอง ไปสืบข้อสืบแนวว่าชัน
กะเลยตกลงเฮานางเขาไซกอง
ของยุของกินเคียงของพระบาจุลมติ
เอาไวในกองหมด พอกีฮอกเจ็ดวัน
มันกะมาอี่หลี กินเหม็ด ช่างกะเหม็ด
ควยกะเหม็ด งัวกะเหม็ด คนกะเหม็ด
เหม็ดบ้านเหม็ดเมียงกินไวกะถูกกอง
ทอภูเขานี้ มีแต่กระดูกขาวจวนพานวิญ
มีแต่ของ แดะฮัน คนฉัดตายเหม็ด

ไปตีของร้องปาวหาใครก็ไม่มีคนอาสาไปสู่
กับรุ่งไคเลย ทำอย่างไรคราวนี้เราจึงจะ
ไม่ตาย

หมดเชื้อหมดพันธุ์ ลูกสาวเราก็ต่างมา
เสี่ยคายจริงนั๊ก แลวกี่พูดกันว่าจะเฮานาง
ไปซ่อนไวที่โคหนอ เขาก็คิดกันว่ามี
ที่ซ่อน เฮากลองใหญ่เกรีมาเฮานาง
ไปไวโน้นเสี่ย ปักเก็บไวตี ๆ เสี่ย

ก็จึงทำอย่างนั้น ก็เฮากลองมาแล้ว
แดงเครื่องแดงอะไร เสี่ยผา อาหาร
ใส่ไว้ในกองใหญ่หมด พอแมก็รองให้
ตามลูก ทนทุกชทรมาน
เมื่อพอแมตายแล้ว ลูกก็จะอยู่ไม่ได้
จะอยู่กับใครก็อยากตายกับพอกับแม่เท่านั้นเอง
ก็เอาใส่กลองไว บางทีคนมีบุญวาสนามาจะไค
เอา

ออกจากกอง ไปสืบเผ่าพันธุ์ข้างนั้น
ก็จึงตกลงเฮานางเข้าในกลอง
ของยุของกิน เครื่องของพระบาจุลมติ
เอาไวในกลองหมด พอกีถึงเจ็ดวัน
มันก็มาจริง ๆ กินหมด ช่างก็หมด
ควายก็หมด วัวก็หมด คนก็หมด
หมดบ้านหมดเมือง กินไว กระถูกกอง
เทาภูเขานี้ มีแต่กระดูกขาวโพลนอยู่เต็ม
มีแต่ของแตบ้าน เวือนคนกลับตายหมด

กาวเด็จพระญาจุลมนิ ยู่อีกเมียงหนึ่ง
 เพินกะออกฮอนออกฮอน ฮักหญิ่งโค
 บุกะบเป็นตายุออกฮอนนอกฮอน
 วาสีโคไปเพียวปาจิงสิมีเฮียมี่แส
 กะเทวคามาคลบันคาลใจเพิน
 กะเลยคี่ของ ฮองปาววาเสนาอำมาตย์
 สิไปลาเนือ เขาป่าชมไฟเกาะไว
 อั้นโคกะแหแหกันไป ไปหลายแท้ ๆ
 แดงคูปแดงผามแดงปะล่าย

พอดีพะอินกับเพศเป็นกวงคำ
 กวงคำแลนมาเออ เออ⁴ เออ เออมา
 พะญาอยากได โอยเฮ็ดจิงโคบัคนี่
 ทางนาง⁵ หั้นแลควมให้เขาเอาผา
 แพรคามผูกคอกัน กวงกะแลนมากอน
 เกณฑ์ให้เสนาอำมาตย์ ผูกมัดติดกัน
 กะบั้ง พะญาอะอยากโคใจสิหลูกลีชาด⁷
 เลยสัญญาว่าเอาวาคันมันออกปองโค
 ให้เอาให้โคตัวเป็นโทษ⁸ เพินกะยาน
 เสนาอำมาตย์ตาย เพินกะเลยบไปทางอื่น
 กวงกะตาย

เพินกะพะอินแปงเพศมา
 วนพูนวนพี วนหลายคอตหลาย

กล่าวถึงพระยาจุลมนิยู่อีกเมืองหนึ่ง
 ท่านก็รูสึกรอนรน จะอยู่อย่างไร
 อยู่ก็ไม่เป็นตายุรูสึกรอนรน
 ว่าจะไปเพียวปาจิงจะมีเรียมี่แรง
 ก็เทวคามาคลบันคาลใจท่าน
 ก็จิงคี่ของร่องปาวเสนาอำมาตย์
 จะไปลาเนือ เขาป่าชมไฟเกาะนะ
 ก็แหแหกันไป ไปมากมายจริง ๆ
 จัดกระทอม จัดที่อยู่จัดประว่ายูเต็ม
 พอดีพระอินทร์กลับเพศเป็นกวางทอง
 กวางทองวิ่งมาเหลือองอราม เหลือองอรามา
 พระยาอยากได โอย ทำอย่างไรคราวนี้
 ห้างไม้หั้นจะให้เขาทำให้เสร็จ ให้เขาเอาผา
 ซาวมาผูกคอกัน กวางก็วิ่งมากอน
 เกณฑ์ให้เสนาอำมาตย์ผูกมัดติดกัน
 ก็ไม่อยู่ พระยาก็อยากโคใจจนกระทั่งใจจะขาด
 จิงสัญญาว่า ถ้ากวางออกตรงของโค
 ให้จับตัวให้โค ถ้าไม่ได้มีโทษ ท่านก็กลัว
 เสนาอำมาตย์ตาย ท่านก็จึงไม่ไปทิศทางอื่น
 กวางก็

ท่านก็พระอินทร์แปลงกายมา
 วนทางโน้นวนทางนี้ วนเวียนหลายครั้ง

ไม่มีทางไปก็เลยมาออกทางพระยา
 พระยากระดี่มาไล่ไปไล่ไป (หัวเราะ)
 คั้นหยุดมากจะทำท่าแล่นหัน⁹
 คุกคุก¹⁰ คุกคุกไป คั้นน้ำไปทันอีก
 หันกัวเกา เอ็ดขาท่านโชะโงะ¹¹
 ไปน้ำวะซัน ไล่ไปคินกาคลาด¹² คาคลาด
 ไล่ไปปานโต ปานโคกะบั้ง
 เสนาอำมาตย์โสมบู่ แขนโจโก¹³ ๓ ยู่ทางโคก
 ไปฮอดแตก่าอิด ฮันนี่กะเพินกะเลยไปเหม็ด
 ทิศกว้างคำชะแล้ว กะบเห็นสน
 กะเลยไปพอเมียงจักซันนี่ละ
 พอบานกะบเห็นจักคน พอเพินเคินทาง
 เขาไป กะไปเห็นกะคุกกาวซาก¹⁴ ๒
 พอเขาไปบาน เขาไปบอนโคกกะมีแต่หัวกะโหลกคน
 กระจุกงัวควาย ช่วยเขกันยู่
 ค่ายซ้อซ้อเมียงอนนี่เป็นอี่หู่
 คนซันนี่¹⁵ กะบมี บาสาททลาซวังอี่หู่
 ซองเพินกะเออเฮอ ยู่ กะบเห็นไผ
 เห็นแตกะคุกไซพานไวทางเทิง
 กระจุกพะดูมโคปนมุเคละ ยู่หันหละ
 เลาะไปเบิง เล่าไปเบิงบอนนี่กะไปเห็น
 กองบักโงะไคฉิ่นเสียงนางนั้นปากจอคจอก
 ยู่ทางในออกมาจากกองวา โอัยสูงโงะเออ
 มึงสิกินกุกะกินกุกสา กุทหนทุกซทอละมาน
 พอแมงมึงก็กินแล้ว เสนาอำมาตย์

ไม่มีทางไปก็จึงมาออกทิศทางพระยา
 พระยากระดี่มาตามไป ไล่ตามไป (หัวเราะ)
 เมื่อหยุดมากก็ทำท่าวิ่งเร็ว
 หันอี่ โขยก โขยกไป ถ้าตามไปทันอีก
 วิ่งเร็วกว่าเดิม ทำซากะแผลก กะแผลก
 ไปตามเดิมที่ไล่ไปคินพลาตพลาต
 ไล่ไปเท่าไรเท่าไรก็ไม่ทัน
 เสนาอำมาตย์ไม่รู้ยู่ไหน แน่นซันค้อยู่บนโคก
 ที่ไปถึงคราวแรก อันนี้ท่านก็เลยไปหมด
 ตามทิศทางกว้างทอง ไม่เห็นรอย
 ก็เลยไปพบเมืองจักซันที่แหละ
 ผ่านบานไปก็ไม่เห็นคน พอเคินทาง
 เข้าไปก็เห็นกระจุกขาวเต็มยู่
 พอเขาไปบาน เขาไปที่โคกก็มีแต่หัวกะโหลกคน
 กระจุกวัวควาย วางทับกันยู่
 ค่ายจริงเมืองนี้เป็นอะไรหนอ
 คนสักเส้นซันหนึ่งก็ไม่มี ปราสาทราชวังอะไร
 ของท่านก็เหลืออร่ามมอยู่ก็ไม่เห็นใคร
 เห็นแตกะคุกไซพานไวอยู่ข้างบน
 กระจุกพระยาที่ไม่ให้ปะปนกับใครนะยู่ที่นั่นหละ
 เลียบเลาะไปคุด เลียบเลาะไปก็ไปเห็น
 กลองใหญ่ก็ได้ยินเสียงนางพุดคอด ๆ
 ยู่ข้างในออกมาจากกลองวา โอัยสูงโงะเออ
 มึงจะกินกุกก็กินเสีย กุทหนทุกซทอละมาน
 พอแมงมึงก็กินหมดแล้ว เสนาอำมาตย์

มิ่งกะกินเหม็ดแล้ว กิณกูชะวะชัน
 นี้เสียงคนตัว กะเลยเอามีคออกจากแคว
 กะแหกหน้ากองกวก เห็นนางนั่งอยู่
 นางกะโอย ญกมือไหวเฟิ่นมาแต่ไสขอ
 บ้านเมียงนี้เป็นอี่หญิง แมนหญิงมากินมูเจ้า
 มามั้แต่กะตูกชาวจวนพานเคมบ้านเคมเมียงแท้
 โอยสูงใหญ่มากิน มากิน พุชานี่กะเป็นลูกพระยา
 เฟิ่นเอามาเซียงไว้ในกอง เซ็ญไปสา
 มั้นสิมากินอีก ยาให้มาตายดูอนเถาะ
 โอยพิบหนี่ตอก พิสีเอาเจ้าหนีจากโอย
 จากภัยอันตราย กะเลยเอานางลงจากกอง
 เอานางลงจากกอง กะเอากันขึ้นคี่มา
 แลวกะแลนมา มา คัดไคนางแล้วจึงสูทาง
 กับบ้าน เทพคาเฟิ่นกะพามาฮอกบ้าน
 โอยเฟิ่นกะออนช้อออนซอน¹⁶
 พูโคกะ ยานตายนี้ ทางนี้กะหาว่าเฟิ่น
 สีลอเอาพะญาไปซา เมียเฟิ่นพวม
 ก่าล้งฮายให้เสนา เห็นเฟิ่นมากะตอก
 คี่ใจบเคียดเลย เห็นพุสาวมาน้ำกะตาย
 โอยจอมผิวชอยไปไโกมาฮอก
 ไคดูออกแควมาซอนถึง เฮียน
 เต็มเฮียนแทนอ

มาฮอกในเมียงแล้ว กะแแดงให้
 เสนาอำมาตย์เฮียบาสาทลางวังขึ้น

มิ่งก็กินหมคแล้ว กิณกูลี ว่างั้น
 เอะ...นี่เสียงคนนี่นา ก็จึงเอามีคออกจากแคว
 ก็แหกหน้ากลองออกเห็นนางนั่งอยู่
 นางก็ยกมือไหว ท่านมาจากที่ใดหนอ
 บ้านเมืองนี้เป็นอะไร อะไรมากินพวกท่าน
 ทำไมมีแต่กระตูกชาวโพลนเต็มบ้านเมืองนี้
 โอสูงใหญ่มากิน ตัวฉันนี้เป็นลูกพระยา
 ท่านเอามาซ่อนไว้ในกอง เซ็ญไปเถาะ
 มันจะมากินอีก อย่าตองมาตายด้วยเลย
 โอ พิไม่หนี่ตอก พิจะเอาเจ้าหนีจากโอยภัย
 อันตราย ก็จึงเอานางลงจากกลอง
 เอานางลงจากกลอง แล้วเอาขึ้นขี่มา
 แลวกัควมามา เมื่อไคนางแล้วจึงรู้ทิศทาง
 กลับบ้าน เทวคาทานพามาถึงบ้าน
 โอท่านก็ชื่นชม
 ใครก็กลัวตาย ค่านนี้ก็หาว่าเขา
 จะลอประยาไปซา เมียก่าล้ง
 คุวาเสนา เห็นท่านมาก็ตอก
 คี่ใจ ไมโกรชเลย เห็นมีสาวมาด้วยก็ตาม
 โอจอมผิวฉันไปไกลมมาถึง
 ไคยออกแควมาแนบข้างถึงบ้าน
 เต็มบ้านนะ

มาถึงในเมืองแล้วก็จัดให้
 เสนาอำมาตย์สร้างปราสาทราชวังขึ้น

ปุกบ้านขึ้นหลังหนึ่ง จักการเอ็ดอันใดแล้ว
 เพินกะไซเคียงเฮียนเคียงชาน
 แล้วเพินจั้งแหแหบนางอันนี้ขึ้นไปเข้า
 ชูชวนกันแล้ว กะไปยูปราสาทคนละหลังกัน
 เมียเกากับเมียโม

เพินพูนี่กะคิดตะพุ่มาไมนี่ละไป
 กะมาคิดว่า เวากับเมียวาเป็นพะญามหากษัตริย์
 กะบมฺลุมมีเต่า มาสับขานแทนเมียง
 กะให้ไปเชิญนางเมียเกาเพินมา
 แล้วให้สมมาทานศีลชะ ขอเอาลูก
 พระอินทร์พะพะพะมา เวาปีกษาเมียวา
 ให้เจ้าหันแดงขันหมากชะ เคอทั้งสองคนหันละ
 แล้วให้สมมาทานศีลชะ
 ขอเอาลูกพระอินทร์พะพะ
 พอให้เกิดมาเป็นเชื้อเป็นแนวคอกไป
 พอคุมขานคุมไฟ
 ฮาฮาเถาแกตายไป สิบมีแนวสืบ
 แนวสาย เมียกะพากันแดงขันหมาก
 จุคชูปุจุคเตียน เมียกะมาไหวพะ
 กะมาสมมาทานศีล เอาศีล
 มากะมาวากัน เทพบุตร เทพควา
 ขอให้ไคลูกพะประเสวีฐเลิศล้ำ
 พอให้แม่ไคเฟิงไคพากระวา
 นางอัคคีเมียเกาเพินนั้นกะวา

ปุกบ้านขึ้นหลังหนึ่ง จักการทำอะไรแล้ว
 ทานก็จักเครื่องเรือน
 แล้วก็แหนางนี้เข้าไป
 สูชวักกัน แล้วก็ไปยูปราสาทคนละหลังกัน
 เมียเกากับเมียไหม

ทานพูนี่กะคิดพุ่มาไมนี่ละ
 ก็ไคคิดว่าพุกกับเมียวาเป็นพระยามหากษัตริย์
 ไมมีลูกมีเต่า มาสับขานแทนเมือง
 ก็ให้ไปเชิญนางเมียเกาทานมา
 แล้วให้สมมาทานศีลเสีย ขอเอาลูก
 พระอินทร์พะพะพะมา ก็จึงมาปรึกษาเมียวา
 ให้นางจัดแดงขันหมาก เสียะทั้งสองคน
 แล้วให้สมมาทานศีลเสีย
 ขอเอาลูกพระอินทร์พะพะพะ
 เพื่อให้มาเกิดเป็นเชื้อเป็นพันธุ์คอกไป
 เพื่อให้ไคโอบอุ้มไพรพล
 เมื่อเราแกเถาตายไปจะไม่มีคนสืบ
 เชื้อสาย เมียก็พากันแดงขันหมาก
 จุคชูปุจุคเตียน เมียก็ไหวพะ
 สมมาทานศีล รับศีล
 พากันพุดขอเทพบุตรเทพควา
 ขอให้ไคลูกพะประเสวีฐเลิศล้ำ
 พอให้แม่ไคเฟิงพาอาศัยไค
 นางอัคคีเมียเกาทานก็พุกว่า

พุชฌายากไค่ลูกผู้พิวิเศษ
 คั้นพชฌายากไค่ลูกผู้พิวิเศษ
 พชฌายากไค่ลูกผู้พิวิเศษ
 นอนดาคอยให้เทพดาเพินกะมา
 แต่งอัญญาให้มา เกิดนางคำก่องนี้แหละ
 กะเลยเลาเป็นกำพา บม็เซี่ยหนอแนว
 พอแมกะตายเหมิด คั้นมากะเกิดมาหลายโพด
 เทพบุตรมนันเพินกะปาวลงมาเกิด
 กับนางคำก่องเคอ เลาเป็นกำพากำพอย
 ให้มาเกิด สีไปเกิดใสกะบเกิด หลลสิมาเกิด
 ซึ่คั้นบอนเคียวกันจ้งสิญ คั้นไค่ญินวา
 นางอันนัมทองกะใจบคิ โอยญุนพอ
 ปานของถิมละนอ เขากะสีไค่เปนมเหสีเทวี
 คั้นฟูไค่มีลูก เลยเอาคนโงมาปะชุม
 ซึ่บชั๊บชั๊บ¹⁷กัน สุกคิช่วยกูเคอสุเออย
 คิช่วยกูเคอ นางคำก่องมีลูกแล้ว
 กูกะสิทุกซึ่สิญาก เขากะสิวางนึ่บคิ
 เขากะสิบเลี้ยงบเจียกูอันกูกะมีทองคำ
 สายสอยกูสิให้สุเหมิดคั้นสุกคิช่วยกู

สิหาของให้ คั้นนางคำก่องสิออกลูก
 ญามมือเพินสิออกหันให้สุมาหากูเคอ
 ไปนำบานนำเมียง พุไค่มาลูกกะให้สุบอกกู
 คั้นแมนญามเคียน เกากะสีไค่แม
 คั้นสู้อยากไค่อนไค่กูสิให้เหมิด

ชาพเจ้าอยากไค่ลูกผู้พิวิเศษ
 ถาชาพเจ้าไค่ลูกผู้พิวิเศษ
 ชาพเจ้าจะฆ่าวิ ควาย บวงสรวง
 นอนรอทำให้เทวดาทานกัมา
 จักแจ้งให้มา เกิดนางคำก่องนี้แหละ
 ก็ว่านางเป็นกำพรา ไม่มีเชื้อสาย
 พอแมกัตายหมคเมื่อมา เกิดกัมามากเกินไป
 เทพบุตรเหล่านัก็ปาวร้องมาเกิด
 กับนางคำก่องนะ นางเป็นกำพรา
 ให้มาเกิด จะไปเกิดที่ไหนกัไม่เกิด กลับมาเกิด
 สึ่คนทีเคียวกัน ครันไค่ญินวา
 นางนัคั้งทองกัไม่สบายใจ โอยญุนเหมือน
 ของหังละนะ เขากะได้เป็นมเหสีเทวี
 ถาคณไค่มีลูก จึงเรียกกคนโงมาปะชุม
 ชุบชั๊บกัน พวกแกคิช่วยกูหนอย
 คิช่วยกูนะ นางคำก่องมีลูกแล้ว
 กูจะตองตอกทุกซึ่ตกยาก เขากะว่ากูนี้ไมคิ
 เขากะไม่เลี้ยงกู อ่า...กูมีทองคำ
 สายสรอย กูจะให้พวกแกหมคถาพวกแกคิ
 ช่วยกู

จะหาของให้ เมื่อนางคำก่องจะคลอด
 เวลาคลอดให้พวกแกมาหาญนะ
 ไปตามบานตามเมียง มีทองกัให้บอกกู
 ถาเป็นเวลาเคียนเกากัจะคอยยังชั่ว
 ถาพวกแกอยากไค่อะไรกูจะให้หมค

สายสอย คุมหุ แหวนโคหมึก เลี้ยกเอา
 บับบ่ เขากะวานางอ็คคีฮายกษาค
 บค้อแตก เอาละคุณแมค้ำกอลงเอากะ
 หลับแล้ว บโคญ์หนั่งคอก

อันนี้กะถึงกูมื่อสือออก
 เคียนสือออกลูกแล้ว เจ็บทอง
 นางค้ำกอลงกะปวดทอง กะให้ไปเอ็นแมอ็คคีมา
 โอยเจ้า เนี้ยสมเกียง เนี้ยออนนึ่ง เป็นสาว
 ลูกออกมา เจายาเบ็งเคอ
 มันสิ่วน เลี้ยกวันหยาง
 สู้ไปหาผาแพมาพันตามันไวแวนะชั้น
 เอาผาคี ๆ มาพันหลาย ๆ ชั้น
 มัดตั้งแตคามาดอกหู
 กะบให้โคญ์นเสียง ตากะบให้มัน
 ไปแล้วละ กะเลยเจ็บทอง ฮานอนเอาออกมา
 พอช่ายกะหาไหมมา พอช่ายกะแดงเคียง
 พอช่าย แมนึ่งกะแดงเคียงแมนึ่งไว
 กะเลยประสูติออกมากะเป็นพอช่าย กะจับฉู้ต
 ไซไห เจ็บอิกฮาลุนออกมา ฮาลุน
 กะจับฉู้ตไซไหอิก ไทเคียวกัน 4 คน
 มัดปากไหคี่ ๆ เคอ กะพากันหามเฮลงไป
 พุน หายไปลงแมนที เทพคาเพินกะมา
 แฉงไป เอาไป พญาครุฑ พญานาค
 มานันขึ้นมาชู้เอาไห แมนลูกหลาย ๆ คน

สายสรอย คุมหุ แหวนโคหมึกเล็อกเอา
 คราวนี้ เขาก้วานางอ็คคีสิหลือเกิน
 ไม่เหมือนแตกอบ เอาละคุณแมค้ำกอลงนางก็
 หลับแล้ว ไม่ได้ยินอะไรหอรอก

คราวนี้ถึงถึงกูวันจะคลอค
 เคียนจะคลอคก็เจ็บทอง
 นางค้ำกอลงก็ปวดทองก็ให้ไปเรียกแมอ็คคีมา
 โอยเจ้า เนี้ยสมเกียง เนี้ยออนนึ่ง เป็นสาว
 ลูกออกมา นางอชากุนะ
 มันจะเวียนทีระยะ เพราะ เล็อกเพราะยาง
 พวกแกไปหาผาแพมาปิตคาไว้ หนอยสิ่วว้างัน
 หนอยสิ่วว้างัน เอาผาคี ๆ มาพันหลาย ๆ ชั้น
 มัดตั้งแตคามาดอกหู
 ก็ไม่ให้โคญ์นเสียง ตากก็ไม่ให้ลิ้มกู
 ไปแล้วละก็เลยปวดทองปั่นป่วน คลอคลูกออกมา
 ผู้ช่ายก็หาไหมมา ผู้ช่ายก็แดงเคือง
 ผู้ช่าย ผู้หญิงก็แดงเคืองผู้หญิงไว
 ก็เลยประสูติออกมาเป็นผู้ช่ายก็จับ
 ใสไห คราวหลังเจ็บอิกออกมาที่หลัง
 ก็จับยึดใสไหอิก ไทเคียวกัน 4 คน
 มัดปากไหให้คี่ ๆ นะ ก็พากันหามลงไป
 โนนหายไปในแมนน้ำ เทวคาทานก็มา
 แฉงไป เอาไป พญาครุฑ พญานาค
 ก็ขึ้นมายกไหไว้ แมนลูกหลาย ๆ คน

เล้าออกลูกเป็นหมาเป็นกรรมเป็นเวรของเล้า
กะเลยเอาความนำลาขจรรังไหเพชฌฆาต

พะญาะเลยไปปกเอาเคียงสายสับสายสอย
แหวนแนวโคเพินใหญ่ให้ถืออิหยัง
ปกออกเหมิด แล้วเล้ากะไค่ตึงสินตึงเสี้ย
ตั้งแต่เคียงอยู่ในกอนันนหละ

บักนี้กะจูงเล้าไปคอกหมู
ให้ไปเป็นปูเลี้ยงหมู เขามา เขากะแดงหาบฮ่า
ให้ไปเอามาต้ม กางคั้นกะคังไฟ
คำเขาไซหมอคมเขาหมู บานเมียงนอน
กะบโคนอนหละ โยยทนทุกชทนญาก
นำตาญอยนำตาหตุต เป็นทุกชเป็นญาก
ยูหันคังโคน จนวาลูกสีไธมันกะโคนป็นอ
(จากรูณี- คะ) ฮานี้กะเลยทนทุกชทอละมานยูหัน

พ้อวาชวนลูกชายกะไหลไปไหลไป
ฮอกสวนพญาละเคะ สองนิ้วเมียบมีลูก
ยูเฝ้าสวนไหเพิน กะเลยไหลไป
บักนี้พ้อเถาเมียบลงมาคักน้ำกะเห็นไห^{๒๑}
ยูทานำหัน จักวาให้อิหยัง กะยานกะเลยชุกหน
ชุกไปวะหันอุมคุมกับคั้นมาสอง เทียบสามเทียบ
กะโงคั้นมาคือเกา เล้ายานกะเล่นแลนขึ้นไป
บอกผัวยูห่างเทิงวา โยยเถาเอ้ยฮินมาเบิง
จักวาให้อิหยัง ยูทานำเอาเนี้ย ไหใหญ่ ๆ

นางคลอคลูกเป็นหมาเป็นกรรมเป็นเวรของนาง
ก็จึงปฏิบัติตามคำปรึกษาของราษฎรสั่งให้
เพชฌฆาต

พระยากก็ไปปลคเอาเครื่องสายสร้อย
แหวนอะไรที่ทานให้ประดับประดา
ก็ถอดออกหมด แล้วนางก็ไค่ตึงผาดึงใส่เสื้อ
ที่เคยใช้เมื่ออยู่ในกอลอนันนหละ

คราวนี้จูงนางไปคอกหมู
ให้ไปเป็นคนเลี้ยงหมู เขามา เขาจักหาบว่า
ให้ไปเอามาต้ม กลางคั้นก็ก่อไฟ
คำขาวใสหมอคมขาวหมู ชาวบ้านชาวเมืองนอน
ก็ไม่ไค่นอนไอทนทุกชทนญาก
นำตายอยนำตาหยค เป็นทุกชเป็นนยาก
อยู่นั้นคังนาน จนกระทั่งลูกจะโตมันก็านปีละนะ
(จากรูณี- คะ) คราวนี้กทนทุกชทรมานอยู่นั้น

ฝ่ายลูกชายก็ไหลไปไหลไป
ถึงสวนพระยาละนะ สองนิ้วเมียบไม่มีลูก
อยู่เฝ้าสวนไหเพิน ก็จึงไหลไป
พ้อเมียบลงมาคักน้ำก็เห็นไหหลอยตรงมา
อยู่ที่ทาน้ำนั้น ไม่รู้ว่าไหอะไร ก็กลัวแล้วฉลักหนี
ฉลักไปก็กลิ้งกลมกลับมาอีกสองหนสามหน
ก็กลับมาเหมือนเดิม ยายกลัวก็วิ่งขึ้นไป
บอกผัวซึ่งอยู่ข้างบนว่า โอตาเอ้ยรับมาคูกิ
ไม่รู้ว่าไหอะไร อยู่ทาน้ำเรานี้ ไหใหญ่ ๆ

ขอยเอาไม้คานฉลุหนึ่งแล้วจะตั้งโหลมาคือเกายู
 เถ้านั้นกะแลนออกมา ลากขึ้นจากน้ำหาม
 ขึ้นไปฮอกเสี้ยนกะเปิดออกเบิง หลคมั้งแต
 เด็กน้อยยู่หับกองอะญะยู่คึงฟูโคขึ้นมา
 กะหลคางมปานทองคำเอาโลก (จารุณี-ตายบะ) กังคางมเหมือนทองคำ (จารุณี-ตายใหม่ตะ)
 บตายตั้งหายใจยูกะเลยอุมออกมา
 ปุสาคหงายเสียงกันไวคินญว ๆ ยู
 เฮาสีโคนมใส่ใหญ่กตากินนมนอยเถาเอย
 (จารุณี- หลามมือกะบตายตะ) บุดมีเทพคาชวย (จารุณี- หลายวันก็ไมตายหรือตะ) บุดมีเทพคา

กะเลยไปเอาออยมาหญ้า หน่น้ำลายใหญ่กกิน
 ยานลูกออยากกินนม เฝินกะวามียาน้ำนม
 ไปหายาน้ำนมมากินชะ เคอเถาเอย
 ขอยสิคังไฟทางหมอไวดา ยายูโคนเนอ
 มาไวไวเคอพอเถายายูโคนเคอ
 ไปกินฮากอันโคเฝินวาคับคนี้
 น้ำฮอนกะฮอนจา ๆ ยูในหมอ พอดีเถามา
 พระอินกะเอายาถิมลงไซหมอ
 กินลงไปจักวาน้ำนมมาแคใส่
 โหลลงมาฉลาว ๆ ยู โอยน้ำนมชอยมาแล้ว
 ฮาเนย เถาเอยเอาลูกมากินนม ด้วักอุม
 กินทางนี้ เมียกะอุมกินทางนั้น เทียคาบสอง
 พื่อกินอิมแล้วจะไปหงายไว ญามโตกะชวยกัน
 โอยออนซอน²² ก็นจนลิมบ้านลิมเมียง
 วันสี่วันพะกะบชู ฟังเอา²³ แตลูก

ฉินเอาไม้คานฉลุหนึ่งก็ยงโหลกลับมาอีก
 คากวิ้งออกมาดู คึงขึ้นมาจากน้ำ หาม
 ขึ้นไปถึงบ้านก็เปิดดู ก็มีเต
 เด็กน้อยยู่หับยักเยียคยู่หนั้น คึงใครขึ้นมา
 กังคางมเหมือนทองคำ (จารุณี-ตายใหม่ตะ)
 ไมตาย ยังหายใจยู ก็เลยอุมออกมา
 ปุสื่อนอนหงายเรียงกันไวคินกะแคว ๆ ยู
 เเราจะมีมที่ใหม่มาใหญ่กกินตาเอย
 บุดมีเทพคาชวย
 ก็เลยไปเอาออยมาเคียว บวนน้ำลายใหญ่กกิน
 กลัวลูกทิวนม ทานวามียาน้ำนม
 ไปหายาน้ำนมมากินเสี้ยนตะตาเอย
 ฉินจะกอไฟคังหมอไวคอย ออย่าอูนานนะ
 มาเร็ว ๆ นะตาออย่าอูนานนะ
 ไปกินรากไมอะไรที่ทานว่าดี ที่นี้
 น้ำร้อนเคือคพลาน ๆ ออยู่ในหมอ พอดีตากกลับมา
 พระอินทรก็เอายาหิงลงใส่หมอ
 กินลงไปไมรูวาน้ำนมมาจากไหน
 โหลมาไมชาคสาย โอน้ำนมฉินมาแล้ว
 ที่นี้ ตาเอยเอาลูกเรามากินนม ด้วักอุม
 กินทางนี้ เมียก็อุมกินทางนั้น คราวละสองคน
 พื่อกินอิมแล้วกันนอนหงายไว เวลาใดก็ชวยกัน
 โอยชื่นชมกันจนลิมบ้านลิมเมือง
 วันสี่วันพระก็ไมรู ยุงแต่เสียงลูก

โคนมาหลายเคียนตอหลายเคียนตอมา
 สูเถาญาจำสวนบแมนเลาตายแล้วลือ
 โคนแล้วเฮ็ดจิงโคมามีคามีเท
 เขากะหากันสงสัยว่าเถาญาบแมนเลาตาย
 แล้วค้อบเห็นออกมาหลายเคียนแล้ว
 พอสาวไซเข้ามาเบ็งกะเห็นเด็กนอยยูชวชว
 โอ้ยแม่ใหญ่เจ้าไคลูกแต่เหิง เจ้ามีบักเหิง
 เจามานบักเหิง โอ้ยแมนบโฆมานคอก
 จิกว่าเพินไหลมาแคใส่ ไซไหมมา
 มูแมกะเอาขึ้นมาเลี้ยงไว้ พวกนี้กะพากัน
 แลนคั้นมา กะไปเวาให้แม้อคคีพังวา
 โอ้ยแม่ใหญ่เพินเลี้ยงลูกไว้มีแต่พุงาม ๆ
 ค้อพะอินนี้ เฮ็ดจิงโคนอ
 แม้อคคีไคพังกะตกใจ อีเมียพูนแดง
 คั้นแมนมันบตาย กูกะสิบไคยูเป็นผู้
 เป็นคนแล้วละนะ คีคิบเขาตกใจบเขาจักเทียบ
 เขาน่ากะบกินอะ เนี้ย บาคนี้กะบปาก
 คีคิตาแต่สิเอาเขาหนม เขาคมิชยาเปี้ยไปให้กิน
 ฮานพ้อใหญ่แม่ใหญ่กะเข้าในเมียง
 หาซื้อเสื่อซ้อผามาให้ลูกนุง ว่าลูกเป็น
 ตาฮักตางาม ด้วกับเมียนุงผานุงเสื่อ
 แล้วกะเขาเมียงใหญ่อยู่เฮียน
 นางอคคีกะเฮค เขาตมเขาหนมมาบาน
 มาถามว่าแมสุไปใส แม่ไปในเมียง
 ซ้อผาไปซ้อเขาหนม

นานมาหลายเคียนตอหลายเคียนตอมา
 นี้พวกเจ้าตายายเฝ้าสวนไม้ไซตายแล้วหรือ
 นานแล้วทำไมจึงเงียบเขียบนั๊ก
 เขาก็สงสัยว่าตายายจะตายแล้ว
 ทำไมไม่ออกมาตั้งหลายเคียนแล้ว
 พอสาวไซเข้ามาคูกก็เห็นเด็ก ๆ เขิงแซ
 โอ คุณยายไคลูกตั้งแต่เมื่อไหร่ ยายมีเมื่อไร
 ยายมีทองเมื่อไร โอแม่ไม่ไคมีทองคอก
 ไมรู้ว่าเด็กไหลมาจากที่ใด ใส่ไหมมา
 พวกแม็กเอาขึ้นมาเลี้ยงไว้ พวกนี้กะพากัน
 วิ่งกลับมา ก็ไปพุกให้แม้อคคีพังวา
 โอ ยายเลี้ยงลูกไว้มีแต่คนงาม ๆ
 เหมือนพระอินทร์ ทำอย่างไรหนอ
 แม้อคคีไคพังก็ตกใจ อีเมียคนที่จัดการนั้น
 ถ้ามันไม่ตายก็จะไม่ไคอยู่เป็นผู้
 เป็นคนแล้วละนะ คีคิบไม่หยุดไม่หายตกใจสักที
 ขาวนาก็ไม่กินละทีนี้ ทีนี้ก็ไม่พุดอะไร
 คีคิตาทางจะเอาขนมใส่ยาพิษไปให้กิน
 ทีนี้ตายายเข้าไปในเมือง
 หาซื้อเสื่อซ้อผามาให้ลูกใส่ ว่าลูกเป็น
 คนน่ารัก ด้วเมียสวมนเสื่อผา
 แล้วก็เขาเมียง ให้ลูกอยู่เรือน
 นางอคคีก็ทำชาวตมขมมาบาน
 มาถามว่าแมพวกเจ้าไปไหน แม่ไปในเมือง
 ซ้อผาไปซ้อขม

นี่เคแม่สุฝากเข้าหนมมาโทสุกิน
 กินสา แม่สุบมาวาย ชังกุมมา
 กะบายให้กินพุละหอ ละหอ ของกินขอ
 เด็กน้อยกะอยาก กะหากินกิน
 บวยเขากินแล้ว นางอัครก็พากันขึ้น
 รถมาบ้าน ทางนี้กะโดยคินทะเลทะเลลาย
 เกี้ยกลเลียพอมแมกะบมี้ แลนไปแลนมา
 พู้นึงกะตายอยู่หัวคันไค พู้นึงตายอยู่เซี่ย²⁴
 ตายเซี่ยงกินเหมิกทั้ง 4 คน

ธานีกะตาเว่นบายคอบพอมแมกะเมียบาน
 เข้าไปในสวน เขามานลูกเฮาคือมิกแทนอ
 ลูกเฮาคือสิหลับเหมิก บักขึ้นเทิงบ้านกะ
 เห็นนอนกองงองแงงแงง²⁵
 กะคิดว่าลูกกูคือสิคินมเหมิกนี่
 ไปเบิ่งอี่หึงงันชินชิ่งตายเหมิกเทิง ชีคัน
 โยยสองเตาหลกเกียบตาย ให้จนสิตาย
 แมนพูไคเอาเขาหนมโงว่นมาใหญ่กินนอน
 ด้งเห็นเปี้ยกเห็นฮอยยู กะบมี้ควมสิเวา
 นังให้ตั้งแต่เขาฮอกแลง ไคไฟเบิ่งลูก
 ฮาลูกสิคิน โยยเหมิกคินเหมิกเว่นแล้ว
 บคนคอก บคนีพอบายกะไปหาพื้นมากอง
 ออมกันไว้ วาสีเอาลูกไปเผา พากันโอม
 เอาลูกออกไปเผา คั้นเผาอันไคใหม่เหมิก
 บเห็นฮอกกะกูก พอฮอกมือเขาขึ้นเห็น
 คังแตกอณ เห็นเป็นคนจำปาชีคินใหญ่

นี่โงแม่พวกแกฝากขนมมาโทสุกิน
 กินเสีย แม่พวกแกไมกลับมาวาย สั้งกุมมา
 กี่วางรายให้กินคนละหอ ของกินละ
 เด็กน้อยก็อยากกิน ก็พากันกิน
 พอเขากินแล้ว นางอัครก็พากันขึ้น
 รถมาบ้าน ทางนี้คินทรนทราย
 กลิ้งเกลือกไปมาพอมแมก็ไม่มี วิ่งไปวิ่งมา
 คนหนึ่งตายอยู่หัวคันไค คนหนึ่งตายอยู่ที่นอน
 ตายเรียงกันหมดทั้ง 4 คน

คราวนี้ตะวันบาย พอกับแมกลับมาน
 เข้าไปในสวนเขาบ้าน ทำให้ลูกเงียนักกะ
 ลูกของเราคงจะหลับกันหมด ขึ้นบนบ้านก็
 เห็นนอนงอกองอชิงอยู่
 ก็คิดว่าลูกกูคงจะอคนมตลอดวัน
 ไปดู นีอะไร ตายเสียหมดทั้งสี่คน
 โยยสองตายายแทบจะตาย ร้องให้จนจะตายตาม
 ไครนะเอาขนมใส่ยาพิษมาให้ลูกกูกินนี่
 ยังเห็นเปลือกเห็นรอยอยู่ก็ไม่มีคำพูด
 นังร้องให้ตั้งแต่เข้าถึงเย็น จุกไฟลูก
 เผื่อลูกจะฟื้น โอทั้งคืนทั้งวันแล้ว
 ไม่ฟื้นคอก คราวนี้พอกบบายก็ไปหาพื้นมากอง
 กันไว้ว่าจะเอาลูกไปเผา พากันอุม
 เอาลูกออกไปเผา เผาคนไหนก็ใหม่หมด
 ไม่เหลืออกระทั่งกระดูก พอถึงตอนเช้าขึ้นเห็น
 แคเพียงก้อน เห็นเป็นคนจำปาสี่คนใหญ่

ไปตักน้ำไปหค น้ำหลดขุมเป็นคอกขึ้น
 ชาวจานพานสีต่างกันแต่ละคน
 สีขาวสีแดง สีเหลืองบัคนี้กะหอมหอม
 ขุมแม้อัคคีก็มาเห็นคอกไม้ กะถามว่า
 โอ้ยคอกไม้เจ้าเอามาแต่ใใ เจ้าบุกมือเหิง
 เจ้าญา โอ้ยลูกกุคอก ลูกกุคตาย
 เอาลูกกุมาฝัง เอากระดูกมาฝังเลยเป็นคอกไม้
 เลยฟ่าวแลนมาเวาไหแม้อัคคีฟั้ง
 กะชิบกะแซบกัน เป็นจิงโคบังเกิดเป็นคณจำปา
 ชีตณ คุณแมเออยเออเฮออยู่ขอเลากะบให้
 บให้คอกลูกกุ มั่นสิว่าลูมั้นจิงโค
 เกิดอยู่ในสวนกุ อันโคกะของกุเหมมิด
 บะพากูไปเบิงขันสีมาเก็บมาบิคกะบโค
 มั่นบแมนคอกจำปาขรรรมคา แม้อัคคี
 กะสิขอเอา โอ้ยโหบโคแหลวกะเลย
 ลูกพูชาตาย เอามาฝังเกิดเป็นคณจำปา
 พูชาโหบโคคอก โหบโคกูกะสิเอา
 เกิดอยู่ในสวนกุ กุม้อ่านจ มิ่งบให้กุสิขา
 ใคตายกะโคมมีต บัคนี้กะเอาชวนพัน
 กะบเข้าเสียมซุกกะบเข้า เอาอันโคมาเส็ด
 กะหักกะชาตเหมมิด กะมุเจ้าไปเอาอี่เถา
 กับบักเดามา ไปคุมมากะมาสองมาไห
 กะเขียนเล่า เอาให้กูเอาให้กูให้โค
 กะเลยบอกว่า โอ้ยลูกเออย แมสิตายแล้ว
 ขึ้นมาสาสุกเออย แมสิตายแล้ว
 เขาสิขาแม มาหาแมสา แมสือเอาถวายเป็น

ไปตักน้ำมารค น้ำก็ขุมเย็น เป็นคอกขึ้น
 เต็มไปหมคสีต่างกันแต่ละคน
 สีขาวสีแดงสีเหลืองกลิ่นก็หอม
 พวกแม้อัคคีก็มาเห็นคอกไม้ก็ถามว่า
 โอ้ยคอกไม้เอามาจากไหน ปลุกคองไหน
 ยาย ลูกกุคอก ลูกกุคตาย
 เอาลูกมาฝัง เอากระดูกมาฝังเลยเป็นคอกไม้
 เลยรีบวิ่งมาบอกแม้อัคคี
 กะชิบกัน เป็นอะไรจิงเกิดเป็นคณจำปา
 สี่ตณ คุณแมเออยเหลือองอรามอยู่ ซอกก็ไม่ให้
 ไม่ให้คอกลูกกุ มั่นจะว่าเป็นลูมั้นโค้อย่างไร
 เกิดอยู่ในสวนกุ อะไรก็ของกุหมค
 ไป พากูไปคูกิ จะเก็บจะเค็ดโคได้
 มั่นไมไซคอกจำปาขรรรมคา แม้อัคคี
 ก็กะขอเอา โอให้ไมโคคอก
 เป็นลูคณที่ตาย เอามาฝังเป็นคณจำปา
 พวกคณให้ไมโคคอก ให้ไมโคก็กะเอา
 เกิดอยู่ในสวนกุ กุม้อ่านจ มิ่งไม่ให้กูจะฆา
 ให้ตายก็ไมติด ที่นี้จะเอาชวนพัน
 ก็ไม่เข้าเสียมซุกก็ไมเข้า เอาอะไรมาทำ
 ก็หักก็ชาตหมค พวกเจ้าไปเอายาย
 กับตามา ไปคุมตัวมาก็ร้องไห้
 ก็เขียนสิ เอาให้กู เอาให้กูให้โค
 ก็เลยบอกว่า ลูกเออยแมจะตายแล้ว
 ขึ้นมาเถอะลูก แมจะตายแล้ว
 เขาจะฆาแม มาหาแมเถอะแมจะเอาถวายเป็น

นั่งลงถอนกะม้ายพามือสองเงา
 กะเลยชูปไปให้เพิน กะเลยชูปไปให้แล้ว
 กะเลยม้คคิกเอาหนึ่งลึงขันให้ค้ๆ

หามเฮลงนำแมนที่ทั้งซี้คน
 บัดแตงคี่ปานโคลิมีไชน่า กะไหลขึ้นไป
 หน่ออีก กะไหลไปอีก เห็นคนจำป่าไหลไป
 เอะน่าไป นำไปอีกละสองเงากะสียาย
 หนทุกขทอละมาน ในน้ำลจจนวาไป
 ไกลไกล คาโลกคาปา แลวกะเลยกับมาน
 กับเฮียน หนคำป่ากะไหลไปฮอดหมอง
 ที่ถ้ำน้ำไฟฟู ถ้ำน้ำไฟกะมันตา
 ขันบโคคอก คนมันขันมันใหม่คนแหลว
 กะเลยเพรนอยลงมาตักน้ำมาหคคอกไม้
 กะเลยเห็นคนไม่อมคิมยทาน้ำ โอยคอกไม้
 มาแต่ไสนอมาหอมแท ตักน้ำใส่ชุกไว้แล้ว
 กะมาหักเบ็งกะบหัก ตักกะบขาด
 หมนไปหมนมาบิคไปบิคมาเลียดญอย
 บก ๆ ลงน้ำ ถือแลนขึ้นไปให้
 หลวงพอถ้ำเบ็ง เว้าให้หลวงพอฟังว่า
 พอคนจำปี่ซี้คน เขาเอาหนึ่งม้คคิกกันมา
 เอ็ดจ้งใจกะบขาด บัดสิขาดเลียดไหล
 ซค ๆ ยู ถ้ำน้ำไฟฟังกะฮองวาวอวคันขัน

นั่งลงถอนก้คคิมือทายาย
 ก้เลยยกไปให้ทาน ก้เลยยกไปให้แล้ว
 ทานก้เลยเอาหนึ่งลึงม้คค้อย่างคี่หลาย ๆ

รอบ

แล้วหามลงไปในแมน่า ทั้งสี่คน
 ม้คค้อย่างคี่ทั้งลงน้ำ ก้ไหลขึ้นไป
 โนน้ออีก ก้ไหลไปอีก เห็นคนจำป่าไหลไป
 เลียบเลาะน้ำไปอีกละสองทายายก้จะตาย
 หนทุกขทอละมานร้องไห้ตามลจกระทั้ง
 ไกลแสนไกลจนคิคโคกคิคปา ก้เลยกลับมาน
 กลับเร็วอน หนคำป่ากะไหลไปถึงที่
 ที่ถ้ำน้ำไฟฟู ถ้ำน้ำไฟกะมันตา
 ขันบโคคอก ถ้ำน้ำขันมันใหม่คนนะธิ
 พอดค้กับที่เพรนอยลงมาตักน้ำมารคคอกไม้
 ก้เลยเห็นคนไม่ลอยคร้มยทาน้ำ โอคคอกไม้
 มาจากไหนดนอหอมเหลือเกิน ตักน้ำใส่ชุกแล้ว
 ก้มาหักคู้ ก้ไม่หัก ตักก้ไม่ขาด
 หมนไปหมนมาบิคไปบิคมา เลียดญอย
 หยคลงมา ถือว้างไปให้
 หลวงพอถ้ำคู้ เฉ้าให้หลวงพอฟังว่า
 พบคนจำป่าสี่คน เขาเอาหนึ่งม้คคิกกันมา
 ทำอย่างไรก้ไม่ขาด เมื่อจะขาดเลียดไหล
 เป็นหยค ๆ อยู่ ถ้ำน้ำไฟฟังก้ร้องวาวอว
 ถ้ำเชนนัน

มันมแมนคนดีลื้อ ไปปากไปเบ็ง
พอฤณีลงไปกะปากันลากขึ้นมาจากน้ำขึ้นมา
เอาไปเอียงกันไว้อัน ฤณีตาไฟมันขึ้นเบ็ง
กะเลยไหม

กวคมาเอาน้ำเตาแกวหด
ฮอกหยาคมเปาแมนตร
กะเลยเกิดกายเป็นท้าวจำปาทั้งสี่คน
งามคือแทงเงินแทงคำ กะปากันขึ้นไป
พะอิน เฝินกะนิมิตหอใหญ่ทั้งสี่คน
ทั้งเคียงไซเคียงสอย เฝินกะนิมิตให้
กะยุ่น่าเฝินแซว ๆ ยู เฝินกะสอนวิชาให้
กาตาอาคมโคหลายปีโคน
เฝินเลียงอาญ 14-15 ปี กะเลยฮอนฮอก
พะอิน ไปเห็นนางคำกอง ทาบจอก
ทองหนทุกชกะเลยเหลือโศคนสีโหลกมาเอาคืน

พะอินกะเลยนิมิตเป็นสำเภามาหามุทาว

จำปาทั้งสี่ กะจุดไฟขึ้นถามว่า
มุเจ้ามาแต่ทางใด พอแม่เจ้าเป็นไฉ
พอแม่มุขอยกะทานเจ้าฤณีนี้แหลว
มแมนคอกทาวเออย แม่เจ้าชื่อนางคำกอง
พอเจ้าชื่อพะญาจุลณี ยเมียงบัจูจา
เมียงโญพนละ เขาเอามุเจ้าลองนำ
สองเที้ยแลวเค เที้ยนึ่งกะตอนเกิดโไม ๆ

มันก็ไม่โชคนหรือ ไปปากไปค
พอฤณีลงไปก็ปากันลากขึ้นมาจากน้ำ
เอาไปเอียงกันไว้อัน ฤณีตาไฟลืมตาขึ้นค
ก็เลยไหม

กวคมารวมกันเอาน้ำเตารค
ถึงกับเอายาหอมเสกเวทมนตร
ก็กลายเป็นท้าวจำปาทั้งสี่คน
งามเหมือนแทงเงินแทงทอง ก็ปากันขึ้นไป
พระอินทร์ก็เนรมิตหอใหญ่ทั้งสี่คน
ทั้งเครื่องไซเครื่องสอยทานก็เนรมิตให้
ก็อยู่กันแข็งแฮอยู่ ทานก็สอนวิชาให้
คาตาอาคมอยู่หลายปีนาน
ทานเลียงจนอายุ 14-15 ปีก็เลยรอนถึง
พระอินทร์ไปเห็นนางคำกอลงทาบจอก
ทองหนทุกช ก็เลยส่งสารจึงให้ลูกมาเอา
กลับไป

พระอินทร์ก็จึงเนรมิตสำเภามาหาพวก
ทาว

จำปาทั้งสี่ก็จุดไฟขึ้นถามว่า พวกท่านมา
จากไหน พอแม่เจ้าเป็นใคร
พอแม่พวกฉันก็เจ้าฤณีนะช
ไมโชคอกทาวเออย แม่เจ้าชื่อนางคำกอลง
พอเจ้าชื่อพระยาจุลณี อยู่เมืองบัจูจา
เมืองใหญ่โนน เขาเอาพวกเจ้ามาลอยนำ
สองที่แลวนะ ครั้งหนึ่งกะตอนเกิดโไม ๆ

เขาเอาไซไห เขากะเอาลงน้ำ
เกาฏากะเลี้ยงไว้ บัดนี้เขากะมาเบียให้ตาย

มาคนี่กะตายเกิดเป็นต้นจำปา เขากะมาเฮ็ดอีก
พะฤกษ์กะเลี้ยงจิงโศคจิงเสกให้เป็นคน
บแมนแมนเจาคอก บแมนพอมูเจาคอก
แมเจานันโอยจิงแมนทุกชุกา เขาไซไห
เป็นชชาหม กะวาออกลูกเป็นหมา
กะพากันของไห กิ่งเกียกละเลย
เพาะลีโตนแม กะจิงจกกะเลยไปเวา
เลี้ยงให้ฤกษ์ฟังวาสิลาฤกษ์ไป ฤกษ์กะเลย

โอยนิมิตชี้เงิ่งโหมาคอนัวมื่อให้
มื่อนี้วี่ชี้ คันคนตายแล้วจะไปชี้เคอกะคน
กกชี้ตายปลายชี้เป็นมื่อนี้ คันคนตายแล้ว
ชี้ให้เป็น คันกุงบตายชี้ให้มันตาย
มื่อเพชรฤทธชกวม²⁶ พอไควชาอาคม
ก็แล้ววะ ฆวันทีพอพะอิน
กะพาเบิกสำเภากออกมา ลองมาน้ำสายน้ำ
มาฮอดทาเมียงโค เขากะมาลัดมีแต่ญัก
เขากะบิให้แล้วเขามาคตะเกาบามมีไบอนุชุต

มมีไบเบิกทาง เขามากวคเขามาลัดมาแล้ว
กับคนแตก เขากะแดงให้พี่ชายไปรบกับ
ญัก ญักกะเลยออนูอมเหมมิชุกัน

เขาเอาใส่ไห เขากะเอาลงน้ำ
ตายากะเลี้ยงไว้ บัดนี้เขากะวางยาพิษ
ให้ตาย
บัดนี้เกิดเป็นต้นจำปา เขากะมาทำอีก
พระฤกษ์จิงปลุกเสกให้เป็นคน
ไมไซแมเจาคอกไมไซพอเจาคอก
แมเจานันนะใครรับทกชุกา เขาไซไห
เป็นชชาเลี้ยงหม วาคลอคลูกเป็นหมา
ก็พากันรองไห กิ่งเกียกละไปมา
เพราะสงสารแม ฐเรื่องก็เลยไปเดา
เรื่องให้ฤกษ์ฟังวา จะลาฤกษ์ไป
ฤกษ์ก็เลย

เนรมิตชี้เงิ่งโหมาคอนัวมื่อให้
มื่อนี้วี่ชี้ถ้าคนตายแล้วไปชี้ให้พื้นที่โค
กกชี้ตาย ปลายชี้เป็น มื่อนี้ถ้าคนตายแล้ว
ชี้ให้เป็น ถายังไม่ตายชี้ให้มันตาย
มื่อเพชรฤทธชกวม²⁶ พอไควชาอาคม
ก็แล้วว้างัน ฆวันทีพอพระอินทร์
ก็พาสำเภากออกมา ลองมาตามสายน้ำ
มาถึงเมืองโค เขากะมาคักมีแต่ยักษ
เขากะไม่ให้เสร์จลิน เขานั่งสำเภามาไม่
มีไบอนุชุต
ไม่มีไครเบิกทาง เขามาโศตามรบ
กับคนถอน เขากะจัดให้พี่ชายไปรบกับ
ยักษ ยักษก็เลยยอมแพทุกคน

กะเลยจุกลูกสาวไท่ กะเลยไคตั้งแกลกสาวจุก
แถมเห็นจุกเคเป็นนางกษัตริย์เค มีแตะคนงาม ๆ

ไคเมียสามคน พนองสุดทองบเอา
บไคแมชะกอนบเอา กะเลยพากันกับจุก
เบิกสำเภามาตั้งยูกาง มมีแนวจอดตงออกคือ
มูจุกทำอิทธิฤทธิ์ ไปออกเมียงปญจาให้เอา

มาไคได้ บอกว่าให้เอานางคำกลองออกมาให้

คั้นบเอาออกมาเมียงปญจาสิมน
โอยนาง คำกลองไปหาจอกเตเขาพูน
กะมหันมา เอ็คจิงไคละ
ออกไปเบ็งதாகะมีแต่จุก เต็มยตายชื้อชื้อ
จุกมันเหาะขวมบานขวมเฮียนคือจิง
เคียงบินนี้ ยานสันสายลายตา
บ้านเมียงกะเส้นสายกัญญู คั้นเอานางคำกลอง

มาบไคเมียงสิมนเป็นปุย กะเลยวาคันไซ
ยู่ในเฮียนคนโคมนจมนงามกะเอามาแดง
ไปเปียนตี ตั้งที่แกลกชายเพินไปแล้ว
เทพคานำไปซงพูน ฮอดหนองเพินไปหาบจอก
ไปกะไปเว้าให้ฟัง เว้าไปเว้ามากะวैयाฮาย
หลายดอน ขอยนี้แหลวลูกเจ้า
เว้าเลียงลาวให้ฟังตั้งแต่เขาเอาไซไซ

แฉวยกลูกสาวยักษ์ไท่ เลยไคลูกสาวยักษ์
แต่ไคไคเป็นยักษ์นะ เป็นนางกษัตริย์นะมี
แตะคนสวย ๆ

พีไคเมียสามคน คนสุดทองบเอา
ถ้าไคไคแมเสียกอน ก็เลยพากันกับยักษ์
เบิกสำเภามาตั้งยูกกลาง ไมมีที่จอดที่ถึง
พวกยักษ์แสดงอิทธิฤทธิ์ไปถึง เมืองปญจา
ให้เอา

มาไคได้ บอกว่าให้เอานางคำกลองออก
มาให้

ถ้าไม่เอามา เมืองปญจาจะพังพินาศ
โธ นางคำกลองไปหาจอกเตเขา
ยังไม่กลับ จะทำอย่างไรละ
ออกไปคุดทาน้ำก็มีแคยักษ์เต็มอยู่ ตายละ
ยักษ์มันเหาะขวมบานขวมเรือนยังกับ
เครื่องบินนี้ กลัวจนตัวสันตลาย
บ้านเมืองก็ระส่ำระสาย ถ้าเอานาง
คำกลอง

มาไคไคเมืองจะแหลกเป็นผง ก็จึงว่าคยไซ
อยู่ในเรือนคนโคมนสวยมันงามก็เอามาแดง
ไปเปี่ยนตี ความจริงลูกชายทานไปแล้ว
เทพคานำไปส่ง โนนถึงหนองน้ำไปหาบจอก
ไปก็เล่าให้ฟัง พุดไปพุดมากว่าอยาก
นักเลย ฉินนี้แหลวลูกทาน
เล่าเรื่องราวให้ฟังตั้งแต่เขาเอาไซไซ

ป่างเขาเอาไปเผา ไปเมียไปเบอนิด
 เวาให้ฟังเหมิด อุมเอาแม่เหาะมาลงสำเภ
 ไปฮอดสำเภแล้วกะไปหดไปสง
 แม่เปนนางงามยั้นหละ

บักทางนี้แตงนางค้ำกอง
 ปอมลงไป เพินกะวาให้กันวะชั้นนี้
 เอานางค้ำกองมาให้ พิโคกะวาแมนบ
 พิโคกะวาแมนเหมิดชุนเสนาอำมาตย์
 พิโคกะวาแมนเหมิดชุน
 บาดเพนนางค้ำกอง ออกมาจากใน
 หองสำเภพุน กะเบ็งหนากันบได
 นางค้ำกองกะบวาดีเอาตัวคั้น
 ยุมโคกะโคเอาคั้น ลูกเตาออนวอน
 โอยไปเห็นลกนัน พะญาบกา
 ฮอดนังเกาฮิ ฮอดคานักโคง
 ไปไหวลก (หัวเราะ) (จารณี- พชาย
 แตกเซียงายนอคำ) เออ เอ็คจิงโค
 นอฮะนี้ ลูกพชาติงชุน
 เขากะเอาหมาไปเปี่ยน เขากะอุอมสาธภาพ
 กราบไหวเมีย บมที่ทมมีแดนออนอุอม
 ลูกกะเวาแม่ กรรมเวรของเฮาทางหาก
 คอกแมเอย ยาดีโอโหมโกคพอ
 จิงโคกะให้ค้ำกันวะ ลูกไปบได
 ลูกกะ เปนพคมีบุญนอ กะเลยค้ำนำพอ

คราวเมื่อเอาไปเผา ไปวางยาพิษทุกอย่าง
 ก็เอาให้ฟังหมด แล้วอุมแม่เหาะมาลงสำเภ
 ไปถึงสำเภก็ไปรดไปสร่งน้ำ
 แมก็เป็นคนสวยอยู่เช่นเดิมนั่นแหละ

คานนี้จักแจงแตงนางค้ำกอง
 ปอมลงไป ทานกว่าให้กันว่า
 เมื่อเอานางค้ำกองมาให้ ใครกว่าไรใหม่
 ใคร ๆ ก็ว่าไซหมดทุกคน เสนาอำมาตย์
 คนใดก็ว่าไซหมดทุกคน
 พอวางค้ำกองออกมาจากใน
 หองสำเภก็มองเห็นกันไม่ได้
 นางค้ำกองก็ไม่ว่าจะเอาสามีคั้นมา
 อยู่ไม่ได้ก็เอาคั้น ลูกเตาออนวอน
 พอไปเห็นลูกเตา พระยาไมกลา
 กระทบนังเกาฮิ ถึงกับคลานโง้งโคง
 ไปไหวลก (หัวเราะ) (จารณี-ผู้ชายสมัย
 กอนเซียงายนอคะ) ไซทำอย่างไร
 ละทั้น ลูกฉันทั้งสี่คน
 เขาก็เอาหมาไปเปี่ยน เขาก็อุอมสาธภาพ
 กราบไหวเสีย ไม่มีพินคินจะอยู่ ยินยอม
 ลูกกว่า กรรมเวรของเราทางหาก
 หรอกแมเอย ยาดีโอโหมโกคพอ
 อยากรเสียก็ขอให้คั้นค้ำกัน ลูกไปไม่ได้
 ลูกก็เป็นผู้ค้ำมีบุญนะ ก็เลยค้ำกับพอ

กะเอากันมาขึ้นมาชานชเมียง
เบียงญักเมียงโศกมาช่วยมาไฮเป็นเทมิก
เป็นอบเป็นเลว

ฮาน้ออัคคีเคสิเฮ็ดจ้งโค
สิทำโหมมันจ้งโคสิเอาไปเฮ็ดหญุง
นางอินว่าลูกกะวาถ็อกันว่า
ยาชาดอนมันตีเป็นเวรหลายชาติ
โหมมันแฉวเทียบเคียงที่แม่โคเฮ็ดอินโคมา
กะไทเถาอัคคีเฮ็ดน้ำ อันแม่โคหาบจอก
หาบบอน เลี้ยงหมูกะโหมมันเลี้ยง
เฮ็ดแนวโคกะโหมมันเฮ็ดแทนกัน
ถอนันกะโคคอก กะนางคำก่องเฮ็ดมา
สามปีสี่ปีกะบเป็นหญุง คันอ้ออัคคี
ไปเลี้ยงหมสองสามมือ เจ้าแม่เออ
หญุงอง หมของมาโคโค เพชชชาติเขาจะเขียน

ก็ไปเจียคอกันจักวาอิมหือบอิม
กะไปเจียคอกัน ฮองหญุงมือ
มาคางคำก่องเลี้ยงคอกองจักเทียบ
บโคกกันหญุงมือกะบอง มีคช^{๒๗}
ช่วยกะซามเพลกะซาม หลบไปหลบมา
เขาจะเขียนเขาจะตี ตายเอาชื่อ ๆ
อ้ออัคคี ทนทุกขทอละมานปานนั้นแหละ

แฉวพากันมาสูบานสูเรือน
พวกอ้ออัคคีเมืองต่าง ๆ ก็ส่งส่วยทานหมก
ในยามที่ทานรบ

คราวนั้นนางอ้ออัคคีจะทำอย่างไร
จะทำโหมมันอย่างไร เอาไปทำอะไร
ลูกทุกคนก็ตกลงกันว่า
อย่าสาเดจะ เป็นเวร เป็นกรรมอีกหลายชาติ
โหมมันสิ้นสคเพียงครั้งเดียวที่แม่ทำอะไรมา
ก็โหมมันอ้ออัคคีทำควย อันแม่โคหาบจอก
หาบบอนเลี้ยงหมูกะโหมมันเลี้ยง
ทำอะไรก็โหมมันทำแทน
เท่านั้นโคคอกนะ ก็นางคำก่องทำมา
สามปีสี่ปีไม่เป็นไร พอนางอ้ออัคคี
ไปเลี้ยงหมสองสามวัน เจ้าแม่เออ
หมรอง หมรองคราวโค เพชชชาติเขาจะ
เขียน

ครั้นไปเลี้ยงคอกันไม่รู้ว่าอิมหรือยัง
ก็ไปเลี้ยงคอกัน หมรองตลอดควัน
ที่นางคำก่องเลี้ยงกลับไม่ร้องสักครั้ง
ไม่ได้กินอะไรทั้งวันก็ไม่ร้อง เจียมเฉย
สายก็ซาง เพลก็ซาง ต้องกลับไปกลั้มยา
เขาก็เขียนเขาก็ตีจะตายเฉย ๆ
นางอ้ออัคคีทนทุกขทอละมานนั้นแหละ

เห็นจึงได้เสวยลาคนเป็นสุข
 จึงไปโคทนทุกขทอละมานอีก
 จึงเหิมคเวร เหวหลาย (จารุณี - ฮานี
 ทาวจำปาสี่ตนกะเลยคองเมียงตะกะ)
 อ้อ ฮานีทาวนี้บคองไปคองเมียงพอเดา
 เมียงพอตา อวยนอยเพชรลาด
 ไปชี้ให้เขาคัน ว่าเมียงพอเดายไส
 ฐุจิกแลวกะไป ไปชี้ให้สิบพะญากะคัน
 ไทมานคันเหิมคคือคนนอนหลับนี้หละ
 ลูกขึ้นเฮียนเจ้าของยบอนโคกะลูกขึ้นโลด
 ฐุจิกเหิมค ชางมางวักววยของไผกะเขา
 กอกไผคอกมันคันมา
 คนแตกกะคือมาบุญหลายแห
 ไปชี้พอเดาแมเดาคัน
 มือนับคปานนองหลา

ทานจึงได้เสวยราชย์อยู่เย็นเป็นสุข
 ไม่โคทนทุกขทรมานอีก
 จึงหมคเวร เหวมากเหลือเกิน (จารุณี-
 ทันทาวจำปาสี่ตนกโคกรองเมืองหรือกะ)
 ไชคราวนี้ทาวคนเล็กไม่ได้ไปกรองเมือง
 พอตา คนเล็ก เพชรราช
 ไปชี้ให้เขาคัน ถามว่าเมืองของตาอยู่ไไทย
 ฐุจิกแลวก็ไป ไปชี้ให้สิบพระยากัน
 ชาวเมืองพันหมคทุกคน ดังกับคนนอนหลับ
 ลูกขึ้นกดับบ้านเรือนอยู่ที่โคกลูกขึ้นเลย
 ฐุจิกทุกที ชางมาวักววยของใครก็เขา
 กอกใครคอกมัน พันคันมา
 คนสมัยก่อนทำไมชางมีบุญญาธิการนักษะ
 ไปชี้ตายพัน
 คนอื่น ๆ ไม่มีใครคี่เทานองคนเล็ก

คำศัพท์

1. ออมแอม	=	รอบ ๆ นั้น
2. คอยเพื่อชุก	=	คิช-กฎ แปลว่าเขาอี่แรงในอินเคีย สมัยพุทธกาล
3. ชาวจานพาน	=	ชาวโพลน
4. แอเอ	=	ส่วนที่ไผดมาให้เห็น ในที่นี้หมายถึง เหลืองอราม

5. หางนาง	=	หางสำหรับปักคอยอิงสัตว์
6. แพคาม	=	ผาขาวมา
7. ใจสีหลดสีชาด	=	ใจจะหลดจะชาด
8. ไ้แก้วเป็นโทษ	=	จะให้ใครรับโทษ, เป็นคนมีความผิด
9. แลนหัน	=	วิ่งเร็ว
10. คุกคุก	=	โซยก
11. โขะโฆะ ๆ	=	ซากะแผลก
12. คินคาคลาด	=	คินพลาก ๆ
13. แชนโจโก้	=	แนนชนิด
14. กากซาก	=	เต็มไปหมด
15. ชนนิ่ง	=	สักชน, สักเส้นหนึ่ง
16. ออนซอน	=	ชนชม
17. ชับชับแซม	=	อาการกระชับ
18. ขเจียงบเจีย	=	ไม่เลี้ยงดู
19. นักปาด	=	นักปราชญ์
20. ญค	=	ยศ
21. ไหลหล	=	ไหลล่อยตรงมา
22. ฟังเอา	=	รับรอนเอา, รับรอนที่จะเลี้ยงดู
23. เขีย	=	ทันอน, ฟูก
24. กองงองแกงแกง	=	งอกองอชิง
25. คิกวาม	=	คิกว่าเพื่อน
26. มิกซีลี	=	เงียบเฉย

นางจันทจิกท้าวจันทจอ

นกจอกตัวเมียไปเส็ดอ้ง
 ยูนคางเจ้าธานีกะคางญอยฮอดพี
 ญามญางฮอดพี มันกะไปตุมหนวคชะ
 แลวกะไปเขายูหนกะไปพักไปโค
 ไปโคยูนแหลว จนวนโคนวนาน
 เจ้าธานีกะบไลหนีหละ กะเลยหาชลูกชูเมียยูน

ยูมาเมียกะโค โคแลวกะพัก
 โทเมียเขาไปฮังพักโค
 ตัวกะหาเหี้ยโคมาเลี้ยงชวัน
 มือเขามากะไปหาเหี้ยไปหาแมงบุง
 ไปหาตักแตนไปใสกะบโค
 มากสิไปโคคนมานี่ไปลงสระใหญ่ของเจ้าธานี
 คอกบัวบาน คอกบัวสำอือหญิงนี้
 ไปหาเอาเกสรคอกบัวกะไปฮักยูนแหลว

จอมงอม²ยูนนั้นหละ โคนหลายชัว
 เงยหนาชันตาเวนเพลแลว
 คอกบัวคอกหุบจิงชี่ นกกะวนกะเวี่ยนแข่งแข่ง³

เรื่องที่ 4 นางจันทจิกท้าวจันทจอ
 นาง ผิง ไกรสรกุล วิทยากร

นกกระจอกตัวเมียไปทำรัง
 อยู่ในคางเจ้าธานี ขนคางย่อยถึงตรงนี้
 รุงรังถึงนี้ มันก็เข้าไปอาศัยหนวค
 แลวก ก็เข้าไปยูนนั้นก็ไปพักไปไซ
 ไปไซยูนนั้นหละ จนกระทั่งเป็นเวลานาน
 เจ้าธานีก็ไม่ได้ ก็เลยหาอาหารให้ลูกให้
 เมียกินยูนนั้น
 ยูมาเมียตักไซ ไซแลวกก็พัก
 ตัวเมียเข้าไปในรังพักไซ
 ตัวก็หาเหี้ยโคมาเลี้ยงทุกวัน
 ตอนเขามากะไปหาเหี้ยไปหาตัวหนอน
 ไปหาตักแตนไปที่ไหนก็หาไม่ได้
 ครั้นจะไปนานกลับ นี้ไปลงสระใหญ่ของเจ้าธานี
 คอกบัวกำลังบาน คอกบัวคอกใหญ่
 ไปหาเอาเกสรคอกบัวก็ไปรีดเอาเกสร
 ยูนนั้นหละ
 หมกม่นอยนั้นเป็นเวลานาน
 เงยหนาชันก็เป็นเวลาเพลแลว
 คอกบัวกลับหุบอย่างนี้ นกก็เคินวนเวี่ยนไปมา

นกของจอกจอกซึ่งอยู่ในบัว
ออกไม้โตจนวาเหม็ดมือ
ผักสองทุ่มจึงออกมาชดดอกบัวนั้นนาน

บาน เบิ่งเสียง
บินมาคนมาชดเอียน
เมื่อยเคียดมือชนจิก จิก จิก หลดคาตัว
ยิวกะวาโอโย บัดไปมีขุมสาวดอก
ไปเอาดอกบัว ดอกบัวหุบเอง ออกมาใบ
ดอกบัวถักนำหมอกจึงออกมาได้
ขแมนบเขยสาวอันตัว
เมื่อยเพิ่นแจค แจค ยุกาตัวไปมักพูนไปหลงพูน

โอโยคนชอยไปฮักพูนให้ชอยเป็นบาย
ฮายโศทอถานี่เถาะพะนา
เจ้าถานี่ผัดฮายชนมาฮักวาปากโธ
ก็ให้สมายชนชคางกยู
กูดกพนมาโคคนแลว
ฮยามาใหญ่เป็นบายเป็นกรรมหนีโลคนหนีโลคสู

ชอดมือเซากะเลยพากันหนี
ฮะนี่กะไปเฮ็ดฮักอยู่ในป่าในคองพูน
กะโกออกลูกฮัก กะฮุนน้ำกันมา
หาเลี้ยงกัน พอปานเกาฮันหละ

นกรองจอกจอกถูกซึ่งอยู่ในดอกบัว
ออกไม้โตตลอดวัน
กระทั่งสองทุ่มจึงออกมาถึงรัง
เพราะดอกบัวบาน
บานอย่างเต็มที
บินมาครันมาถึงเรือน (รัง)
เมื่อยโกรชมากส่งเสียง จิก จิก จิก คาตัว
ตัวก็ว่า โอไม้โตไปมีขุมสาวดอก
ไปเอาดอกบัว ดอกบัวหุบออกมาไม้โต
ดอกบัวถักนำคางจึงออกมาได้
ไม้ไซไมเชือกคงจะวาอย่างนั้น
เมื่อยก็แจคแจคคาตัวว่าไปรักคนอื่นไป
หลงคนอื่น

โอ ถานี่ไปรักคนอื่นให้ฉันมีบาย
ใหญ่หลวงเท่าถานี่เถาะ วาอย่างนั้น
เจ้าถานี่ก็คิดชนมาฮักวา บัดโธ
ก็ให้พวกเจ้าฮยาฮักชนคางกยู
กอดพนมานานแลว
ฮยามาใหญ่เป็นบายเป็นกรรม หนีไป
เสียพวกแก

ถึงตอนเซากะเลยพากันหนี
หนีก็ไปทำรังอยู่ในป่าในคองโนน
ออกไขออกลูกฮัก ก็ฮวยควยกันมา
หาเลี้ยงกัน เหมือนเดิมกันหละ

พอเคียนซีเคียนห้าไฟไหมป่าไม้ม่าโกกลืนแกง

โอยเฮ็ดจ้งโคลกเภาอะออนยู
 จ้งโคสิเอาไปโค
 ไปไมโคกะตายน่าลูกนี้หละนอ
 จ้งโคกะตายน่าลูกนี้หละ
 เวากันเป็นกันกะวาสิบหนีเห็ดโย ๓๓๓

ผัดไฟมาอิหตี

โคผัดผัดบินออกแกง ๖๖๖
 บินออกหลดไปตายวางเคียว
 วางไฟพ้อมีตายน่าลูก
 กะเลยโคไปเกิดเป็นคน
 เป็นคนเป็นลูกพระญาพนเค
 โลกันสุดชั่วตา นางอนันน์เกิดมาปากหาไฟ

กันแมนพอชายพอเอิ่นกะบปาก
 เห็นเคียวควาพอชายเวามีสัตย์
 อายนี่โคยีนชาวเคพอเกิดแล้ว
 นางจันทจิกทาวจันทจอน
 พุโตะแม่ชื้อวาจันทจิก พุชายชื้อวาจันทจอน
 เกิดนำพะญาชคนหละ แหงยโก
 กันโคญชื้อเสียงวานางอนันน์ปากหาพุชาย

ครันเคียนสี่เคียนห้าไฟไหมป่าไม้ม่า
 โกลเสียงคังครัน ๆ

โอย จะทำอย่างไรลูกเราก็งยังอน ๆ
 ทำอย่างไรจะเอาไปโค
 ไปไมโคก็ตายกับลูกนี้แหละ
 ทำอย่างไรเสียก็กะตายน่าลูกนี้หละ
 ตกลงกันเป็นมันเป็นเหมาะจะวาจะไม่หนี
 สงสารลูก

ครันไฟมาถึงจริง ๆ

ตัวผัดบินบินถลาออกไป
 บินออกไปกลับไปตายที่เคียนนั้นเอง
 ในกองไฟ ตัวเมียตายอยู่ในรังกับลูก
 ก็เลยโคไปเกิดเป็นคน
 เป็นคนเป็นลูกพระยาโนนนะ
 อยู่ไกลกันสุดชั่วตา นางอนันน์เกิดมา

พดกับใคร

ถ้าเป็นผชายพอเรียกก็ไม่พดด้วย
 โกรธวาผชายพดไม่มีสัตย์
 อายคนนี่โคยีนชาวเมื่อเกิดแล้ว
 นางจันทจิก ทาวจันทจอน
 ตัวเมียชื้อวาจันทจิก ตัวผชื้อวาจันทจอน
 เกิดกับพระยาทุกคนแหละ แตอยู่ไกลกัน
 ครันโคยีนชื้อเสียงวานางคนนี่ไม่พดกับผชาย

พ่อแม่เพิ่นอยากไค่ลูกเขย
 ประกาศหาเอามาเลือกค
 กั้นนางปากหาไผ่จ้งฉีเหเอา
 ไอเจ้านักไค่ยีนขาว
 กะลาพ่อแม่ไปหาเรียนวิชา
 กั้นออกบ้านไปนี่กะไปเฮียนกับเจ้าธานี
 แนวนั้นกะเฮียนแล้ว กะอยากไค่แนวไค่อีก
 โอ้อยากไค่คาถาดอกจิตไค่มีบหลวงพอ
 มีเฮียนเอาน้ำเพิ่น กะเฮียนไค่แล้ว
 นี่กะฉ่างไปเที่ยวน้ำลิเวณมนัน
 ไปเวาคาถาดอกจิตเจ้าของไปคนไม่คนนั้น
 คนไม่กะเวาน้ำอึ้งมีหละ (จารุณี-กะ)
 พุ่่นกะเวามาพุ่นกะเวา
 พุ่่นตามควมไค่ เวากะดีแล้ว
 กูไปดอคไค่อันไค่กะเวาคมนัน
 เลยลาเพิ่นมาลาเพิ่นมาพอดไค่ยีนขาววานางัน

อยู่เมียงนัน พอดำลังให้เลือกค
 หมอนี่กะคุมเคินไป ไปพ่แม่หมายยพเคียว
 ไปตามเป้นจ้งไค่คนเคินจรงจุงพูชาน
 เพิ่นสีให้เลือกแม่ใหญ่แมงญา
 เพิ่นบเลือกคอกบักหลา
 แมนพูไค่ปากเพิ่นเลือกโลคคอก

พ่อแม่ทานอยากไค่ลูกเขย
 ประกาศหาเอามาเลือกค
 ครั้นนางพคกับไครจะไท่แดง
 ไอเจ้านักไค่ยีนขาว
 จ้งลาพ่อแม่ไปหาเรียนวิชา
 ครั้นออกจากบ้านไปนี่กะไปเรียนกับเจ้าธานี
 อย่างอื่นก็เรียนแล้ว ก็อยากเรียนอะไรอีก
 โอ อยากรไค่คาถาดอกจิตไค่มีบหลวงพอ
 มีก็เรียนกับทานก็เรียนไค่แล้ว
 แลวกก็ไปเที่ยวบริเวณนัน
 ไปพคคาถาดอกจิตตนเองไปไค่คนไม่คนนั้น
 คนไม่ก็พคควยทั้งวันนันหละ (จารุณี-กะ)
 คนนันพค คนนี้ก็พค
 คนนันตามขอควมไค่ก็พคก็แล้ว
 กูไปดอคไค่สิ่งไค่ก็พคค่านัน
 เลยลาเจ้าธานีมา ลาทานพอดไค่ยีนขาว
 วานางัน
 อยู่เมียงนัน พอดำลังให้เลือกค
 หมอนี่ก็เคินคุมไป ไปพ่แม่หมายยอยคนเคียว
 ไปตามเป้นอย่างไรคนจรงจิดคังตัวชาน
 ทานจะให้เลือกไค่หมควายคุดญา
 ทานไม่เลือกคอกกลนอย
 ไครคนไค่ก็ตามทำให้นางพค ทานก็เลือก

มือเพิ่นเลือกเลาะกะไป คั้นไปนั้งแตงโตไป

กนกะอีค้อคยทั้งทางลมทางเทิง
ชูเฝ้าหัวคั้นโคกะมี พุดของตักอง

กั้นชูโคมปากไหเสบของ เสบกองลันสบูโง

จึงพูเฮานี่ (จากรุณี - สบุนเป็นจิงโคคุณนาย)

เออ เพิ่นเอิ้นสบูโงคนแคกเอิ้น
พูยทั้งกะเต็มยั้งเจียกเพียก
ชูโคกะอยากโคลูกพะงามหากษัตริย์
แตงโตยสุคซัดหละ
มาเลือกกู อยากโคลูกสาวพะญา
ไหข้อข้อเพิ่นไหข้อ ๆ
ชูโคมมาเพิ่นกะบหัวชา
นั้งยข้อ ๆ เวาน้ำแตแมจึ่ง
พูชายมากะบเวาน้ำ
กั้นพูชายเวากะเซาเวาโอด
หลายม่อยอายนี่กะไป
กรันไปเหลียวเห็นหัวคั้นโค
เพิ่นแตงเอ็ดคองอนรูปหญิง
บานพะญาเพิ่นแตงเอ็ดงาม

ครันวันเลือก นายคนนั้นก็จิงไป เมื่อไป
ก็แตงตัวไป

คนก็มากมาย ทั้งข้างลางและข้างบน
คนเฝ้าอยู่หัวบันโคก็มี มีคนคอยตีฆ้อง
ตักดองอยู่นั้น

ครันมีโครมาพคโให้ตีฆ้องตักดองลันของ
สบโง

เหมือนเสียงพลูนี้แหละ (จากรุณี-สบเป็น
อ่าวไรคะคุณนาย)

เออเขาเรียกสบดองโใหญ่กันสมัยก่อน
คนอยู่ข้างบนนั้งเต็มไปหมด

ใครใครก็อยากโคลูกพระยามหากษัตริย์
แตงตัวกันสุคซัดหละ

มาเลือกกู อยากโคลูกสาวพะญา
โคเฉยเฉยทานไหเฉย ๆ

โครมากไม่สนใจ

นั้งอยู่เฉย ๆ พุกกับเฉพาะผู้หญิง
ผู้ชายมากไม่พุดควย

ครันผู้ชายพุกก็หยุดพุกทันที
เป็นเวลาดหลายวันอายนี้ก็ไป

ครันไปเหลียวเห็นหัวบันโค
ทานทำเป็นรูปงอนรูปอะไร

บานพะญาทานแตงทำงาน

โอยทำบุญอันใดกะไคบุญถึงทะเล
 คั้นว่าทานถอย
 บมหญิงแมนต้อมอน้ำเพิน
 บุญกะหญิงวาคไคหลายแหมากริม
 ทานเขาถวยเกียกอนกะวามบุญ

คะบายนทำไคทำบายถึง
 ญิงเหลนชุกกับตัวบายหมอนเออย
 ตั้งแต่เจาหมอนแกวสิวามา พระนา
 ญิงเหลนชุกกะมีอยู่สองสถาน
 อันเอาเนยไคแดงไคแปง
 มีเดามแก่นนบายหลาย
 คั้นเอาเมี้ยทัวไป ไคไปคัวะเอาทัวไปบาย
 ญิงนี้ไปมีชู้ มีตัวหนีจาก
 บายบมีลิดญิงไคแกตัว
 อันว่าญิงบเหลนเอาสะเนห์ไปไซ
 โอยมาเวาจากันเฮียงอัน
 มาชุกเฮียงนี้ทานเหลนคอกัน
 ไคญิงควาวาเฮียงนกกะจอกน้อยเป็นัวเมี้ยแตก
 พากันแบ่งฮวยฮึงยูเท็งธานีเจ้า
 ตัวเมี้ยเข้าในรังพักไค
 ตัวกะหาเหยื่อไคมาเลี้ยงทุกวัน
 วันหนึ่งนั้นตัวกะเพินไปเข้าอุทกทั้งสาใหญ่

โอยทำบุญอันใดก็ไคบุญถึงทะเล
 ถาจะทำทานเทาถวย
 ไม่มีอะไรขอเพียงยกมือกับทาน
 ก็ไคบุญมากมายหลายนั้ก
 ทำทานเพียงข้าวหนึ่งถวย เกลือเพียงกัณ
 ก็ไคบุญ
 คนบายนี้ทำอะไรหนอจึงไคบายถึง
 หญิงเล่นชุกกับตัวบายใหม่หมอนเออย
 กียอมแล้วแต่หมอนแกวจะพูดเถอะนะ
 หญิงเล่นชุกมีอยู่สองสถาน
 ไครไคเมี้ยที่คกแดงถูกประเพณี
 มีเขามีกักบายมาก
 ถ้ามีเมี้ยทัวไป คนไปโกหกมีเมี้ยทัวไปไม่บาย
 หญิงนี้ไปมีชู้มีตัวก่อนชายคนรัก
 บายหนักหาที่เปรียบมิได้ และบายก็คกแกตัว
 หรือว่าหญิงเขาไม่เล่นควย ก็หาเสนชียาแปไปใส่
 โอยมาพูดจากันเรื่องอัน
 มาชุกกันเรื่องนิทานเล่นคอกัน
 ไคญิงขาวานกกระจอกน้อยเป็นัวเมี้ยกันแตกก่อน
 พากันสร้างรวงรังอยู่บนคางธานี
 ตัวเมี้ยเข้าในรังพักไค
 ตัวกะหาเหยื่อไคมาเลี้ยงทุกวัน
 วันหนึ่งนั้นตัวก็บินไปเข้าอุทกทั้งสาใหญ่

หาชอกไข้แมงไม้กะมี้

เลยไปเอาเกสรคอกบัว

คืนเอนน้มน้กะสวยแตกแก้มขึ้นมา

คอกบัวกะเลยหุบเอา เด็กจึงมาชอกบ้าน

เมื่อยูบ้านเคียวควาตัวไปเหลนสาว

ลูกอยากกินเหยื่อ คำตัวจืดจืดคุณนกกจอก

เจ้าฤาษีกะบปาก

ตัวกะว่าโอยกันั้นว่าชอยน้ชุนเมื่อยหนีจาก

กะให้ชอยเป็นบาศายโตทอฤาษีนี่ถอนพะน่า

อะสะคาอะสะจมหลายเกาะ

เจ้าฤาษีกะเคียด ฮายขึ้นอีกมือนั้น

กะจนบโค้หลับโค้นอนพุนหละเพินฮาย

มือเขามาเพินกะเลยไลฮายหนี

กะเลยพากันเอาลูกไป เอ็ดตั้งอยู่ในป่าในเหล่าพุน

ผักฮอดเคียดชี่เคียดหามาไฟผักใหม่ป่าไม้มา

โก้คั้นเคง

โอยเอ็ดจิงโค้ ฮายสิเอาลูกเอาไปโค้นอ

เอ็ดจิงโค้กะเอาลูกไปบโค้

กะตายยูนน้ำลูกน้หละเอา

ยาคหนีเคอ จากะยาคหนี ชอยสิตายยูนน้ำลูก

มันใหม่มาโก้ชอบโค้ โค้ชุนบิณเจิกเกิดไปก่อน

เมื่อยู เอ้นกันใจยูลูกตายยูนตั้ง

หาชอกไข้แมงไม้ก็ไม่มี

เลยไปเอาเกสรคอกบัว

ครั้นเอาคอกบัวนั้นก็ส่าย แดครอนขึ้นทุกที

คอกบัวเลยหุบ คิกคั้นจึงมาดึงบ้าน

เมื่อยูบ้านโกรชว่าตัวไปเกี่ยวสาว

ลูกอยากกินเหยื่อ คำตัวจืดจืดคุณนกกจอก

เจ้าฤาษีกะไม่พูด

ฝ่ายตัวก็ว่าโอย ถ้าฉันมีชุนเมื่อยไปก่อนทาน

ก็ให้ฉันมีบาศใหญ่หลวงเท่าฤาษีนี่เออะ

พูดเช่นนั้น

อยากา อยากนนักเลย

เจ้าฤาษีก็โกรช คู้ขึ้นอีกทันที

ก็จนบโค้หลับโค้นอนนนั้นแหละ ทานคู้

คอนเข้าทานก็เลยไลให้หนีไป

จึงพากันเอาลูกไปทำรังอยู่ในป่าในคอนโน้น

พอถึงเคื่อนสี่เคื่อนห้าไฟก็ใหม่ป่าไม้มา

ไกลเสียงคัง

โอยทำอย่างไรเราจะเอาลูกเราไปโค้นอ

ทำอย่างไรก็เอาลูกไปไม่ได้

ก็ตายอยู่กับลูกน้แหละเรา

ยาคหนีนะ เจ้าก็ยาคหนี มันจะตายกับลูก

มันใหม่มาโก้ชอบโค้ไม่ได้ ตัวชุนบิณวอนไปก่อน

เมื่อยูบ้านกลั่นใจพาลูกตายอยู่ในรัง

เกิดชาติใดก็ปากหาหัวมันคอกผู้ชาย
 กะเลยตายยู่หัน เลยโคไปเกิดคนละหัวเมียง
 จังโง่มาโคกัน โคไปเฮยวิชามาหละ

กะเลยโคเอากัน (จากรูณี- กะโคเอากันตะกะ)
 เออ เอากันอีก

(จากรูณี - ตอบบคะ เพินถอกควงใจไว้ในหมอน)

บ แต่โคอินเสียงเวากันยูพู่ตึงบตอบจักเทียบ
 มีแต่หมอนนั่นแหละ

(จากรูณี - แต่บาคนี้เพินจังโคจังให้เอากัน)

เอา นางอนันท์กะวาแปนตัวโต
 ขอยวายางขัน
 กะอายพอขายกะเวาวา
 ยางขันเวาเฮียงนกกะจอก
 บาคไฟไหมปามาโตเมียบลคบินออกกอน
 ตัวเวาวาโตเมียบินออกกอน เล้าเลยเคียด
 เวาไปทอนัน เมียบลคตงให้ขึ้น
 โอยตัวหลคออกกอนแท้ สังกวาเกียบวาเมียน้อ

ตองให้ยู ผัดเหลนมาไหวเทหละ

เกิดชาติใดก็จะไม่พูดไม่คุยกับมันคอกผู้ชาย
 ก็เลยตายอยุ่หัน จึงโคไปเกิดคนละหัวเมียง
 จึงโควกกลับมาได้แต่งงานกันโคไปเรียนวิชา
 นนั่นแหละ

ก็จึงโคกัน (จากรูณี- ก็โคกันหรือคะ)
 เออ แต่งงานกันอีก

(จากรูณี - ผู้หญิงตอบไหมคะคนที่ถอกควงใจ
 ไว้ในหมอน)

ไม แต่โคอินเสียงพูดกันอยู่แต่ผู้หญิงไม่ตอบสักที
 มีแต่หมอนนั่นแหละ

(จากรูณี - แต่ที่นี้ทำอย่างไรจึงโคแต่งงาน
 กันคะ)

เอา นางคนนี้ก็ว่าเป็นตัวคน

ฉันทว่าอย่างนั้น

ฝ่ายผู้ชายพูดว่า

อย่างนั้นพูดเรื่องนกกะจอก

พอกล่าวถึงไฟไหมป่าตัวเมียบินออกกอน

ตัวพูดว่าตัวเมียบินออกกอน ผู้หญิงเลยโกรธ

พูดไปเท่านั้น เมียบก็ร้องไห้ขึ้น

โอยตัวนั่นแหละออกกอนจริงจริง ทำไม่จึง

ว่าเมียนะ

ร้องไห้อยู่ แต่ก็วิ่งมาไหวนะ

โอยฟังเสียงเสนาอำมาตย์เฝ้าสองเฝ้ากอง

คือสองตีกองล้นสนับใหญ่ขึ้น

บ้านเมืองแตกคั่นจนวาทันสี่ฝั่ง

มาเบิ่งหน้าคาคาตะเจาบเคยเห็น บอนพุดีปากหา

ผู้แหงออกกอนแท้ สังกวาคัยควาเมี่ยนอ

ซัดกัน

(จากรูณี - เฝินกะเลยให้เอากัน กะไคกัน)

โอยฟังเสียงเสนาอำมาตย์พวกที่เฝ้าสอง

เฝ้ากลอง

คือสองตีกองใหญ่ขึ้น

ชาวบ้านชาวเมืองแตกคั่นจนกระทั่งบ้านจะพัง

มาคุดหน้าตา พวกนี้ไม่เคยเห็น ผู้จะพุดควาย

ผู้เ็นคนออกกอนจริงจริง ทำไมจึงมาโกรธ

ว่าเมีย

ซัดทอด้วยกัน

(จากรูณี - ท่านก็เลยให้แต่งงานกันก็ไคกัน)

คำศัพท์

1. ญามญาง	=	ยารุงรัง
2. งอมงอม	=	ลักษณะอาการที่ไม่เงยหน้า
3. แขงแขง	=	วนเวียน
4. เบ็งเซ็ง	=	บานใหญ่
5. เวากันเปินกัน	=	พุดตกลงกันเป็นมั่นเป็นเหมาะ
6. บินเคง	=	บินถลา

ท้าวชูตุนางอว

พอกับแม่เป็นเชียวกัน
 เห็นไคเป็นเมียพระยาทุกคนเด
 กระจ่าเป็นนางงาม
 คับไคผิวแล้วกระจ่ากันเป็นกับ
 คั้นเฮามีลูกสาว
 ไคมีลูกชายกะให้เอากัน
 ตกลงกันมาแต่ทีแรก ฮะนี่ปากไคผิวชุกชุกแล้ว
 พุ่มีลูกผัวค้อยากกินหมากเกียง
 อยากรหลายหลาย อยากรสิลมสิตายนอนบหลับ
 หมากเกียงกะบมี มาชอกกะบให้มาชอกกะบชาย
 ไอยเคียดตั้งแตพุ่ เขาไปเหลนกัน
 กะขังรวมให้เอากัน บให้เอากะดูอนอัน เคียวนี้หละ
 ขอหมากเกียงบให้ เคียดหลาย
 พุ่กะไปหาไปขอสอง เทียสาม เทียกะบเอา
 หึงว่าไปตัวะ เหลนสายคอแบเก้าเคียง
 ไช้แม่มอนพะลันขึ้น เบิงแถบ
 คั้นแมนนางกะแวงแสนมือสิกออยอุมพะน่า
 กะเลยเอาหมอมาสอคมมาเซียงมาลำเบิง

เรื่องที่ 5 ท้าวชูตุนางอว
 นาง ผิ่ง ไกรสรกุล วิทยากร

พอกับแม่เป็นเพื่อนกัน
 ท่านไคเป็นเมียพระยาทุกคนนะ
 ท่านคนงาม
 เมื่อไคผิวแล้วก็พุดตกลงกัน
 ถ้าเรามีลูกสาว
 เหมมีลูกชายก็ให้แต่งงานกัน
 ตกลงกันตั้งแต่แรก คราวนี้เมื่อไคผิวทุกคนแล้ว
 คนนั้นมีลูกกลับอยากกินส้มเกลี้ยง
 อยากรมากเหลือเกิน อยากรแทบล้มตายนอนไม่หลับ
 ส้มเกลี้ยงก็ไม่มี มาขอก็ไม่ให้มาชอกก็ไม่ชาย
 โอ จึงโกรธตั้งแต่บัดนั้น เวลาเขาไปก็ยัวกัน
 ก็เกลียดว่าไม่ให้แต่งงานกันไม่ให้แต่งงาน
 เพราะเรื่องเคียด
 ขอส้มเกลี้ยงไม่ให้โกรธมาก
 คนนี้ก็ไปหาไปขอสอง ครั้งสามครั้งก็ไม่เอา
 ทำไมว่าไม่โกหกเล่นสายโยเก้าเคือง
 ไช้แม่มขอ เสียหายพะนันขึ้นถึงสวรรค์
 ถ้าหากนางกล่อมแวงแสนวันจะยอมตามว่างั้น
 ก็จึงเอาหมอกุมมาเสียงทวยควยการดำมาเสียง
 คุชัว

มัน เป็นจิงใจสองคนนี่คั่นสี่เอากัน
 ขาหมู ข่างิ้ว ไซ้เขาหามขึ้นไป
 ถวายพะยูงแดน กะเลยเอิ้นขึ้นไป
 เบิงสวนมิงสวนแล่น สวนมิงสวนแล่น
 กะแมนกะเกี้ยวกันขึ้นไปยังซี
 กคคกชะขาด ญอคกชะขาด พุนญอคกชะขาด
 กะเลยขึ้นไปคั่นเอากัน แหงม่าลิกเหลนกัน

คันมานลิกพอลักแม
 แตกไผ่ผัดคไลยงมอन्नอแตก
 คันนางอวไปเก็บมอन्न
 ทาวซูลูกะไปลัด
 ทาวสวนมอन्न
 กะไชนองไปนองชื่อวานางอำคา พะนา
 ไปเบิงค้ออว เอ็ดจิงใจค้อน่านมาแท
 คันไปกะแลนพอวอมา คันมาเวาแม่เห็นบ
 เห็น มาซูลูกะใจเคียมคางบักทัว
 เคียงอัวป่าผัก เห็นแคฮ้อยกุ่มกัน
 ปามอนจนวาลมอี่แม

โอยผัดคคาคา
 มิงนี่สังมาค้อหมาเคียนเก้า
 ให้เขาเชิงบหาสองแทนอ

มัน เบิงอย่างไรสองคนนี่ถ้าจะแต่งงานกัน
 ขาหมู ข่างิ้ว ไซ้ให้เขาหามไป
 ถวายเทวคาเมืองสวรรค ก็จิงเรียกขึ้นไป
 คุสวนอันเป็นที่เกิดของมอन्न
 สวนนี้มีคนไม่เกี้ยวพันกันขึ้นไป
 ยอดไม้กัซาด ยอดไม้กัซาด คนนี้ยอดซาด
 ถ้าขึ้นแต่งงานกันก็ไม่ได้ แตกก็กลอบเกี้ยว
 พาราสี่กัน

คราวนี้แอบพอแม
 สมัยก่อนทานเลี้ยงตัวใหม่กันนะ
 ครันนางอวไปเก็บใบหมอน
 ทาวซูลูกะไปคัก
 คานสวนหมอน
 กะไชนองไปนองชื่อวานางอำคา วังนั้น
 ไปต้ออวทำอะไรอยู่จึงนานมานัก
 เมื่อไปถึงก็วังแจนมากลับมาบอกแม่ เห็นใหม่
 เห็น มาซูลูกะใจเคียงร้านถั่ว
 เคียงรวป่าผัก เห็นแครอยกอดกัน
 ปาหมอนจนราบนะแม

โอ ก็ดำกว่า
 มิงนี่ทำไมเหมือนหมาเคียนเก้า
 ให้เขาสัดไม้หาที่นั้ก

เคียดคบให้เอากันจึ่งโคกะบโค

แม่เพิ่นลีโหเอาขุนฮาง

ขุนฮางมันกะเป็นพานเนี้ย

คั้นมันมาเหลน มันกะเอาปาย่าง

เอาเนี้ยแหง

เจ้าหญิงมาทรง มาน้ำ บอิกบอยาก

นางอันน้ำโคเป็นลูกพระญามหากษัตริย์

บเอาคนตำซำมีสกุล กะเลยบโคกัน

ปองจิงโคกะบโคกัน

ยูคนละบานละเมียง

เที่ยวมา มากะมาเวากันไสตายน้ำกันขาดัน

คั้นเจ้าตายกอนขอย เอาหัวปักกับแคนเคอพูสาวาวา

คั้นน้องตายคูนลีเอาหัวปักของไปเอญะเอญอง

เท็งฟ้าหมายกัน

โคนน่านพ้อมแม่ทางโคกะมีเตพูเขี้ยวเข็น

ทางนางอวกะเลยไปผูกคอตาย

โคเทียนชะแลวกะไปหาไหวภูมิลาชฐาน

น้ำฮั้นชานชงพ้อม

พ้อมนอนหลับอยู่เข้าไปปองไปภูพุนแหลว

ฮานี้กะมือเข้ามากะโคเล่หากันหาไสกะบเห็น

โอยเอ็ดจิงโคฮั้นนี้แต่คั้นขึ้นพะน่า

ทาบเห็นกะใจฮายหลาย กะไรคั้นก็มา

โกรชไม่ให้แต่งงานกันนะทำอย่างไรก็ได้

แม่จะให้แต่งงานกับขุนรางวัล

ขุนรางวัลนี้เป็นพรานเนื้อ

เมื่อมันมาเกี้ยว มันจะเอาปาย่าง

เอาเนื้อแหง

เอาอะไรมาส่ง มาควยไม่คเลย

นางอ้วว่าตนเป็นลูกพระญามหากษัตริย์

ไม่แต่งงานกับคนตำซำไม่มีสกุล ก็เลยไม่

แต่งงานกัน

หมายปองอย่างไรก็ได้แต่งงาน

อยูคนละบานละเมือง

เที่ยวไปเที่ยวมามากมาพุดกันคัตสินใจตาย

ควยกันถ้าพี่ตายกอนน้องให้เอาปักกับแคนนะ

ฝ่ายหญิงว่า

ถานองตายที่หลังจะเอาหัวปักของนมไปแต่ง

บนฟ้าอวคกัน

น่านมาพ้อมแม่ฝ่ายโคก็มีแต่แรงรัก

ฝายนางอ้วก็จิงไปผูกคอตาย

โคเทียนแล้วก็ไปไหวสดานที่ศักดิ์สิทธิ์

ตามบ้านเรือน สั่งพ้อม

พ้อมนอนหลับอยู่เข้าไปป่าไปภูเขาโน้นแหล

ครวณี่ตอนเขาก็ควานหากันหาที่ไหนก็ไม่พบ

โอยทำอย่างไรละครวณี่ คั้นเข้า

หาไม่พบก็โมโห ก็ใช้คั้นที่มาน่า

สืบทางนำขลุ่ยหละวา นางอวบเห็น
 อายนึ่งวานางอวบผูกคอตาย
 ทาวขลุ่ยนางสังไววาคัน เจ้าก็คตอกขอย
 เอาแวนมาแฉง² เคอพะนา
 เงาเคียงเงาแบ่งเอาขไต
 เจ้าขี้แปงดองของสามมอสุด³ แดเงา
 บวยวายางขันกะเอาแวนมาแฉง
 นางอวักมานั่งทาวแซน เคียงยืมแยมแจมใส
 ทางพื้งกะคำตูกูทางตรง
 พูยเท็งเอียนกะเซอะ⁴ เฝินสิญอมใหม่
 ตงคังไผ่ แมพินสิญอมใหม่
 ขลุ่ยเอยเจายาเป็นพั้งพั้ง⁵ ขุนนำคังอี่แมซามเคอ
 เจายาเป็นพั้งพั้งขุนนำปั้งของแมซวมเคอ
 พอเวาตกบาคักมคักกมีคแตกค้อโต
 เลียดไหลจนจันลงไตกลางพูน
 พื้งแลนขึ้นมาตองโชนานไซเมียง
 โอยมีคคาคอเจเคย กะเลยโฆโกลันมาหาคาว
 ทางแมนางอวักกว่าขลุ่ยแทงคอตาย
 วาเอ็ดจิงไต กะมาปิกษากันมากะมกกันแทนอ

แมทาวขลุ่ยฮองไห
 โอยตายจอนเจ็บจอนไซ
 ตายจอนตกกโกไมควยฮายไลแทงกะโคแ
 นีมาตายจอนกวยสองหวี จอนหีสองก๊ีบ
 ตายจอนตีนอย ๆ มาหนีบคอตายแทนอ

ลิมคูที่ทาวขลุ่ยหละวานางอวบไม่เห็น
 คนหนึ่งวานางอวบผูกคอตาย
 ทาวขลุ่ยวานางสังไววาคันพึดคถึงนอง
 ใหเอากระจมาสองขุนะ
 เเงาเคียงเงาแบ่งไปไม่ได้
 พื้จะวันเคียนคู ไคสามวันมีแดเงา
 พอพูคขนันนิกเอากระจมาสองกู
 นางอวักมานั่งทาวแซน เคียงยืมแยมแจมใส
 ฝ่ายพี่สาวกำลังทอหูกอยู่ข้างล่าง
 คนอยุบนบานก็ล้างใหม่จะยอมใหม่
 รongกรังไผ่ แมทาวขลุ่ยจะยอมใหม่
 ขลุ่ยเอยลูกอยาริบรอนทำนาค รังแมคว่านะ
 ลูกอยาริบรอนทำนาค รังของแมคว่านะ
 พอพูคขาดคำ เสียงคักกมีคแทนคอกนเอง
 เลือดไหลหยค ลงไตจอนโนน
 พี่สาววิ่งขึ้นมาร้องบอกใครทอใคร
 โอย มีคคคคคอยู่ที่นี่ ก็จิงไซให้มาสังขาว
 มาให้แมนางอวักรู้สึกวขลุ่ยแทงคอตาย
 วาจะทำอย่างไร ก็มาปิกษากันวว่าทำไม
 รักกันนิก

แมทาวขลุ่ยรongไหวา
 โอยตายเพราะเจ็บเพราะไซ
 ตายเพราะตกต้นไมควยคูลิแทงคอยยังขัว
 นีมาตายเพราะกวยสองหวี เพราะหีสองก๊ีบ
 ตายเพราะที่เล็ก ๆ ที่หนีบคอตายนี่นะ

คั้นแม่ปลูกกะสิได้เป็นคอง
คั้นแม่บงกะสิได้เป็นเวลา⁶ให้วะสั้น

แม่เพิ่นคองบานยู กะเลยมาปึกษากันว่า
คั้นเจ้าตายก่อนขอยเอ็ดโลงไม่มวงเคอ
เอ็ดโลงกว้าง ๆ เอานองเขาญ่นำพะนำ
กะเลยเอาศพมางัน⁷ยูน้ำกัน
ยูกางเขตกางป่าบอนหนทางยูน้ำกัน
มาคั่งศพยูหน หัวเมียงทาวชูลูกะมา
หัวเมียงนางอ้วกะมา มางันกันยูหนสามเคียน

ชัววางันศพแล้ว หลดขมานทองอองปอง
แองแปง⁸ยู พูขาวพูสาวเพิ่นเหลนกันยูป่า

มันโค่นหลายจิงจुकศพ (อนงค - ปัก จนวน
มีทอง) เออ

ถ้าแม่ปลูกก็จะไคเป็นคองไม
ถ้าแม่ขยายพันธุก็จะไคเห็นเหล่าไมรองให้
เสียน

เสียงคังคองบาน ก็จิงมาปึกษากันว่า
ถ้าพี่ตายก่อนนงให้ทำโลงไม่มวงนะ
ทำโลกกว้าง ๆ เอานองเขาอยูควายวางัน
ก็จิงเอาศพมาคองอยู่ควายกัน
อยู่กลางเขตกางป่าตรงหนทางอยู่ควายกัน
คั่งศพอยู่ทีนั้น หัวเมืองทาวชูลูกะมา
หัวเมืองนางอ้วก็มา มาคองกันอยู่ทีนั้น

สามเคียน

จนกระทั่งคองศพเสร็จแล้ว กลับคั่งทองไป
ตาม ๆ กัน หนุมสาวเขามาเกี้ยวพาราสี
กันอยู่ในป่า

เป็นเวลานานจิงเผาศพ (อนงค - โอโธ
จนกระทั่งมีทอง) ไซแล้ว

คำศัพท์

1. โคเค	=	ควานหา, ตามหา
2. เกื้อง	=	ส่องดู, ลักษณะอาการส่องกระจก
3. สุก	=	ดูแต่, มองดู
4. เซอะ	=	กลาง
5. ฟังฟัง	=	รีบร้อน

- 6. เลา
- 7. งัน
- 8. อองปองแองแปง

เหล่า, กอ, คง
 ฉลอง
 อากการทองโต คนนี้ก็ทอง คนนั้นก็ทอง

อีหล่าอีลูน

เรื่องที่ 6 นางหล่านางลูน
 นาง ผิ่ง ไกรสรกุล วิทยากร

เฟินไป กับหมากม่วงป่า
 ไปมันหละมี เหลียวเบ็งข้างเทิง
 ด้คขาวจ่านพาน¹ยู เอ็ดหยังไคมันกะหลน
 กะบไตกินตะเน็ย เหลียวไปเหลียวมา
 ด้คพองู²เซียวขึ้น²งู²เซียวเอ็ย
 ชั้นหมากม่วงใหญ่เน
 คันมั้งชั้นหมากม่วงใหญ่ไค
 กูสิเอาเอ็ดคัวพะน่า เฟินพากันหยอกกัน
 มูพู่สาว บวยวายางชั้นมันกะเอาหาง
 ชะแควกะตบงาหมากม่วงยูคึดคึด
 หลคหลนโคบโคบลงมา เก็บไตพากันเก็บไต
 กะหาบหมากม่วงมาบ้านยานงูไล แลนมา
 ไกไคันพักยูหัน นอนคุ่มลูก³ยูโตณม่วง

เขาไปเก็บมะม่วงป่า
 ไปแล้วมะม่วงกลับไม่มี มองขึ้นไปข้างบนต้น
 กลับขาวเต็มไปหมด ทำอย่างไรมันก็ไม่หลน
 ก็ไม่ได้กินตะนี้ มองไปมองมา
 พบงูเซียวตัวใหญ่มากแล้ว งูเซียวเอ็ย
 เขยามะม่วงใหญ่หนอย
 ถ้ามึงเขยามะม่วงใหญ่ไค
 ก็จะให้มึงเป็นคัวเขาหยอกล่อกัน
 พวกสาว ๆ พอพูดซาดคำมันก็เอาหาง
 นั้นพาดกึ่งมะม่วงคึดคึด
 มะม่วงหลนลงมาคุดับเก็บไตพากันเก็บไต
 ก็หาบมะม่วงมาบ้านแล้วงูไลตาม วิ่งมา
 ไกคัวนั้นพัก⁴ข่อยที่นั้น นอนกกลูกอยู่ไค
 รวมมะม่วง

มึงเห็นจ่านหาหมากม่วงมา¹ อ่าบ⁴
 มึงตัวกู¹ก็อึ้งวะชั้น กูฉีกินมั้งเกาะชั้น

มึงเห็นคนหาบมะม่วงมาใหม่ ไม่เห็น
 มึงโกหกกูทำไม กูจะกินมึงนะว่างั้น

กฐิ๑ค๑ค๑ต๑ม๑ง๑แ๑ค๑ะ๑ข๑น (ห๑ว๑เร๑าะ)
 ม๑อ๑แ๑ล๑ง๑มา๑น๑ั๑น๑ะ๑ห๑ล๑ว๑ค๑ห๑ล๑ว๑๕๑ไป๑
 ไป๑ธ๑อ๑ค๑เ๑ย๑น๑ด๑ู๑ง๑บ๑ท๑ัน๑ค๑ำ๑ พ๑อ๑ป๑า๑น๑น๑ค๑

เข๑า๑ไป๑ใน๑ค๑อ๑ก๑โก๑ โ๑ก๑ธ๑อง๑แ๑ว๑แ๑ว๑
 เ๑ี๑ย๑ห๑ด๑ู๑ง๑ส๑ู๑บ๑แ๑น๑ง๑ู๑ไป๑ เก๑ย๑ว๑โก๑ ๖๑ล๑ือ๑
 ไ๑ด๑ไ๑ฟ๑า๑มา๑ เ๑ี๑ง๑แ๑น๑เ๑น๑ห๑ด๑ู๑ง๑ส๑ู๑ว๑ะ๑ข๑น๑
 เ๑็๑ก๑น๑อ๑ย๑ก๑ะ๑ไ๑ฟ๑ไ๑ไป๑ง๑ู๑เ๑ี๑ย๑ว๑ห๑ล๑อ๑ก๑อ๑ค๑ะ๑ค๑า๑โก๑
 ล๑ว๑ง๑ข๑ว๑ง๑ ๘๑ย๑ โ๑ย๑แ๑น๑ง๑ู๑ห๑ล๑ือ๑ย๑ู๑เ๑ี๑ง๑เ๑ี๑ย๑น๑ว๑

บ๑แ๑น๑ง๑ู๑ไ๑ด๑ข๑อ๑ย๑ว๑า๑ย๑ู๑ก๑ก๑ม๑ว๑ง๑ล๑ือ๑
 ม๑ี๑ง๑ว๑า๑จ๑ง๑ไ๑ด๑ส๑อน๑ค๑ว๑ม๑ ๙๑ก๑ู๑
 ส๑อน๑ค๑ว๑ม๑เว๑า๑ไ๑ห๑แ๑ม๑ฟ๑ง๑ เ๑ี๑น๑ข๑ึ๑น๑มา๑เ๑ี๑ง๑ด๑ู๑
 เ๑ี๑น๑ข๑ึ๑น๑มา๑ห๑ล๑ค๑ห๑ว๑ย๑ ห๑ล๑ว๑ ๑๐๑ข๑ึ๑น๑มา๑
 ห๑ล๑ค๑ห๑ว๑ย๑ห๑ล๑ว๑ข๑ึ๑น๑มา๑พะ๑น๑า๑
 ผ๑ค๑ข๑ึ๑น๑มา๑น๑ั๑ก๑ะ๑ว๑า๑ม๑ี๑ง๑ว๑า๑ห๑ด๑ู๑ง๑ไ๑ด๑
 ม๑ี๑ง๑ว๑า๑ล๑ี๑เ๑า๑อ๑ี๑ห๑ล๑ค๑
 ข๑อ๑ย๑ว๑า๑เ๑ล๑น๑ข๑ี๑ ๑๑ ว๑า๑เ๑ล๑น๑จ๑ง๑ไ๑ด๑
 ค๑ัน๑ม๑ี๑ง๑ว๑า๑ล๑ี๑เ๑า๑ ๑๑ เ๑า๑ชะ๑ว๑า๑เ๑ล๑น๑บ๑ไ๑ด๑ค๑อ๑ก๑

ก๑ะ๑เ๑ล๑ย๑บ๑ห๑น๑ี๑ห๑ล๑ะ๑ ๑๑ โ๑ด๑น๑น๑ ม๑ัน๑บ๑แ๑น๑ง๑ู๑เ๑
 ผ๑ค๑แ๑น๑ง๑ู๑ค๑น๑ ก๑ะ๑เ๑ล๑ย๑ไ๑ห๑เ๑า๑
 แ๑ง๑บ๑อน๑แ๑ง๑ที่๑ ๑๑ ๑๑ว๑า๑น๑อน๑น๑ะ๑เข๑า๑ไป๑น๑อน๑

ก๑ู๑จะ๑ก๑ด๑ค๑า๑ม๑ี๑ง๑น๑ะ๑ว๑า๑ง๑ัน (ห๑ว๑เร๑าะ)
 ค๑อน๑เ๑ี๑น๑ม๑ัน๑ก๑เ๑็๑ย๑ไป๑
 ไป๑ถ๑ิง๑เ๑ี๑อน๑ย๑ัง๑ม๑อ๑มี๑ค๑ำ๑ พ๑อ๑เว๑ล๑า๑ป๑ระ๑ม๑า๑น๑
 น๑ห๑ล๑ะ๑

เข๑า๑ไป๑ใน๑เ๑า๑โก๑ โ๑ก๑ร๑อง๑อ๑ย๑เ๑ี๑ง๑แ๑
 เ๑ี๑ย๑อ๑ะ๑ร๑เ๑็๑ก๑ ๑๑ ม๑อ๑ไ๑ข๑ง๑ู๑ไป๑ก๑น๑โก๑ห๑ร๑ือ๑
 จ๑ุ๑ค๑ไ๑ม๑า๑ค๑ู๑ชิ๑เ๑็๑น๑อ๑ะ๑ร๑น๑ะ๑ว๑า๑ง๑ัน๑
 เ๑็๑ก๑ ๑๑ ก๑็๑จ๑ุ๑ค๑ไ๑ด๑ไป๑ค๑ู๑ง๑ู๑เ๑ี๑ย๑ว๑พัน๑ตะ๑ก๑ร๑ำ๑โก๑
 เ๑็๑น๑ว๑ง๑ก๑ล๑ม๑ที่๑เ๑็๑ย๑ โ๑อ๑ไ๑ข๑ง๑ู๑จ๑ริง๑ ๑๑ แ๑ห๑ละ๑
 น๑าง๑ค๑น๑ที่๑อ๑ย๑บน๑เ๑ี๑อน๑ว๑า๑
 ม๑อ๑ไ๑ข๑ง๑ู๑ค๑ว๑ที่๑จ๑น๑ว๑า๑อ๑ย๑ค๑น๑ม๑ะ๑ม๑ว๑ง๑ห๑ร๑ือ๑
 ม๑ี๑ง๑ว๑า๑อ๑ย๑าง๑ไ๑ร๑พ๑ุ๑ค๑ไ๑ห๑ฟ๑ง๑ค๑ู๑ชิ๑
 เ๑็๑ล๑ี๑น๑ค๑ำ๑พ๑ุ๑ค๑ไ๑ห๑แ๑ม๑ฟ๑ง๑ เ๑็๑ย๑ก๑ข๑ึ๑น๑มา๑ค๑ู๑ชิ๑
 เ๑็๑ย๑ก๑ข๑ึ๑น๑มา๑ก๑เ๑็๑ย๑ เ๑็๑ล๑ี๑ย๑ข๑ึ๑น๑มา๑
 ก๑็๑เ๑็๑ย๑ เ๑็๑ล๑ี๑ย๑ ข๑ึ๑น๑มา๑ว๑า๑ง๑ัน๑
 เ๑็๑ม๑อ๑ข๑ึ๑น๑มา๑น๑ั๑ก๑ะ๑ว๑า๑ม๑ี๑ง๑ว๑า๑อ๑ย๑าง๑ไ๑ร๑
 ม๑ี๑ง๑ว๑า๑จะ๑เ๑า๑เ๑็๑น๑ผ๑ว๑จ๑ริง๑ ๑๑ ห๑ร๑ือ๑
 จ๑น๑พ๑ุ๑ค๑เ๑ล๑น๑ ๑๑ เ๑า๑น๑ัน๑เ๑อง๑ พ๑ุ๑ค๑เ๑ล๑น๑ย๑ัง๑ไ๑ง๑ก๑ัน๑
 ถ๑ำ๑ม๑ี๑ง๑ว๑า๑จะ๑เ๑า๑เ๑็๑น๑ผ๑ว๑ก๑็๑เ๑า๑เ๑ี๑ย๑ชิ๑
 พ๑ุ๑ค๑เ๑ล๑น๑ม๑อ๑ไ๑ด๑ค๑อ๑ก๑
 ก๑็๑เ๑็๑ย๑ม๑อ๑ห๑น๑ไป๑ไ๑ห๑น๑ ๑๑ค๑ว๑ัน๑น๑ ม๑ัน๑ม๑อ๑ไ๑ข๑ง๑ู๑จ๑ริง๑๑
 แ๑ด๑เ๑็๑น๑ง๑ู๑ค๑น๑ ก๑็๑จ๑ง๑ไ๑ห๑แ๑ง๑ง๑า๑น๑ค๑ว๑ย๑
 จ๑ด๑ที่๑ห๑ล๑บ๑ที่๑น๑อน๑ เ๑า๑ล๑า๑น๑อน๑ก๑็๑เข๑า๑ไป๑น๑อน๑

นอนนํ้ากั้กะมิดขี้หลี่จั้งขรรรมคานี่หละ
 (หัวเราะ) กะเลยหลายม่อมาพื้ญี่เห็นน้องสาว
 นานคั้นกะเลยเปิดคากั้¹² เบ็งกะแมนคน
 นอนยูนํ้ากั้ เป็นงูโค่นเคียบ¹³ เค
 กะญามสิกิน เขากั้มนํ้าเขาไปเอิ้น
 ญามม่อเขาคั้นขึ้นมา หลวย หลวยลงเอิ้น
 เขาไปในป่า คั้นญามเอ็ดกิบแล้ว
 เคาะซอนโปง โปง มาเคอ แนนํ้ามเขี่ย¹⁴
 นํ้าเสี่ย¹⁵ สัตว์ป่า กะมาออกมากิน
 กะไปตามปะสาส์ควันหละ

โค่นมานี่หลาย นิ่งอันนั้น
 กะเลยเอาซากงูเผ่า กะเขาซากงูบไค้
 กะเลยเป็นท้าวพุกี่พุงงาม¹⁶
 โย้ย่านพื้ญี่เห็นกะอยากเคาะซัน
 อยากโค่นองเขย อยากโค่น้วนํ้าอง
 ปองชานองอะนี้ เอ็ดหญี่งโค่นบไค้
 พื้ญี่เฟินกะอยากไค้ อีแม่ไปหาให้ชอยแน
 ชอยอยากไค้ด้วุง (อุทร - กอน้องสาว)
 เออ อีลุน กะเลยแมกะยุบไค้
 คอนกะตาเขาคอนพุน ไปหากนงู
 ไปหางู ไปกนกะไปพองูเหลียมมิโย
 ควนไซ¹⁷ กะตา คอนมาหลังคคหลังกงมา
 (อนงค์ - มาให้ลูกสาว)

นอนควัยกั้กั้เงียบเขียบเขมขรรรมคานี่แหละ
 (หัวเราะ) หลายวันต่อมาพื้สาวเห็นน้องสาว
 นอนนานักไมคั้น จึงเปิดคามาบุกก็เห็นเป็นคน
 นอนอยู่ควัยกั้ เป็นงูนานพอดคว
 เวลาจะกินข้าวกินนํ้าเขาไปเรียก
 ตอนเขาคั้นขึ้นมาเลย เลื่อย ลงเรือ
 เข้าไปในป่า เมื่อเวลาทำอาหารแล้วเสร็จ
 เคาะซอนไม้โปง โปงมานะผู้เป็นชาติเชื้อ
 ชาติเสื่อสัตว์ป่า ก็ออกมากิน
 ก็ไปตามปะสาส์ควันหละ

หลายวันต่อมา นานคนนั้น
 ก็จึงเอาซากงูเผ่า กลับเข้าซากงูไม้ไค้
 ก็จึงเป็นผู้ชายคนคี่คิงงาม
 โอ คราวนี้พื้สาวเห็นก็อยากไค้เสี่ยเหลื่อเกิน
 อยากโค่นองเขย อยากโค่น้วนํ้าอง
 หมายใจจะฆ่า ทำอย่างไรก็ทำไม่ได้
 พื้สาวเขาก็อยากไค้ แม่ไปหาให้ฉั้นหนอย
 ฉั้นอยากไค้ด้วเป็นงู (อุทร-เขมเกี่ยวกับน้องสาว)
 ไซ อีลุน แม่จึงอยู่บ้านไม้ไค้
 หาบตะกร้า เข้าคองคอนโน้น ไปเพื่อจะชุกงู
 ไปหางู ไปชุกก็ไปพบบงูเหลื่อมตัวใหญ่
 ก็จึงชอนใส่ตะกร้า หาบมาหลังคคหลังโก่ง
 (อนงค์ - เอามาให้ลูกสาว)

ไ้^๒มา^๑แล้ว^๑ห^๒ละ^๑อ^๒ี^๑น^๒าง^๑ ๓^๑เน^๒ี้ย^๑พะ^๒นะ^๑

ไป^๑แต^๒ง^๑บ^๒อน^๑แต^๒ง^๑ท^๒ี^๑ชะ

กะ^๑ไป^๑แต^๒ง^๑บ^๒อน^๑แต^๒ง^๑ห^๒อง^๑แต^๒ง^๑ห^๒ีบ

ไป^๑กะ^๑ช^๒อ^๑ค^๒ญ^๑าม^๒น^๑อน^๑ เด^๒็ก^๑เด^๒ิบ^๑ 18 ส^๒ง^๑ค^๒ค^๑น

แม^๑ม^๒ี^๑น^๒อม^๑ค^๒ิน^๑ช^๒อย^๑แล^๒ว

เอ^๑อ^๒ ย^๑า^๒ชะ^๑ป^๒าก^๑ย^๒าง^๑ช^๒ี^๑ห^๒ละ^๑ฉ^๒ว^๑เ^๒มิ^๑เ^๒มิ^๑

น^๑อน^๒ชะ^๑ (ห^๒ัว^๑เ^๒าะ^๑) น^๑อย^๒น^๑ิง^๒กะ^๑ว^๒า

แม^๑ ม^๒ี^๑น^๒อม^๑ค^๒ค^๑บ^๒ี^๑ค^๒ง^๑ช^๒อย^๑แล^๒ว^๑ห^๒ละ^๑แม^๒พะ^๑นะ^๑

บ^๑ให้^๑ป^๒าก^๑ญ^๒าม^๑ไ^๒ค^๑กะ^๒บ^๑ให้^๑ป^๒าก

ม^๑ัน^๒กะ^๑ล^๒ี^๑ค^๒เ^๑า^๑ 19 ล^๒ี^๑ค^๒เ^๑า^๑ ล^๒ี^๑ค^๒เ^๑า^๑ ล^๒ี^๑ค^๒เ^๑า^๑มา^๑ช^๒อ^๑ค^๒มา

ช^๑อ^๒ค^๑เว^๒ห^๑ล^๒ค^๑ม^๒ี^๑ค^๒ช^๑ล^๑ 20 (อ^๑น^๒ง^๑ค^๑ - บ^๒ป^๑าก)

กะ^๑ป^๒าก^๑บ^๒ไ^๑ค^๒เ^๑ห^๒ล^๑ค^๒น^๑มา^๑ช^๒อ^๑ค^๒น^๑แล^๒ว

กะ^๑เล^๒ย^๑ม^๒ือ^๑เ^๒า^๑มา^๑เ^๒็น^๑ค^๒เ^๑า^๑เ^๒ย^๑น^๒ช^๑า^๒ค^๑จ^๒อง^๑ไป^๑ 21

ล^๑ูก^๒ส^๑าว^๒กะ^๑บ^๒เ^๑็น^๑ ง^๒ู^๑กะ^๒บ^๑เ^๑็น

ค^๑าย^๑ ค^๑าย^๑ช^๑ื่อ^๑ ๆ ง^๒ู^๑ก^๒ิน^๑ล^๒ูก^๑ก^๒ู^๑แล^๒ว

เ^๑า^๑อ^๑น^๑น^๑อ^๑ง^๑ค^๑บ^๑บ^๑าน^๑ 22

จ^๑ัก^๑ว^๑า^๑ไป^๑ย^๑ง^๑ไ^๑ค^๑เ^๑เน^๑ย^๑ ห^๑า^๑ไ^๑ส^๑กะ^๑บ^๑เ^๑็น

ป^๑า^๑ช^๑ม^๑ิน^๑ 23 ป^๑า^๑ช^๑ื่อ^๑ท^๑ื่อ^๑ 24 เ^๑็น^๑ห^๑าง^๑ห^๑ล^๑าย^๑ ๆ

ย^๑ู^๑ห^๑ัว^๑ม^๑อง^๑ ก^๑า^๑ห^๑ล^๑ค^๑มา^๑ อ^๑ง^๑กะ^๑จ^๑ัก^๑กะ^๑ส^๑าย

แม^๑น^๑อ^๑ี^๑ห^๑ง^๑ล^๑าย^๑ ๆ ย^๑ู^๑ช^๑าง^๑เ^๑า^๑น^๑า^๑พะ^๑นะ

เว^๑า^๑ค^๑ว^๑ม^๑ไ^๑ค^๑กะ^๑แม^๑น^๑ค^๑ว^๑ม^๑น^๑

แม^๑น^๑ห^๑ง^๑ส^๑ู^๑ ก^๑า^๑เ^๑น^๑ห^๑ง^๑จ^๑ัง^๑เว^๑า

ไ้^๒มา^๑แล้ว^๑ห^๒ละ^๑อ^๒ี^๑น^๒าง^๑ค^๒ร^๑า^๒น^๑ว^๒าง^๑น

ไป^๑จ^๒ัก^๑ที่^๒ห^๑ล^๒บ^๑ที่^๒น^๑อ^๑เ^๒ล^๑ย

ก^๑็^๑ไป^๑จ^๒ัก^๑ห^๒อง^๑จ^๒ัก^๑ห^๒ีบ

ไป^๑ก^๑็^๑ด^๑ึง^๑เว^๑ล^๑า^๑น^๑อ^๑ ค^๑็ก^๑ส^๑ง^๑ค^๑ค^๑น

แม^๑ ม^๒ี^๑น^๒อม^๑ค^๒ิน^๑ฉ^๒น^๑แล^๒ว

เอ^๑อ^๑ ไม^๑ค^๑อง^๑พ^๑ุค^๑เ^๑็น^๑เ^๑น^๑นี้^๑ห^๑ละ^๑ฉ^๑ว^๑เ^๑มิ^๑

เ^๑มิ^๑เ^๑มิ^๑

น^๑อน^๒เ^๑ล^๒ย^๑ (ห^๒ัว^๑เ^๒าะ^๑) ส^๑ัก^๑ป^๑ระ^๑เ^๑ก^๑ย^๑ห^๑น^๑ึง^๑ก^๑็^๑ว^๑า

แม^๑ม^๒ี^๑น^๒อม^๑ด^๒ึง^๑น^๒อง^๑ฉ^๒น^๑แล^๒ว^๑ห^๒ละ^๑แม^๒ว^๑าง^๑น

ไม^๑ให้^๑พ^๑ุค^๑ เว^๑ล^๑า^๑ไ^๑ค^๑ก^๑็^๑ไม^๑พ^๑ุค

ม^๑ัน^๒ก^๑็^๑ล^๒ึ^๑น^๒ก^๑ิน^๑ก^๑ล^๑ึ^๑น^๒ก^๑ิน^๑ ก^๑ล^๑ึ^๑น^๒เ^๑า^๑ไป^๑ เ^๑า^๑ไป^๑

ด^๑ึง^๑เ^๑อ^๑ว^๑ก^๑็^๑เ^๑ย^๑ช^๑ที่^๑เ^๑ค^๑ย^๑ว^๑ (อ^๑น^๑ง^๑ค^๑ - ไม^๑พ^๑ุค)

ก^๑็^๑พ^๑ุค^๑ไม^๑ไ^๑ค^๑น^๑น^๑ช^๑ี^๑ ถ^๑า^๑มา^๑ด^๑ึง^๑น^๑แล^๒ว

พ^๑อ^๑ค^๑อน^๑เ^๑า^๑เ^๑็น^๑ฉ^๑า^๑เ^๑ร^๑เ^๑น^๑ช^๑า^๑ค^๑เ^๑็น^๑ร^๑ู^๑ช^๑น^๑า^๑ค^๑เ^๑ห^๑ย

ล^๑ูก^๑ส^๑าว^๑ก^๑็^๑ไม^๑เ^๑็น^๑ ง^๒ู^๑ก^๑็^๑ไม^๑เ^๑็น

ค^๑าย^๑จ^๑ร^๑ิง^๑ ค^๑าย^๑จ^๑ร^๑ิง^๑ ๆ ง^๒ู^๑ก^๑ิน^๑ล^๒ูก^๑ก^๑ู^๑แล^๒ว

ย^๑าย^๑ค^๑น^๑น^๑ร^๑อง^๑เ^๑ล^๑ย^๑ค^๑ัง^๑ส^๑น^๑น^๑บ^๑าน

ไม^๑ร^๑ู^๑ว^๑า^๑ไป^๑อ^๑ย^๑อ^๑ย^๑าง^๑ไร^๑ที่^๑น^๑ ห^๑า^๑ที่^๑ไ^๑น^๑ก^๑็^๑ไม^๑เ^๑็น

ป^๑า^๑ช^๑ม^๑ิน^๑ ป^๑า^๑ก^๑ระ^๑ท^๑ื่อ^๑ ย^๑ัง^๑ม^๑ี^๑ม^๑าก^๑มา^๑ย

อ^๑ย^๑บ^๑ร^๑ิ^๑เว^๑ล^๑ค^๑ร^๑ก^๑ระ^๑เ^๑ค^๑อง^๑ ก^๑า^๑ร^๑อง^๑ก^๑ระ^๑จ^๑ัก^๑ก^๑ระ^๑ส^๑าย

อะ^๑ไร^๑ห^๑น^๑อ^๑ล^๑าย^๑ ๆ อ^๑ย^๑ู^๑ช^๑าง^๑ย^๑ุง^๑ช^๑า^๑ว^๑น^๑า^๑ว^๑าง^๑น

ก^๑ล^๑าว^๑ค^๑า^๑ไ^๑ค^๑ก^๑็^๑ล^๑าว^๑ว^๑า^๑ค^๑เ^๑ค^๑า^๑น^๑

อะ^๑ไร^๑เ^๑น^๑ะ^๑เ^๑ก^๑็^๑ ๆ ก^๑า^๑เ^๑น^๑อะ^๑ไร^๑จ^๑ิง^๑พ^๑ุค

แคว่มนั้ไปเบิงคู้
 หลคไปเบิงกะนอนออล้อย
 มั้ไปบเปนมั้กินคนพูนึง
 (อนงค - มั้หนักนอ)

คาวนาว²⁵ ยู่หัน เขากะเลยซา
 แหะเอาคนงูเหล็ยมั้ไปบเปนคอก
 แหลมไมชะแลวกะตอกหัว ทางเบิงกะตอกหาง
 เขาวาซางูเหล็ยม เอามักแกกบอนนี
 กะตายบเกียกเลียดพะนางู

แคว่นันไปคู้
 เมื่ไปคู้ก็เห็นอนนิงไมไหวติง
 มั้ไม่สามารถจะเล้อยได้ มั้กินคนหนึ่งคน
 (อนงค - มั้หนักนอะ)

เหยียคยาวอยูนัน เขาก็เลยซา
 แหะเอาคนออก งูเหล็ยมั้เล้อยไมได้คอก
 เล็ยมไมให้แหลม ตอกหัว ตอกหาง
 เขาวาซางูเหล็ยม เอามักแทงที่
 ก็ตายไมมีเลื่อควางันงูนะ

คำศัพท์

1. จานพาน	=	เค็มไปหมด, ขนาดใหญ่
2. ขึ้นนึ่ง	=	ยาว, ขนาดใหญ่มากแล้ว
3. ตุ่มลูก	=	กกลูก
4. อ่าบ	=	ไม
5. หลวค, หลวค	=	อาการเล้อยอย่างรวดเร็ว
6. เกียว	=	พัน
7. ไต้ไฟ	=	จุดไฟ
8. ลวงซวง	=	ลักษณะอาการพันตัวของงูเป็นวงกลม
9. สอนควม	=	เลี่ยนคำพูด พูดซ้ำ
10. หลวย หลวย	=	ลักษณะอาการเล้อย
11. แตงปอนแตงที	=	จัดที่นอน
12. ผากัน	=	ผ้ามานกัน

13. โคน ⁺ เคียบ	=	นานพอควร
14. แนวนาม ^๑ เขียบ	=	ชาติ ^๑ เขื้อ
15. เสียบ	=	เสื่อ
16. ทาว ^๑ พุก ^๑ พุง ^๑ งาม	=	คน ^๑ คีน ^๑ งาม
17. ควน ^๑ ไซ	=	กวาค ^๑ ไส, ตัก ^๑ ไส, ซอน ^๑ ไส
18. เด็ก ^๑ เคียบ	=	คึก ^๑ พอควร
19. ลีค ^๑ เอา	=	กลีน ^๑ กิน
20. มิค ^๑ ซีลี	=	เงียบ ^๑ เขียบ, ฟิง ^๑ เงียบ
21. โจง ^๑ โปง	=	รอน ^๑ ใหญ่, ฐ ^๑ ใหญ่
22. คับ ^๑ บ้าน	=	ทัง ^๑ บ้าน, ตลอค, กอง
23. ปา ^๑ ขมิน	=	ปา ^๑ ขมิน
24. ปา ^๑ อ ^๑ ท้อ	=	ปา ^๑ กระท้อ
25. คาว ^๑ นาว	=	เหยียบ ^๑ คยาว

